

Motrišta...

Pred nama je proslava Dana državnosti. Toga dana veliki broj od vas vjerojatno će biti u Croatia Banquet Hallu, ozarena lica, s čestitkom na usnama, s pjesmom u srcu. I pravo je da smo takovi tog dana, jer taj dan, Dan državnosti, najveći je praznik za Hrvate i u domovini i po svijetu, gdje god se mi nalazili. Svatko od vas proslaviti će taj dan na svoj način, pa dozvolite i meni da proslavim Dan Državnosti mojim riječima i mislima.

Prošli tjedan kad smo bili na 27. Folklorom festivala rekla sam nekome kako je ovo upravo pravi početak slavlja Dana državnosti ove naše zajednice. Uz hrvatsku pjesmu i ples, uz mladost i rad, uz ono nešto posebno toplo što nam je bilo dato u svakom trenutku proslave hrvatskog folklora počeli smo slaviti Dan državnosti. To slavlje je nastavljeno na isti, no potpuno drugačiji način, u prostorijama župe Hrvatskih mučenika, na Carassaugi, gdje je opet hrvatska kultura, pjesma i ples predstavljena kanadskoj publici. Nastavili smo proslavu Dana državnosti u prostorijama župe Naše Gospe Kraljice Hrvata, koja ovih dana svečano slavi 50. obljetnicu postojanja.

Godine 1990. nakon prvih demokratskih izbora, gdje je pobijedila volja hrvatskog naroda, i po prvi puta, nakon dugog vremena, konstituirana je prava hrvatska vlast, izabrana narodom i tada, 30. svibnja 1990. hrvatski narod je pozdravio prvog predsjednika Republike Hrvatske, dr. Franju Tuđmana, zagrebačkog nadbiskupa kardinala dr. Franju Kuharića i ostale ugledne ličnosti na prvoj proslavi hrvatske države.

Jeste li ikad pomislili da li bi do toga došlo da nije bilo naših predaka, koji su se borili za hrvatstvo, da se ime "Hrvat" i "Hrvatska" nikad ne ugasi? Jeste li pomislili koliko su naši roditelji učinili za ovaj veliki dan, Dan Državnosti - uopće ne razmišljajući da nešto posebno čine? Na svečanoj misi koja je bila održana u Mississaugi na 27. Folklorom festivalu nadbiskup Josip Bozanić obratio se toplim riječima mnogobrojnim mladima koji su bili u dvorani, obučeni u prekrasne hrvatske nošnje. Govorio im je nadbiskup Bozanić o njihovoj ulozi u životu ove zajednice, a kasnije se obratio roditeljima, prije one naše najdraže molitve "Oče naš", zahvalnice za sve što imamo i što ćemo imati, zahvalivši im za učinjeni trud u održavanju tog osjećaja hrvatstva. Tada sam shvatila koliko je duboka poruka bila našeg nadbiskupa Bozanića i kako je veliko slavlje ove zajednice, i da smo se mi ovdje pripremali za ovakva slavlja od onog trenutka od kad smo stupili, uglavnom kao prognani narod, na ovo kanadsko tlo.

I koliko god to čudno zvuči, lako je bilo odrediti dan proslave Dana državnosti - teško je bilo živjeti tada i u Hrvatskoj, ali i ovdje. I malo bi bilo od tih proslava da nije bilo naših predaka, da nije bilo baka i djedova koji su sa sobom ovdje donosili ljubav za sve ono što je ostalo iza nas, i tugu koja je uvjetovala da se pjesma i zajedništvo moralo ostvariti. Nosili su, prije svega, Vjeru, koja ih je održala, i danas nas ta Vjera spaja i združuje.

Ne znam da li su tada hrvatski oci koji su odlučili da će Dan državnosti biti 30. svibnja bili svjesni koliko je truda stavljeno u sve to? Možda jesu, no nisam sigurna da su bili svjesni što je bar ova zajednica učinila kako bi se hrvatstvo očuvalo, održalo, slavilo i stalno spominjalo? Baš zato dozvolite mi da se kratko osvrnem na ono što su drugi radili, mnogi od vas koji ste tu među nama, kao i oni kojih više nema.

Vel. Gjurana je u svom govoru na proslavi 50. obljetnice župe Naše Gospe Kraljice Hrvata spominjao dolaske ovamo: neki od vas dolazili su sa "crvenim" putovnicama, neki bježali, no svatko od nas nosio je bol za domom, nosio je čežnju za onim što smo ostavili iza sebe. Neki su nastavili živjeti po strani, dok su oni drugi prišli zajednici koja je bila tek u početku, za pomoć, za dobru hrvatsku riječ. I tada su nastale razne udruge koje su ostavile svoj trag, jer posla je tada bilo mnogo. Da li je itko od vas pomislio o radu onih prvih folkloraša koji su čistili "hrvatski" folklor od srpskog utjecaja? Jeste li razmišljali o naporom radu žena iz Katarine Zrinske koje su tražile i pomagale bolesne, i usamljene, i ostarjele članove naših zajednica koji su se uspjeli dočepati Kanade nakon užasa Bleiburga ili izbjegličkih logora? Tko od nas sada razumije težinu rada prvih ljudi ove zajednice koji su osnivali hrvatske škole, u vremenima kad se nije smjelo govoriti o hrvatstvu - jer kući, u Hrvatsku - sigurno više nisi mogao? Tko od nas shvaća što je značilo u ono doba dobiti ime "Croatia Street" - kad uopće nije bilo nikakve šanse, bar su nam tako govorili - jer tadašnja vlast je sve učinila da uništi svaki pokušaj ovdašnjih Hrvata? No, Croatia Street je ipak došla zahvaljujući Providnosti, ljudima koji su vjerovali u sebe, i danas želim spomenuti i mog pokojnog svestara, gosp. Stjepana Krčmara, jednog od onih tvrdoglavih koji su sjedili na raznim sastancima kad se o tome odlučivalo. Ništa im nije bilo teško. I jeste li ikad pomislili kako je teško bilo svakom od onih koji su svojim radom "zaslužili" da nikad više ne vide žive svoje najmilije, jer tadašnja vlast ih je odrezala od svega što je srcu drago. Posebno je svećenstvo bilo na udaru i mnoge majke, očevi, kao i majka vel. Gjurana, umirale su, nikad više ne vidjevši svoju djecu. Kad danas slušate vesele hrvatske pjesme i plesove, kad gledate prekrasne hrvatske nošnje, slušate toplu hrvatsku riječ oko sebe, sigurno ne razmišljate koliko je truda i napora dato tada, kad se o tome nije smjelo ni govoriti a kamoli raditi na hrvatskoj mladeži ovdje - jer UDBI-na ruka je bila duga! A da nije bilo baka i djedova koji su poskrivečki donosili nošnje, gurali svoje potomke na hrvatski ples i pjesmu, inzistirajući na hrvatskoj riječi uvijek i svugdje - zar bi mi danas tako svečano slavili Dan Državnosti?

Zato, mogli su mnogi odrediti taj dan, 30. svibnja, za slavlje, no mnogi ovdje su godinama sve priređivali kako bi mi slavili danas što svečanije to što jesmo - Hrvati, svoj na svome, pa makar živjeli tako daleko od kuće. Mislim da ne postoje riječi zahvale onima koji su na tome radili desetima i desetima godina, svećenicima po našim župama ovdje, roditeljima, učiteljima, društvenim radnicima, sportašima, nogometašima, umjetnicima, folklorašima, onima koji su priređivali slavlja na parkovima, u dvoranama, svima onima koji su shvatili da Hrvat nije samo ono na papiru - biti Hrvat znači raditi na tome, odgajati mlade generacije u pravom duhu, gledati u budućnost.

I 30. svibnja, kad ćete slaviti najveći hrvatski dan, Dan Državnosti - sjetimo se s ponosom na sve one iz naše zajednice koji su sebe ugradili u proslavu ovog dana, i onih kojih više nema, kao i na one oko vas, koje poznate, koje vidite u radu, čije riječi i djela slušate. Zahvalimo svima za ono što su učinili, i nastavimo u hrvatskom duhu zauvijek u svojoj obitelji, u svojoj zajednici, u zajedništvu u slobodnoj državi Republici Hrvatskoj.

Proslavite Dan Državnosti što bolje znate i umijete. Proslavite taj dan najsvečanije moguće, za one koji su i život dali za ovo slavlje. Svim Hrvatima u Kanadi, širom svijeta, kao i domovini Hrvatskoj uredništvo HRVATSKE ISKRE želi sretan Dan Državnosti, a Hrvatskoj sve ono najljepše što možemo poželjati zemlji koja nam je život dala.

Tako ja mislim.

Valentina

Cijena \$2.00

Dvobroj 83/84 - 31. V. 2001.

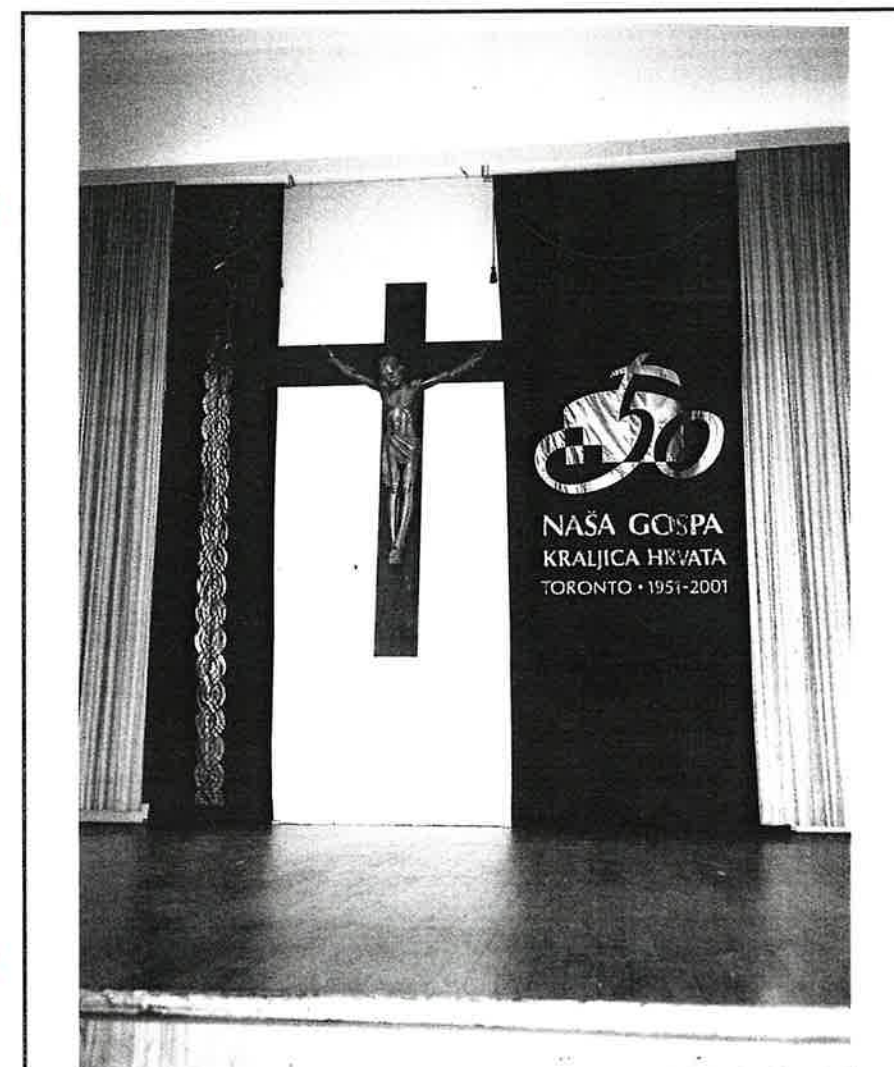

Hrvatska ISKRA

Kanadsko - Hrvatski Vjesnik • Canadian Croatian Journal
(bivši "CIRKULAR" za Toronto i okolicu)

Čitajte U OVOM BROJU :

- **Mjesni izbori**
- **Američke kompanije i ulagači u Zagrebu**
- **U Dubrovnik stiže najbrži ploveći hotel**
- **Istra ne može biti Regione Istriana**
- **SRJ hoće ambasade u Rimu, New Yorku**
- **Srebrenica, vapaj iz groba**
- **Kaznene prijave protiv Jelavića**
- **Oprez prema Beogradu**
- **Uz Dan Državnosti**
- **For English speaking readers**
- **Moj Zagreb, tak imam te rad...**
- **Događaji u zajednici**

Čestitamo! Župa Naša Gospa Kraljica Hrvata svečano proslavlja 50. obljetnicu

Hrvatska

ISKRA

(Bivši "CIRKULAR" za
Toronto i okolicu
Kanadsko - Hrvatski Vjesnik
Canadian Croatian Journal

Izlazi dva puta mjesečno

Editor-in Chief

Glavni Urednik :

Valentina Krčmar

Contributing Editors:

Damir Borovčak,
dr. Darko Desaty, vel. Josip Gjurani,
dr. Davorka Križaj-Kapljic,
Biserka Milinković

Address • Adresa :
1137 Centre Street
Thornhill, Ontario
L4J 3M6

Novi "E-mail": iskra1@look.ca

Telephone • Telefon :

(905) 738 - 0053

Fax :

(905) 738 - 9853

Yearly Subscription - Godišnja
Pretplata :

KANADA: \$60.00

USA: \$50.00

Subscription to "ISKRA" can be
made directly, to the Editor-in-Chief.
Pretplata na "ISKRU" može
se učiniti kod Glavnog Urednika.

Advertising rates :

1/2 page - \$100.00 per issue

\$1,000.00 yearly

\$500.00 per six months

1/3 page - \$50.00 per issue

\$500.00 yearly

1/8 page (business card)

\$25.00 per issue

\$500.00 yearly

Advertising is payable in advance.

"Hrvatska ISKRA" Dvobroj 83/84, 31. svibanj, 2001.

Sadržaj:

Pismo urednice.....	2	Srebrenica, vapaj iz groba.....	16
Vijesti iz vaših zajednica.....	3	Oprez prema Beogradu.....	17
Najnovije vijesti.....	4	Saslušana Miloševićeva supruga.....	17
Mjesni izbori.....	5-9	Milošević bi mogao ovog ljeta pred Haag.....	17
Gospodarstvo, HNB brani kunu.....	10	Albanska djeca ratuju za 5000 dolara.....	17
Kratke vijesti i verbatim.....	10	Intervju, Žarko Puhovski.....	18
Američke kompanije i ulagači u Zagrebu.....	11	U Hrvatskoj nema opasnosti od kriminalizacije Domovinskog rata.....	19
Hrvatska poslala zahtjev za procjenu mogućnosti pojave kravljevog ludila u zemlji.....	11	D. Boročak, Hello Toronto, ovdje Zagreb.....	20
Zlatna medalja za travara iz Pleternice.....	12	Vijesti iz kulture.....	21
Turizam, Nijemci najviše vole Brela.....	12	Zanimljivosti.....	22
U Dubrovnik stiže najbrži ploveći hotel.....	12	For English speaking readers, Editorial.....	23
Interesantne obavijesti, NATO zadovoljan, ali mali izgledi za ulazak u NATO za dvije god. 13	13	News from Croatia and BiH.....	23-24
Istra ne može biti Regione Istriana.....	13	Town and port of Hvar.....	24
SRJ hoće ambasade u Ateni, Rimu.....	13	Peter Tomich unclaimed Medal of Honor.....	25
Raspala se vladajuća šestorka.....	13	Uz Dan Državnosti.....	27-33
Vijesti iz BiH, Razmatra se transformacija Republike Srpske.....	14	Dr. D. Križaj - Kaplic, Mojim očima.....	34
Eksplodije oštetile sjedišta NHI i SDPu Novom Travniku i Vitezu.....	14	Moj Zagreb, tak imam te rad.....	35-39
7225 vojnika HVO bit će vraćeno na posao.....	14	Događaji u zajednici.....	40-43
Kaznene prijave protiv Jelavića, Čurčića.....	15	Čestitke bračnom paru Bajic.....	44
Media reforms in BiH farce.....	15	Vaša pisma.....	45
BiH, jedan voda, jedan narod, jedna stranka.....	15	Vaše zdravlje.....	46
		P. Pavličić, Prolazna soba.....	47
		Humor.....	47
		Motrišta.....	48

Pismo urednice

Dragi čitatelji,

Pred vama je dvobroj HRVATSKE ISKRE, br. 83/84, sa 48 stranica. Ovaj broj, koji smo svi pripremali sa velikim zadovoljstvom, broj je pred moj odlazak u Hrvatsku na - ja se nadam da tako i vi mislite - zasuženi odmor, i HRVATSKA ISKRA neće izlaziti sve dok se ja ne vratim, a to će biti negdje krajem lipnja mjeseca. Kao i svake godine, svaki moj odlazak u Hrvatsku iskoristavam kako bih promislila o raznim stvarima: ovaj puta o budućnosti HRVATSKE ISKRE, jer ovako, nažalost, dalje ne ide. Iako je interes za HRVATSKU ISKRU veoma velik, nažalost, pomoć, i to mislim financijsku pomoć, gotovo ne postoji. Mnogi koji žele čitati ove novine, uzimaju primjerke ne plaćajući ih, što je žalosno, ali i kriminalno, pa uz nedostatak one druge pomoći, pomoći naših poslovnih ljudi, vrlo je teško. Koja je sudbina HRVATSKE ISKRE ne znam - ali sigurna je jedna činjenica, ja sama to više ne mogu plaćati.

No, govorimo o nečemu ljepšem: pred vama je dvobroj HRVATSKE ISKRE. Probali smo vam donijeti najviše što smo mogli o događajima povodom mjesnih izbora, kao i neke dokumente povodom Dana Državnosti. U ovom broju pišemo i o našem lijepom Zagrebu, glavnom gradu Lijepe naše: "Moj Zagreb, tak imam te rad". Posebnu pozornost obraćamo događajima naše zajednice, koji su nas svih oduševili: 27. Hrvatsko-kanadski festival folklor, Carassauga kao i 50. obljetnica župe Naše Gospe Kraljice Hrvata. Jasno, objavili smo i vaša pisma, kao i druge interesantne članke. Javlajte nam se s komentarima o sadržaju HRVATKE ISKRE, recite o čemu bi željeli čitati, što vas zanima: mi smo tu za sve vas.

I na kraju, polovinom ovog mjeseca održava se oproštajna večera za gosp. Ivana Picukarića, našeg konzula, koji je proveo s nama više godina. Veoma mi je žao da neću biti u mogućnosti prisustvovati ovoj večeri, pa želim uputiti na ovaj način zahvalu gosp. Picukarića na svemu što je za nas učinio, a od mene osobno, sretno vam bilo na budućim zadacima! Časno ste obavili svoj posao ovdje među nama. Pamtit ćemo Vas sa velikim zadovoljstvom.

Suradnicima HRVATSKE ISKRE mnogo hvala na trudu, a vas, dragi čitatelji, srdačno pozdravljam s doviđenja u srpnju,

Valentina

Neka se i Vaš glas čuje....

Pišite, kritizirajte, hvalite, iznosite svoje mišljenje - naše su vam stranice otvorene!

Anonimna pisma ne objavljujemo. Važno je napomenuti da sva pisma moraju sadržavati podatke o autoru koji pak, na njegov zahtjev, mogu ostati poznati samo redakciji.

Objavljena mišljenja i gledišta nisu stav Uredništva. Uredništvo pridržava pravo kraćenja, opreme i obrade pisama.

Čitatelji HRVATSKE ISKRE, šaljte nam pisma na uredništvo 1137 Centre Street, Thornhill, Ont. L4J 3M6, Canada ili na e-mail: iskra1@look.ca

Pavao Pavličić: PROLAZNA SOBA BALKON

Tri stvari najbolje uspijevaju na balkonu: ljubavne izjave, politički govori i uzgajanje cvijeća.

A sve to zato što je balkon neka vrsta limba. On nije ni u kući ni izvan nje, a opet jest i jedno i drugo. On nije ni dio ulice ni dio nečijega šlafcitera, a ipak oboje jest. Balkon je neobičan i jedinstven spoj unutrašnjega i vanjskog, privatnoga i javnog. Sve što je unutrašnje, to vani, na balkonu, ispada bolje; sve što je vanjsko, to unutra, u zaklonu njegove ograde, izgleda prihvatljivije. Ono što javnost donosi, to na balkonu postaje priso i domaće; ono što privatnost daje, to tamo dobiva dostojanstvo javnog. I samo pitanje vašega temperamenta hoćete li na balkonu izaći u gaćama ili ćete se za taj izlazak posebno očešljati: ni jedno ni drugo neće vam nitko zamjeriti, jer na oboje imate podjednako pravo.

I upravo zato na balkonu i uspijevaju ljubavne izjave. Bez obzira na to jesu li oboje zaljubljenika gore, ili je jedno od njih dolje, i još s gitarom u ruci, uvijek se nekako pokaže da bez balkona ne bi išlo. Jer, ljubavna izjava traži da ono što je unutrašnje postane vanjsko, da ono što je bilo duboko u srcu izađe na javu. A istodobno, ona traži da ono što je vanjsko, naime samo to očitovanje kad je već izrečeno, postane unutarnje, dakle, da nađe mjesto u drugome srcu. A balkon je za nešto takvo idealan kao spoj unutrašnjeg i vanjskog; on već samom svojom prirodom navodi na takve izjave.

I upravo ga zato i koriste političari onda kad drže osobito važne govore. Za takvu bi se svrhu, dabome, našlo i prikladnijih i praktičnijih mjesta, ali ni s jednoga od njih ne bi riječi zvučale ni tako iskreno ni tako uvjerljivo. Govoreći s balkona koji je spoj privatnoga i javnog, političar stvara dojam kao da zbori ravno iz duše, kao da svoje najiskrenije i najbolje misli iznosi pred slušaoce. A slušačima se u isto vrijeme čini kako njihova vika, tamo dolje na trgu, uzlazi preko balkona ravno u onu palaču sa čijeg balkona političar govori, i da ta vika utječe na važne odluke što se unutra donose. Kao da bi narodna volja ulazila ravno u srce onoga govornika kao što se ljubavnik vere na balkon po bršljanu.

Bršljani, uostalom, često obrastaju balkone, kao što ih obrasta i

razno drugo cvijeće, koje nigdje drugdje tako dobro ne uspijeva. A uspijeva zato što na balkonu postoji idealan spoj zatvorenog i otvorenog prostora. Tamo je zrak, sunce, tamo je kiša (prirodna ili umjetna), kao vani, a istodobno, tamo je zavjetrina, toplo je kao u sobi, a tu je i blizina ljudi, koji će pomoći kad treba. Koji će se, dapače, oko cvijeća svojski potruditi, jer ono na balkonu ima simbolično značenje: ono svojim rastom i ljepotom pokazuje vrijednost onoga što je u kući i sklad kuće s okolinom.

Kao, uostalom, i sam balkon. On i nema druge svrhe nego da poveže kuću s onim što je okružuje, da je na prirodan način uključi u okoliš: isturajući se u slobodni prostor ulice, dvorišta ili trga, balkon tu zadaću obavlja sigurno i uvjerljivo. A takav spoj svagda podrazumijeva ili emocije, ili društveno djelovanje, ili ljepotu. Podrazumijeva, drugim riječima, ili ljubavne izjave, ili političke govore, ili uzgajanje cvijeća. Zbog tih stvari balkoni postoje, i druge svrhe oni nemaju.

Te svrhe, uostalom, uvjetuju i izgled balkona. Zbog ljubavi izjava, balkoni su kitnjasti i ukrašeni vitičastim ogradama od kovana željeza, zbog političkih govora oni su masivni i reprezentativni, a zbog uzgajanja cvijeća oni su topli i zaštićeni. Na svakome se balkonu mora odigrati barem jedno od toga troga, inače balkon nema nikakva smisla. Ako nijedne od tih funkcija nema, takav će balkon prije ili poslije doći u fatalnu krizu.

Kao što i dolaze, i to u krizu vrlo očitu i bolnu. Kad i ne bi bilo drugih dokaza za tvrdnju da su nam ljubav, politika i ljepota danas u jadnome stanju, već i činjenica da po Zagrebu balkoni padaju kao kruške bila bi dovoljna da nas u to uvjeri. (Poglavlje iz knjige)

Bilješka o piscu

Pavao Pavličić rođen je 1946. u Vukovaru. Danas na zagrebačkom Filozofskom fakultetu predaje komparativnu književnost. Premda se najčešće javlja kao romansijer, objavio je i neke zbirke feljtona (Zagrebački odrezak, 1985, Svoj svome, 1992). Ova knjiga, u kojoj su skupljeni tekstovi što su izlazili u "Vjesniku" 1990. i 1991. godine, u nekom je smislu nastavak knjige Inventura iz 1989: ondje je riječ o predmetima za svakodnevnu upotrebu, a ovdje o prostorijama kroz koje se cijeli život krećemo.

HUMOR

"Here, Dad. You can have
some of my marbles.
Mom said you'd lost yours."

Trebam nešto što će reći: "U pravu si bila,
najdraža trebali smo pozvati vodoinstalatera!"

"HRVATSKA ISKRA" - Dvobroj 83/84, 31. V. 2001.

Mama govori
da je uređena
za izlazak, dakle,
još mmo možemo
sjediti i odmarati
se 20-etak minuta!

Folklori ansambl "Kardinal Stepinac" iz Chicaga, jedini gosti festivala iz U.S.A.

TJELOVJEŽBA ZA DOBRU KONDICIJU

Iako mnogi osjećaju odbojnost prema bilo kojoj vrsti fizičke aktivnosti, ona je ljudskom organizmu potrebna. Tjelovježba pomaže da se osjećamo dobro, i u duši i u tijelu. Ona je i dobra zabava, a također i odlično ispunjenje slobodnog vremena. Nakon rekreacije osjećamo se krepkijima, opuštenijima, a istodobno kontroliramo svoju tjelesnu težinu. Starijim ljudima redovno vježbanje pomoći će u održavanju gipkosti i pokretljivosti, jačanju mišića, zglobova, pa i kostiju. Redovitim rekreativcima srce radi efikasnije, poboljšana je cirkulacija i, općenito, svaki organ u tijelu funkcionira bolje.

Kondicija, snaga i izdržljivost

Imati kondiciju znači imati izdržljivost, snagu, gipkost, odnosno biti sposoban brže hodati i trčati, bez ubrzanog zamaranja. Vježbe izdržljivosti pomažu u prevenciji srčanih bolesti. Tako zvane *aerobne vježbe*, kod kojih udišete dovoljno kisika za opskrbu mišića, u trajanju od dvadesetak minuta - čovjeka lagano ostavljaju bez daha.

Imati snagu, koja je neophodna, znači biti sposoban gurati, vući i podizati. Jaka leđa i trbušna stijenka pomažu u dobrom držanju tijela. Gipkost je sposobnost savijanja, istezanja i okretanja, te pomaže kod ozljeda i starijim osobama.

Većina ljudi izbjegava redovite treninge na koje se, istina, teško priviknuti i pronaći za njih vremena u 'prebukiranom' dnevnom rasporedu. Najčešća su opravdanja: "To je preteško za mene", ili "Nemam vremena". No, tjelovježba neće izgledati kao 'težak posao' ako se izaberu aktivnosti u kojima se uživa i ako se započnu neobavezno.

Samo dvadeset minuta, dva ili tri puta tjedno, bit će dovoljno da se osjećamo mladima i aktivnijima. Upravo tjelovježba može biti najbolji oblik relaksacije. Ona olakšava stres, odvraća misli od problema. Nedavne studije pokazale su da rekreacija može ukloniti i depresiju te garantira bolji san.

Za vježbanje nikad nije kasno

Mnogi misle kako je za njih prekasno da se počnu baviti sportom. To nije istina. Svatko od nas može biti u boljoj kondiciji. U kojoj god da smo životnoj dobi, možemo pronaći prikladan oblik tjelovježbe. Velika je predrasuda da vježbanje može loše utjecati na zdravlje srca. Upravo suprotno, ono je dobra prevencija srčanim oboljenjima. Kada smo tjelesno aktivni, mišićima je potrebno više kisika nego obično pa srce mora raditi brže kako bi slalo više krvi (dakle i kisika) u mišiće. Redovitim vježbanjem mišići bolje iskorištavaju kisik, a srce prilikom svakog otkucaja šalje više krvi, tako da ne treba kucati ubrzano. Boljom kondicijom napornije vježbe manje opterećuju srce. Rekreacija može pomoći i u kontroli povišenog krvnog tlaka i u sprečavanju začepjenja krvnih žila.

Gojazni ljudi često smatraju da moraju izgubiti suvišne kilograme prije nego počnu s tjelovježbom. Naprotiv, fizička aktivnost pomoći će im u trošenju kalorija. Prije početka treninga potrebno se je zagrijati s nekoliko lakih svijanja i istezanja, a nakon završenog vježbanja polagano se ohladiti, hodajući nekoliko minuta. Eventualne ozljede uglavnom su uzrokovane prekomjernim naprezanjem zglobova i mišića. Ljudi koji pate od nekog oboljenja, uz pomoć liječnika trebaju pažljivo odabrati vrstu tjelovježbe. Veće aktivnosti potrebno je izbjegavati jedino u slučaju povišene tjelesne temperature i upaljenog grla.

U slučaju boli, vrtoglavice, slabosti ili neuobičajenog umora za vrijeme treninga, potrebno je odmah prestati s vježbama.

IZBOR NAJPOPULARNIJIH TJELESNIH AKTIVNOSTI Hodanje

Hodanje je od svih tjelovježbi najprirodnije. Žustar, brz hod je vrlo dobar za postizanje izdržljivosti, ali nije dobar za gipkost ili snagu. Prema tome, da bi se postigla svestrana kondicija, najbolje je uključiti se u još neku vrstu tjelovježbe. Hodanje je izvršno za olakšanje stresa i napetosti. Savjet više: Hodajte na putu prema radnom mjestu ili kad idete u kupovinu. Ako idete u šumu ili na planinu, obujte čvrste i ugodne cipele i tople debele čarape. Obucite se u nekoliko slojeva tanke odjeće, a sa sobom ponosite nepropusni ogrtač, kapu ili šešir. Kažite nekome gdje i kada idete hodati.

Plivanje

Ako postoji idealna aktivnost, to je plivanje. Ono je odlično za snagu, izdržljivost i gipkost, posebno ako se primjenjuju različiti stilovi plivanja. Ono je izvršno za postizanje i održavanje kondicije, za skidanje suvišnih kilograma, te za bolna križa, ukočenost ili invalidnost. Savjet više: Bez obzira na dob, svatko može naučiti plivati - nikada nije prekasno. Postoje bazeni gdje je organizirana odvojena poduka za posebne grupe ljudi (za one preko 50-te, za roditelje, djecu itd.)

Vožnja biciklom

Vožnja biciklom izvršna je za izdržljivost i snagu nogu. Ne utječe na gipkost, ali, pogotovo starijima, pomoći će da stalno budu u pokretu. Održavanje bicikla prilično je jeftino. Savjet više: Izbjegavajte prometne ulice. Vozite po biciklističkim stazama. Ako vozite noću, provjerite rade li svjetla ispravno i nosite svjetlu odjeću s reflektirajućom trakom. Ne vozite za vrijeme magle i poledice.

Rekreativno trčanje (jogging)

Jogging ili lagano trčkanje danas je zaista vrlo popularno. To je zabavan, besplatan i brz način da se postigne dobra kondicija.

Jogging je vrlo dobar za stjecanje izdržljivosti, ali nije toliko dobar za gipkost ili snagu gornjega dijela tijela.

Kod prekomjernog jogginga postoji rizik od ozljeda stopala, koljena, nožnog zgloba i kukova. Ako imate artritne tegobe u nogama, kukovima ili leđima, ili prekomjernu tjelesnu težinu, izbjegavajte ovu aktivnost. Savjet više: *Joggirajte* u kvalitetnim tenisicama, ne trčite uz prometne ceste i, po mogućnosti, noću.

Boćanje

Boćanje nije toliko energično, ali poboljšava fleksibilnost u ramenima i rukama te snagu u nogama. To je društvena igra za svaku dob. Može se igrati bilo gdje, na livadama, neravnim parkiralištima...

Tenis

Svijanje, istezanje, naginjanje i trčanje je dobro za stjecanje izdržljivosti, gipkost i snagu nogu, a ujedno i idealna društvena igra. Savjet više: Nabavite reket odgovarajuće težine i debljine ručke.

Timske igre

Timske igre nisu samo za školsku djecu. One su dobra zabava i dobra tjelovježba za svakoga. Ima ih mnogo: nogomet, hokej, košarka, odbojka... Većina timskih igara dobra je za stjecanje izdržljivosti, snage i gipkosti. Savjet više: U svim tim igrama, a posebno u onima u kojima dolazi do tjelesnog kontakta, postoji rizik od sportskih ozljeda. Ne shvaćajte igru isuviše ozbiljno, radije se dobro zabavite.

Organizirana rekreacija

Organizirani satovi rekreacije ili plesa postaju vrlo popularni. Sve je više mjesta gdje se ljudi mogu uključiti u organiziranu rekreaciju. Važno je da je voditelj ili instruktor stručna osoba. U te programe uključeni su aerobik, tjelovježba uz glazbu, fitnes... Postoje grupe za svaku dob. Sve vježbe na takvim satovima korisne su za izdržljivost, snagu i gipkost. Savjet više: Vodite brigu da ste u grupi osoba sa sličnim sposobnostima kao što su vaše. Najbolje je početi s početnicima.

Ples

Ples daje šansu za postizanjem kreativnosti. Odličan je za snagu, osobito snagu nogu, dobar za izdržljivost, održava zglobove pokretnima i gipkima. Dobar je i za razvijanje osjećaja za ravnotežu, što je važno starijim osobama. Savjet više: Nemojte se brinuti da ćete izgledati glupo - prijavite se u grupu početnika, gdje će svatko biti na istoj razini pa zajedno možete napredovati. Uz dobru glazbu, uvježbavanje novog koraka ispunjavat će vas zadovoljstvom.

Joga

U jogi se uči kontroliranje pokreta, disanje i meditiranje. Ona zbilja relaksira i oslobađa misli od dnevnih problema. Joga je odlična za gipkost i opću opuštenost. Dobra je i za jačanje mišića, posebno onih u trbušnoj stijenci, kukovima, bedrima i leđima. Idealna je za sve uzraste.

Tjelovježba u kući

Mnogo ljudi više voli vježbati u tišini svog doma. No, prethodno je poželjno provesti neko vrijeme u organiziranim skupnim satovima tjelovježbe, kako bi se naučilo ispravno obavljati vježbanje.

Postoje različite naprave za tjelovježbu kod kuće. Ali one su skupe i uglavnom nepotrebne. Idealan je kućni bicikl, posebno za osobe s prekomjernom tjelesnom težinom. Također je poželjna i sprava za veslanje koja je dobra za izdržljivost i snagu nogu, leđa i ramena.

Dr. Ivo Belan, *Fokus*, br. 49, 2001.

Vijesti iz Vaših zajednica

ČESTITAMO GOSP. VRANEŠIĆU

Ovaj mjesec, 3. svibnja, otvorena je izložba slika u Etobicoke (The Etobicoke Art Group) na kojoj je sudjelovalo 60 odabranih umjetnika iz Toronta i okolice. Po jedan rad ovih šezdeset umjetnika izabrao je žiri koji je pred sobom imao radove preko 150 umjetnika, no u užu izbor došlo je samo ovih 60 slikara. Među tim izabranima našao se i naš poznati akademski slikar gosp. Ilija Vranešić, čije radove smo već upoznali na njegovim samostalnim izložbama, kao i na izložbama s drugim umjetnicima. Nažalost, izložba je već zatvorena, tako da nećete biti u stanju vidjeti slike ovih šezdeset izabranih slikara, no s veseljem i ponosom vam javljamo da je naš slikar, gosp. Ilija Vranešić bio jedan od četvorice nagrađenih za svoj rad. Žiri koji je ocjenjivao slike radio je na principu "kako su umjetnici prišli svom radu". Njegova slika, koju vam donosimo na ovaj stranici HRVATKE ISKRE dobila je nagradu za "sensitivity of light and roughness of pastel treatment".

Čestitamo od sveg srca našem prijatelju, poznatom akademskom hrvatskom slikaru gosp. Iliji Vranešiću, a vas dragi prijatelji pozivamo da pogledate njegove slike na internetu vranesic.com/eli, a želite li malo porazgovarati sa umjetnikom, ili čestitati mu osobno, nazovite ga telefonom (416) 239-2872.

AMCA Teniski turnir

Pojedinačni teniski turnir u muškoj i ženskoj konkurenciji biti će održan 8., 9. i 10. lipnja u Mississaugi na istoj lokaciji kao prošle godine, u Frank McKechnie Community Centre. Vremena igranja kao i mapa lokacije biti će poslani pravovremeno.

U muškoj konkurenciji igrači će biti podijeljeni u dvije grupe "mladi" i "stari". Za ovu priliku 'stari' su 45+.

Cijena sudjelovanja je \$30.00. Čisti prihod ide u korist financiranja AMCA serije predavanja.

Ohrabrite sve Vaše prijatelje i djecu, da sudjeluju na ovom turniru. Subota 9. lipnja planirana je za teniski piknik, pa su svi dobro došli.

U slijedećih tjedan dana svi sudionici prošlogodišnjeg turnira biti će telefonski kontaktirani.

Poseban događaj zajednice: 9. Dorin golf turnir

U prošloj HRVATSKOJ ISKRI pročitali ste da se 9. Dorin golf turnir održava 15. lipnja ove godine, na prekrasnim zelenim površinama Royal Woodbine golf kluba.

Da li ste reagirali? Jeste li se prijavili za ovaj poseban golf turnir?

Kako mi Hrvati reagiramo u zadnjih pet minuta, smatram potrebnim vas izvijestiti kako još imate samo malo vremena da se prijavite za Dorin golf turnir - no, ne čekajte dugo. Za vas, koji ne znate dovoljno o ovom turniru tek nekoliko riječi: ovo je već 9. turnir, koji se održava u organizacije "Dore", udruge koja se brine za djecu koja su izgubila roditelje u Domovinskom ratu. Ovaj rad, kojim je zbrinuto mnogo djece u posljednjih 10 godina (ove godine slave svoju 10. obljetnicu), nastavlja se i dalje, jer potrebe djece ne prestaju s godinama - one tek sada nastaju. Dolaze škole, pa fakulteti, a sve više i više je djece u Hrvatskoj koja traže neku pomoć, pa makar jednokratnu. Ova udruga, naša "DORA", ne prestaje slušati dječje glasove, kao i glasove roditelja, koji znaju da ako se obrate DORI, njihova molba će biti saslušana, i ako je pomoć nužna, negdje će se naći sredstva za pomoć.

To "negdje" smo svi mi - organizatori DORINOG turnira, posebno gospoda Stanko Trtnj i njegov partner Bob Galamaga i mnogi drugi iz naše zajednice, razni pokrovitelji, ali i vi, dragi čitatelji - jer bez svih nas nema DORINOG golf turnira! Prijavite se sami, ili počastite svog poslovnog partnera, ili nekog kome bi se možda željeli odužiti za pomoć, koju vam je pružio u trenutku kad vam je bilo nužno. Prijavite se na ovaj turnir, jer će vam zaista biti i ugodno, a na kraju i korisno, na DORINOM golf turniru. Kako znam? Prošle godine bila sam jedan od dragovoljaca na turniru i provela sam cijeli dan s golferima, pokroviteljima, poslovnim ljudima koji su na ovaj način častili svoje klijente ili prijatelje. Uz lijepo provedeni dan, uz posebne nagrade - a pogledajte samo nagrade - dva putovanja za Las Vegas, \$25,000 za prvi hole-in-one, 2001 HONDA Insight, 2001 Mercury Cougar, 2001 Toyota Camry, put za dvoje u načku, jedna 35mm fotokamera, pa Generalisturist poklanja kartu za

"HRVATSKA ISKRA" - Dvobroj 83/84, 31. V. 2001.

Juror's Comments:

Commented for the sensitivity of light and roughness of pastel treatment.

THE
ETOBICOKE
ART
GROUP
AWARD

Nagrađena slika akademskog slikara Ilije Vranešića

Odbor HDZ - Toronto organizira bogatu tombolu, koja će se održati na pikniku HDZ-a u subotu 30. lipnja 2001., u župnom parku "Father Kamber" na Mississauga Road, u Mississaugi.

Prva nagrada: "Vječna Domovina" vrijedna oko \$8.000, dar i rad hrvatskog umjetnika g. Ante Srdelića. Uz ovu nagradu još devet vrijednih djela hrvatskih umjetnika, kao i druge nagrade.

Karte za tombolu možete kupiti kod svih članova HDZ-a. Pridite im nakon sv. Misa u našim župama. Karte su samo \$10.00, a mogućnost dobitka velika.

Friday June 15, 2001

Hrvatsku i još mnogo, mnogo nagrada. Nitko nije iz Croatie izišao sa večere bez nekakve nagrade!

No, ipak, najveća je nagrada bila slušati pljesak i gledati ozarena lica ljudi kad je gosp. Trtnj, naš Stanko, objavio kako će zahvaljujući ovom turniru 25 djece u Hrvatskoj biti zbrinuto godinu dana! To je najveća nagrada svakom od nas bila tada, a bit će i vama, kad se prijavite za DORIN golf turnir.

Nazovite gosp. Stanka Trtnja ili Suzie Maglica još danas, odmah sada, na tel. (416) 675-2955, malo s njima porazgovarajte o turniru, ili o djeci koja baš Vas čekaju - a broj djece je svakim danom sve veći i veći....

Valentina

Najnovije vijesti

POD MINAMA U HRVATSKOJ OSTALO JOŠ OKO ČETIRI TISUĆE ČETVORNIH KILOMETARA

SISAK - Prekjučerašnjom pogibijom Tomice Čapana i Milana Bopsića, koji su stradali u minskom polju nedaleko od sisačkog prigradskog naselja Klobučaka, tragična bilanca žrtava mina u posljednjih deset godina na području Hrvatske popela se na 410 poginulih, od kojih je 108 mlađih od 18 godina. Od mina su u tom vremenu teško ozlijeđene 1034 osobe, a lakše 293. Najtragičnije su godine 1991. i 1995., kad je bilo najviše stradalih. Posljednje tri godine manje je stradanja, jer se površine pod minama postupno smanjuju, iako je razminiran tek manji dio ukupno miniranih područja.

- Prema našim prosudbama, u Hrvatskoj je oko četiri tisuće četvornih kilometara sumnjivo jer postoji mogućnost da se nađu mine, a od tih površina stvamo je minirano oko 400 četvornih kilometara - kaže mr. Damir Goršeta, ravnatelj Hrvatskog centra za razminiranje. Ističe kako se na miniranim površinama nalazi oko milijun mina različitih vrsta i namjena, a trenutno su na najkritičnija mjesta u Sisačko-moslavačkoj županiji na prostoru oko Sunje, Marinbroda, gdje se nalazi 500 protutenkovskih mina, uz Kupu, te na prostorima nadomak Petrinje, Komareva i Klobučaka, gdje se dogodila posljednja nesreća. Iznimno visoka koncentracija mina je na području Vukovarsko-srijemske i Osječko-baranjske županije, a neslavni rekord drži područje Čeretinaca, gdje se na 135 tisuća četvornih metara nalazi 1056 protutenkovskih mina. Kretanje kritičnim područjima izvan staza opasno je, naglašava mr. Goršeta, dodajući kako nesrećama pridonose nesavjesni, koji uklanjaju oznake minskih polja i opasnog terena.

- Lani smo ogradili 353 kilometra, a u ovoj godini planiramo ograditi 240 dužnih kilometara, za što ćemo potrošiti 1,8 milijuna kuna - napominje Goršeta. Međutim, kakva korist od toga kad je, na primjer, na karlovačkom području postavljeno 70 dužnih kilometara oznaka, a nedugo potom nestalo je dvije trećine. Mještani koriste stupiće, žicu i table za svoje potrebe, za vrtove, krovove i drugo i time dovode u opasnost svoje bližnje. U novom zakonu predviđene su strože kaznene odredbe nego dosad, kad se krađa oznaka tretirala kao prisvajanje tude stvari i dovođenje u opasnost. (Večernji list, 27.5.)

SKOPSKE VLASTI ŠOKIRANE DOGOVOROM ČELNIKA ALBANSKIH STRANAKA S VOĐOM EKSTREMISTIČKE ONA-e

Albanci traže svoju vojsku

SKOPJE - Riječ šok nije dovoljno snažna da bi dočarala ono što je ovih dana doživjela makedonska, ali i međunarodna javnost nakon što je doznala što sadrži dokument kojeg su u Prizrenu potpisali lideri vodećih političkih subjekata albanske manjine - Arben Xhaferi i Imer Imeri s vođom ekstremističke ONA-e Ali Ahmetijem. U trenutku kada su vladine snage krenule u odlučujuću ofenzivu na kumanovskom frontu, dvije partije - DPA i PDP, iznevjerili su sva očekivanja. Sa svih strana stižu osude i zahtjevi da se "prizrenski dokument" odmah povuče. Predsjednik Trajkovski poručio je Xhaferiju i Imeriju da će biti nemoguće surađivati ako ne povuku potpise, a premijer i lider vladajuće VMRO-DPMNE Ljubčo Georgievski upozorava da je riječ o podmuklom pokušaju legalizacije terorističke ONA-e.

Nova albanska platforma, koja za još jednu trećinu povećava zahtjeve za politički dijalog, dramatiizira ne samo političku već i sigurnosnu situaciju, a ono što posebno zabrinjava je tvrdoglavi stav albanskih DPA i PDP koje, unatoč traženjima međunarodne zajednice, odbijaju da promijene svoj stav. Ne žele ni objasniti što znači zahtjev da se vojni rok služi u mjestu rođenja što bi, tvrdi se u Skopju, dovelo do stvaranja albanske vojske. (Večernji list 26.5.)

Sirite HRVATSKU ISKRU

OBAVIJEST

Zagreb, 24.5.2001. - U zajedničkom projektu Vlade Republike Hrvatske, Matice iseljenika i HRTV, a posredstvom satelita TelStar 5 tvrtke GlobeCast, Hrvatska televizija od 30. svibnja započinje redovito emitiranje dnevnog trosatnog satelitskog programa za područje Sjeverne Amerike.

Na istočnoj obali (New York) program će se emitirati u vremenu od 21:00-24:00, a na zapadnoj (Los Angeles) od 18:00-21:00, čime će se trajno riješiti pitanje emitiranja hrvatskog televizijskog programa za područje Sjeverne Amerike. Program će se na početku sastojati od dnevne informativne emisije - Dnevnika i emisija domaće proizvodnje, te se stoga neće kodirati. Za prijem programa potreban je satelitski digitalni prijamnik kompatibilan sustavu kodiranja Nagravision i satelitska antena veličine 30 inča. Cijena kompleta za prijem programa u obiteljskim domovima ne bi trebala prelaziti 300 USD, a sve informacije o potrebnoj opremi mogu se u SAD-u dobiti u GlobeCast's DTH Centru na telefone 1-888-988-5288 i 1-801-908-1170 te na web adresi <http://www.globecastwv.com>. Detaljne informacije, poput najnovijih informacija o programu i mogućnostima prijema i putem kabelskih operatera, mogu se potražiti na web stranicama Hrvatske radiotelevizije <http://www.hrt.hr/satelit> i na e-mail adrese satelit@hrt.hr i hrtddb@hrt.hr U okviru istog projekta Hrvatski radio je već 18. travnja 2001. započeo ponovno emitiranje svojeg programa na kratkom valu namijenjenog iseljeništvu u prekomorskim zemljama, kao i stranoj javnosti. Svakoga dana slušatelji širom svijeta mogu slušati dvosatnu emisiju GLAS HRVATSKE koja se emitira na kratkome valu (uskoro i na Internetu) i reemitira po lokalnom hrvatskom vremenu od 01 u noći sve do 11 sati prijepodne. Emisija je prvenstveno namijenjena slušateljima u Južnoj Americi, na frekvenciji 9925 kHz, a na istoj frekvenciji 9925 kHz (od 03 do 05 ujutro po zagrebačkom vremenu) se emitira za Sjevernu Ameriku. Ujutro od 7 do 11 sati se emitira za Novi Zeland na frekvenciji 9470 kHz te Australiji na frekvenciji 13820 kHz. U emisiji se emitiraju vijesti na engleskom i španjolskom jeziku kao i dnevna informativna emisija Hrvatskoga radija Kronika dana. GLAS HRVATSKE uz obilje informacija, od kojih su u prvom planu gospodarske novosti, slušatelje uči i podsjeća na hrvatsku povijesnu i kulturnu baštinu, a emisija nudi i potrebne informacije za one koji se kane vratiti u domovinu, kao i novosti iz Hrvatske matice iseljenika i iz brojnih hrvatskih organizacija i institucija diljem svijeta. GLAS HRVATSKE Hrvatskoga radija ujedno je i most koji povezuje domovinsku i iseljenu Hrvatsku.

Sve informacije o prijemu i programu Hrvatskog radija na kratkom valu možete dobiti na Internet stranicama HRTV <http://www.hrt.hr> i na e-mail adresama kratki.val@hrt ili Ivana.Jadresic@hrt.hr.

Kroz oba programa, a u suradnji s Vladom Republike Hrvatske i Maticom iseljenika želi se bolje, pravodobno i istinito informirati Hrvate koji žive izvan domovine kao i svu stranu javnost. (HRT)

PRIMANJE U ČAST PICULINA POSJETA KANADI

OTTAWA - U zgradi hrvatskoga veleposlanstva u Ottawi, a u povodu službenog posjeta ministra vanjskih polova RH Tonina Picule Kanadi, sinoć je priređeno primanje kojem se, na poziv veleposlanika Andrije Jakovčevića, odazvalo nekoliko visokih dužnosnika kanadskog ministarstva vanjskih poslova. Bila je to prigoda da se nastave razgovori o nekim temama o kojima je Picula ranije razgovarao s ministrom Johnom Manleyem. Uglavnom je bilo riječi o proširenju gospodarske suradnje Hrvatske i Kanade te o pitanjima bilateralnih odnosa.

U razgovoru su, među ostalima, sudjelovali glavni direktor Odjela za središnju, istočnu i južnu Europu Ron Halpin, direktor Odjela za istočni Jadransky Archambault, zamjenik direktora za politička pitanja Georges Bechard i posebni koordinator za obnovu jugoistočne Europe Don Smith. Sinoćnje primanje bilo je svojevrsno službeno krštenje nove zgrade hrvatskoga veleposlanstva u Ottawi, iako je ona u uporabi već nekoliko mjeseci. Inače, za uređenje ovog povijesnog arhitektonskog spomenika glavnog kanadskoga grada hrvatsko veleposlanstvo i arhitekti, autori projekta obnove dobili su lani godišnju nagradu Ottawe. Picula danas završava posjet Kanadi, a prije odlaska razgovarat će s potpredsjednikom kanadske Korporeacije za poticanje izvoza Mikeom McLeanom, posjetiti parlament i održati konferenciju za novinstvo u Nacionalnom press klubu. (Hina 23.5.)

"HRVATSKA ISKRA" - Dvobroj 83/84, 31. V. 2001.

Vaša pisma:

Da li poezija može biti "nepodobna" - ili sutor ne ultra crepidam

Poezija, kao i ostale grane umjetnosti (likovna ili glazbena), ako nije očigledno eksplicitna, zahtijeva od čitaoca aktivnu i maštovitu suradnju. Od svih oblika, najjednostavnija za "razumijeti" je epska poezija koja je de-facto proza napisana u stihu. Epska poezija obrađuje povijesno važne događaje (Ilijada, Gorski vijenac) ili zasluge osebnih ličnosti (Odiseja, Kubla-kan), na "pripovijedački" način koji je jasan i razumljiv. Sukladno s time većina narodnih pjesama su epskog karaktera, pisane u desetercu (herojski ritam), i u stroku.

Ali osim ovog postoji niz ostalih oblika i vrsta poezije, koji zahtijevaju dublje razmišljanje i tumačenje - neki puta osobna, što znači da istovjetna pjesma može pobuditi sasvim suprotna čuvstva.

Takvo razmišljanje može se primijeniti i na pjesmu Borisa Marune koja čitana površno može biti "ocijenjena" kao anti-Hrvatska (ISKRA):

Uzduž Save ustaški sinovi

Kopaju na cesti

Prevrću kosti

Traže svoje stare.

"Pjesma" mora prvenstveno govoriti sama za sebe i o sebi, ali živopis autora može poslužiti kao početna točka. Znamo, kad čitamo Majakovskog ili Gorkog da su simpatizirali ljevicu, Kipling pak britanski kolonijalizam (East is East and West is West), a Pablo Neruda Latinsku Ameriku. Za Marunu znamo da je bio dugogodišnji urednik, uz pokojnog prof. Nikolića, Hrvatske revije koja je izlazila u "ilegali" u Madridu, a koja je bila "trn u oku" bivšoj Jugoslaviji, a Maruna i Nikolić personae non gratae. Da li onda Marunina poezija može iznenada postati "nepodobna" i anti-Hrvatska? Mislim da ne može i evo moje skromne interpretacije gore citirane pjesme.

Pjesma je vrlo kratka, koncizna i po svom obliku mogla bi biti svrstana u takozvanu hermitsku poeziju u kojoj svaka riječ, svaka vizija ima dublje značenje i shvaćanje.

Draga urednice,

16. svibanj, 2001.

Kako znaš poslala sam nekoliko brojeva naše HRVATSKE ISKRE mojim roditeljima u Medimurje. Njihov komentar je zaista pozitivan: 'Interesantno je čitati o vijestima iz Hrvatske sa drugog stanovišta. Više informacija o inozemstvu, Haagu i samoj Hrvatskoj, nego što se nade u domaćim novinama!' - onima, koje oni čitaju.

Valentina, puno hvala što si i Ti poslala mnogo brojeva HRVATSKE ISKRE mojim starcima, veseli to njih, susjede i rodbinu koji također čitaju i zajedno raspravljaju. Eto, na kajkavskom dijalektu oni velidu: "Kak je to lepo da mi moremo čitati kaj naši vu dalekoj Kanadi delaju!"

Evo jedan od efektivnih načina zbližavanja dijaspore i Hrvatske!

Šaljem € - \$60.00 za moju pretplatu, a \$70.00 donacija za HRVATSKU ISKRU.

Puno pozdrava,

Viki Tolley

Willowdale, Ontario

Poštovana gospođo Krčmar!

Ovih dana sam bila na predavanju Dr. Joel D. Wallacha, liječnika, koji je 1991. bio predložen za Nobelovu nagradu za svoj rad na problemima nedostatka minerala u prehrani.

Dr. Wallach je prije 40 godina bio u Africi kao veterinar s grupom ljudi iz The Mutual of Omaha Wild Kingdom. Tamo je radio obdukcije na prirodno uginulim životinjama. Nakon 17,500 mukotrpnih obdukcija na životinjama iz 454 vrste i 3,000 na ljudima te nakon nekoliko objavljenih naučnih radova, on je ustanovio svoju teoriju da je pomanjkanje minerala u ishrani uzrok smrti tih divljih životinja, a i ljudi.

On je svojim nastupima na radiju i televiziji pokušao uvjeriti javnost da je važno uzimati dodatne minerale (tzv. "supplements"), jer je zemlja pod kulturama iscrpljena i nema dovoljno minerala u prehrambenim namirnicama. Tu svoju tvrdnju on je podupro dokumentom U.S. Senata #264 iz godine 1936. gdje se kaže da 99% Amerikanaca trpi od pomanjkanja minerala u prehrani. On tvrdi da se vitamini ne apsorbiraju u organizmu bez prisustva određenih minerala.

Dr. Wallach nije uspio uvjeriti javnost pa je odlučio studirati za liječnika opće prakse. Kad je završio studij otvorio je privatnu praksu kao naturopatički liječnik. Cilj mu je bio liječiti ljude na prirodni način.

"HRVATSKA ISKRA" - Dvobroj 83/84, 31. V. 2001.

"Uzduž Save," locus communis ovdje nije izabran olako. Rijeka Sava, kao mnoge rijeke razasute svijetom, postaje personifikacija jedne države i jednog naroda. Što je Ganges za Indijce, Sena za Francuze, Temza za Engleze, Dunav za Austrijance i Mississippi za Amerikance, to je Sava za Hrvate. Ona je, kao takva zastupljena i u hrvatskoj himni (Teci Savo Ő).

"Ustaški sinovi" - Status Ustaša u Republici Hrvatskoj još nije obrađen niti s pravnog, niti s pravednog povijesnog motrišta; osjećaji s jedne i druge strane još su uvijek presnažni (s pravom!) da bi se o toj temi moglo "hladnokrvno" raspravljati. Status Ustaša nije riješio Dr. Tuđman, a nije ga se dotakao niti ured Predsjednika Mesića! U ovom povijesnom trenutku razlog nije bitan za analizu pjesme; "prešutjeti" ustaštvo je možda politička, (iako ne i moralna odluka) za dobrobit internacionalnog statusa Hrvatske. No, netko kao Maruna, pjesnik lirskog, elegijskog osjećaja, shvaća da "ustaški sinovi" traže osnovnu, ljudsku zadovoljstinu i stoga "kopaju"

"Kopati" kao radnja se jasno, u ovom slučaju (kako to obično biva s pjesništvom) ne odnosi na fizičku akciju s "lopatom u ruci." Čovjek "kopa" po prošlosti, "kopa" po svom srcu i duši, "kopa" po savijesti, "kopa" po arhivi i dokumentima; to je snaga i ljepota poezije, kada jednom riječi može izazvati cijeli niz predodžbi, radnji i uslova.

"Ustaški sinovi kopaju po cesti." Cesta, u ovom kontekstu, postaje put, putokaz, pomak i konačan dolazak do cilja, jer cestom uvijek idemo k nečemu, odmičemo se od početne točke i idemo k novom. A da bismo došli do cilja treba "prevrnuti" mnogo toga: naše osjećaje, povijesne činjenice, svjetsko mijenje. Treba prevrnuti "kosti" koje su simbol jedinog pravog i opipljivog dokaza žrtve. "Kosti Ustaša" su stvarnost, fizička prisutnost koja treba poslužiti kao početak (cesta), kao borba protiv anonimnosti i nijekanja. Povijesne interpretacije mogu biti mnoge, ali prisutnost "kostiju" žrtava poslužila je kao nepobitni dokaz u prokazivanju zločina i zločinitelja (Cambodia, Srebrenica, Rawanda).

Stoga, da bismo osvetili svoje pretke, da bismo dali spokoj njihovoj (i svojoj) duši svi trebamo nastaviti "kopati" i tražiti "svoje stare" jer jedino time povezujemo prošlost s budućnošću u častnu Povijest jednog naroda.

Srebrenka Bogović, Toronto

Glavne točke njegovog predavanja su bile:

- Zašto u tlu nema više minerala
- Istina o mineralima koju liječnici drže skrivenu pred publikom
- Zašto vitamini prolaze kroz tijelo a da nisu apsorbirani
- Kako živjeti zdrav i produktivan život preko 120 godina, jer nekoliko kultura ljudi na zemlji imaju starosnu dob od 120 godina i više.

Također je govorio o liječenju prirodnim putem bolesti artritisa, osteoporoze, astme, srčanih oboljenja i cystic fibrosis.

Naglasio je da Amerika potroši 1.5 trilijuna dolara na zdravstvo, a ima više bolesnih ljudi nego bilo gdje. U svijetu su na 18. mjestu, jer nemaju odgovarajuću preventivu.

Ljudi u Americi prosječno žive 77 godina, a u Japanu 79 godina. Znanstvenike je zanimalo razlog za to, jer se zna koliko štete su učinile atomske bombe u Hirošimi i Nagasakiju. Odgovor je bio: u Japanu ljudi popiju na dan po 4 šalice zelenog čaja, koji je jako dobar antioksidans.

Dr. Wallach je napravio audiokasetu "Dead Doctors Don't Lie", koja je prodana u 40 milijuna primjeraka. Ta kasete je i meni poznata već više godina. Ako nekog zanima više o tom predavanju može me nazvati na 905-403-9395 da mu posudim kasetu s tog predavanja.

Rozalia Goričanec

Pozdravi sa Norvala od gđa. Ruže Krišto, Anite Matešić i Mary Delač (s lijeva na desno)

Katici i Mirku Bajić čestitamo 55. godišnjicu uzornog braka....

Katica (rođena Hrsinjak) i Mirko Bajić iz Modrušpotoka, vjenčali su se 2. lipnja 1946. godine u crkvi Sv. Križa, Župa Završje, općina Netretić, Hrvatska. Sjećajući se na minule dane prošlosti, posvećuju ovaj sastav svome selu:

*Modrušpotok između dva brijega,
davno jesam otišao iz njega.
Ja te žarko ljubim rodno selo moje,
gdje minone male kolibice stoje.*

*Ko na bujnom polju golubice sive,
pitome i blage, skromne, dobro sive.
Oko njih se mala šumica zeleni,
ptičice žubore u njezinoj sjeni.*

*Umilna se ševa pjesmom k nebu lita,
prepelica javlja iz zlatnoga žita;
slavuj dragoj pjeva na na tanhnoj grani,
kos mu se odziva u zelenoj travi.*

*Potočić skakuće kroz to ravno polje,
kao živo čedo kad je dobre volje.
Zlatno mu se sunce s neba osmjehiva,
pa ga od milosti zrakama cjeliva.*

Uz spomen sliku iz Veliki Modrušpotok cure i dečki, 1946. Bara Antonac, Katica Car, Katica Hrstinjak, Bara Krajač, Ana Antonac, Jana Antonac, Dorica Bajić (prvi red stoje); Dorica Krajač, Janko Hrstinjak, Ljubica Bajić, Janko Krajač, Janko Car, Ivan Basarac (drugi red sjede) Josip Antonac, Mirko Bajić, Janko Basarac (treći red sjede)-svi iz Velikog Modrušpotoka

Čestitke:

Voljenim roditeljima Mirku i Katarini Bajić žele sretnu 55. godišnjicu braka kćerka Katica Gašpar sa suprugom Robertom, te sinom Robertom i zaručnicom Katicom Mikuljan, unuka Julija, i Kristofer, kćerka Anica Seketa, sa kćerkom Kristinom, sinom Adrian, i supruga Karla sa praunukom Tatjanom-Viktorijom, kćerka Marica i sin Johny, sa suprugom Karen, djeca Jaqlina i Stefany.

Sretnu godišnjicu braka žele ujaku i ujni Mirku i Katarini Bajić sestrlična Ankica Svazić, sa suprugom Danetom i kćerkom Senny; sestrlična Ankica Cerovac sa sinovima Dražen, Deny i Johny.

Poruka Hrvatima u inozemstvu i domovini Hrvatskoj, prigodom moga 55. godina životnog braka:

Za hrvatstvo i hrvatsku državnost

Najtoplije se zahvaljujem svim Hrvaticama i Hrvatima, koji su nam čestitali našu 55. godišnjicu braka, i iskazali nam ljubav bilo kojim načinom.

U 77. godini života želim poručiti svoj braći Hrvatima ovu poruku: čuvajte vjeru, naravno i Bogom danu, i moralne zasade u privatnom životu! U tome leži osnovna podloga trajnog života i neuništivosti hrvatskog naroda. Budimo svjesni svog hrvatskog imena! To ističimo i time se dičimo, a ne našim pokrajinskim nazivima. U domovini Hrvatskoj, i u iseljničtvu govore: Ličani sam, Slavonac, Dalmatinac, Hercegovac, Zagorac ili Srijemac. To su lijepa pokrajinska imena, ali mi imamo još ljepše i časnije opće ime: HRVATI! Smiješan bi bio Amrikanac koji bi sebe nazivao Ilinojcem, Ohajcem, Kalifornijcem itd. Svi smo nad sve i prije svega Hrvati. Nas ujedinjuje jedna hrvatska krv, jedan hrvatski književni jezik, jedna hrvatska prošlost, jedna hrvatska kultura, jedna zajednička budućnost i

zajednička rodna domovina Hrvatska. Zato se ne dijelimo i ne nazivajmo pokrajinskim imenima, nego općim hrvatskim imenom! Budimo ponosni na našu prošlost, na ljepote naše domovine Hrvatske i na odlike svog hrvatskog naroda! Malo koji narod ima tako dugu i častnu prošlost kao mi Hrvati: od svih slavenskih naroda Hrvati su prvi osnovali svoju vlastitu državu; prvi su primili kršćanstvo, prvi su imali svog okrunjenog kralja. O ljepotama naše domovine Hrvatske i o bogatstvu naše povijesti i kulture čitajte hrvatska djela i o tome poučavajte svoju djecu!

Rijeka Drina je stoljetno razmeđu Istoka i Zapada, sa zapadne strane Hrvati, sa istočne strane Srbi. Kada su Hrvati pot pritiskom Turske bili vjerski podijeljeni, Hrvati Muslimani pridonijeli su veliki obol razvoju i procvatu islamske kulture. U staroj domovini Hrvatskoj, i u inozemstvu svi Hrvati valja da se susreću i žive u međusobnoj snošljivosti, ljubavi i suradnji. Poštujte slobodu savjesti i različita uvjerenja, posebno ona vjerska. Složno izgrađujte ustanove koje služe na opću korist hrvatskog naroda!

Mirko Bajić, v.r.

Mississauga, 2. lipnja 2001.

"HRVATSKA ISKRA" - Dvobroj 83/84, 31. V. 2001.

PREMA BROJU GLASOVA ZA ŽUPANIJSKE SKUPŠTINE I ZAGREB: SDP i HSLS zajedno dobili glasova koliko i HDZ * Za HDZ je glasovalo 461.000 birača * Na izbore izašlo 1,2 milijuna birača manje nego 3. siječnja

Od ukupno 3,8 milijuna birača u Hrvatskoj, na izborima 3. siječnja 2000. godine glasovalo je tri milijuna birača, a na lokalnim izborima prošle nedjelje 1,8 milijuna, dakle 1,2 milijuna manje. Sada se odazvalo 46,85 posto birača, a prije šesnaest mjeseci 70,48 posto. Sve, naravno, uz ogradu, jer lokalni i parlamentarni izbori i nisu posve usporedivi. Zanimljivo je i da je najmanji odziv na lokalne izbore bio u Zagrebu, samo 39,79 posto.

Na parlamentarnim izborima SDP i HSLS zajedno su dobili 40,79 posto glasova ili 1,22 milijuna. Sada je SDP (uz koalicije u šest županija) dobio oko 19 posto ili 350.000 glasova. HSLS, koji također koalira u dvije županije, dobio je samo oko 6,7 posto glasova ili oko 122.000. Svuda

računamo samo glasove za županijske skupštine i Zagreb, što zajedno pokriva cijelu Hrvatsku. Zajedno su SDP i HSLS ipak dobili glasova koliko i HDZ.

HDZ je 3. siječnja u postotku dobio slično kao i sada, 25,58 posto (koalirajući u šest županija), a lani 24,31 posto. No, ovaj put je ipak uspio dovesti na birališta u apsolutnom broju znatno manje birača. Sada je za HDZ glasovalo 461.000 birača, računajući tu i birače malih stranaka iz HDZ-ovih blokova, a lani 729.000. No, HDZ je ipak uspio privući više birača od svih drugih stranaka.

GONG: Ivica Pančić i mnogi Vukovarci nisu mogli glasati

ZAGREB, 21. svibnja - "Nedjeljni lokalni izbori većinom su protekli u redu iako su mjestimično bili lošije organizirani i provedeni od prošlih, 2000. Godine", rekla je u ponedjeljak na konferenciji za novinare izvršna direktorica GONG-a Suzana Jašić. Predstavljajući preliminaran izvještaj te nevladine organizacije, sastavljen na osnovi polovice obrađenih izvještaja, 2.500 promatrača i 80 mobilnih ekipa koje su "pokrile" više od 50 posto biračkih mjesta, GONG-ovci su većinom ponovili, dan ranije izrečene primjere kršenja izbornog procesa i pravila.

Tako su najčešća kršenja pravila izbornog procesa, prema GONG-u bila vezana uz promjene redosljeda stranaka na glasačkim listićima, u odnosu prema kandidacijskim listama, popisi birača su nerijetko bili neažurirani, a tijekom glasanja na nekim su biračkim mjestima zabilježeni verbalni obračuni. Aktivisti GONG-a su tom prigodom upozorili na nedolazak biračkih odbora bolesnim i nemoćnim osobama. Prema njihovim riječima, posebne probleme tijekom nedjeljnih izbora imali su birači Vukovarsko-srijemske i Osječko-baranjske županije koji su od prošlih izbora izgubili status prognanika. Oni naime, nisu mogli svoje biračko pravo ostvariti na biračkim mjestima za prognanike, raspoređenim u drugim dijelovima Hrvatske.

Odgovorni za taj propust prema GONG-u su tijela državne uprave "koja nisu pravilno i pravodobno obavijestila tu kategoriju birača da svoje biračko pravo mogu ostvariti isključivo u mjestu svog prebivališta, a ne u mjestu svog boravka", kao što je to bila praksa na lanjskim izborima. Prava gužva tijekom nedjelje vladala je na Zagrebačkom velesajmu gdje su trebali glasati prognani Vukovarci. No mnogi od njih nisu uspjeli ostvariti svoje biračko pravo, među njima i ministar Ivica Pančić.

Srbi iz SRJ doputovali na glasovanje u Korenicu i Knin

ZAGREB/KNIN, 20. svibnja - Predstavnici SDSS-a očekuju da će u Vukovarsko-srijemskoj i Osječko-baranjskoj županiji Srbi zadržati vlast u deset općina. Do konačna prebrojavanja glasova, neće se pak znati, kažu, kome će pripasti vlast u jedinom gradu Belom Manastiru.

Iznadprosječne rezultate SDSS očekuje u Dalmaciji. Na Banovini, Kordunu i Lici, u općinama u koje se je vratilo nekadašnje većinsko srpsko stanovništvo, bit će neizvjesno, jer će srpski glasovi vjerojatno biti razdijeljeni između SDSS-a i SDP-a. Prema mišljenju člника stranke Milorada Pupovca, neupitne su pobjede u tri općine kninskoga područja, Erveniku, Biskupiji i Kistanju. Na ličkom području sigurnu pobjedu očekuju u Vrhovinama i dobre rezultate u Korenici, Gračacu, Donjem Lapcu, a pobjede u Dvoru, Vojniću, Gvozdu...

No člници SDSS-a vrlo su nezadovoljni razmjerstajem biračkih mjesta i biračkim spiskovima, na kojima nema mnogih nekadašnjih birača. Čak u nekim biračkim popisima nema onih koji su tu bili i u vrijeme parlamentarnih izbora 3. siječnja prošle godine. "Među Srbima vlada opće nezadovoljstvo", tvrdi potpredsjednik SDSS-a i dožupan Vukovarsko-srijemske županije Mirko Jagetić. On smatra da je, iako je odziv na izbore vrlo velik, ipak više od 80 posto Srba iz ostalih dijelova Hrvatske naseljenih u dvije najistočnije hrvatske županije onemogućeno biranje. "Nema ih na biračkim spiskovima, ne uvažavaju im se potvrde o mjestu boravišta ili

prebivališta, jer su, navodno, na spiskovima odakle su iselili. Zbog niza propusta kao što su: mali broj glasačkih mjesta u Vukovaru, zbog sastava biračkih odbora i zbog glasovanja na području čitave Hrvatske, dakle, izvan Vukovara, uložili smo prigovor županijskom izbornom povjerenstvu, koji ga je odbio", rekao je Jagetić.

Radmila Vlak iz glavnog izbornog stožera stranke u Zagrebu, izbore je okarakterizirala vrlo bitnima za Srbe u Hrvatskoj. Međutim, slično kao i Jagetić, istaknula je da birači najviše vremena provode u razrješavanju raznih propusta. Recimo, dosta vremena provode putujući. Najprije do biračkih mjesta putuju u prosjeku 10 kilometara, a kada se otkrije da ih i više od 30 posto nema u biračkim popisima onda po nekoliko kilometara putuju do matičnih ureda po potvrde na osnovi kojih mogu glasovati. Ona je također potvrdila, prema podacima koji stižu s terena, da na izbore stižu i iseljeni Srbi u posebnim aranžmanima koje su razne udruge organizirale u Beogradu. U Korenicu je autobus s natpisima "Rodnom kraju u maju", dovezao je tridesetak iseljenih glasača. U Knin je također iz SRJ doputovalo 200 Srba posredovanjem beogradske turističke agencije "Konte", a izlet je organizirala Udruga "Inicijativa za Knin". Riječ je većinom o Srbima koji sada žive u SRJ, ali imaju stalno prebivalište u Kninu. (Vjesnik)

PRIVREMENI REZULTATI LOKALNIH IZBORA 20. SVIBNJA 2001.

BRODSKO-POSAVSKA ŽUPANIJA (51 vijećnik) HDZ, 20, 27,9 % HSS, 11, 16,8 % SDP, 11, 15,3 % HSLs, 6, 7,3 % HNS-LS, 3, 5,9 %	HDZ, 9 SDP, 7 HNS, 3 HSS, 3 HSLs, 1 HSP, 1 LS, 1	N. L. Makovac, 2 HSS, 1 MS, 1	HSS, 5, HSLs, 4, SDSS, 4, HNS, 3,
GRAD SLAVONSKI BROD (25 vijećnika) HDZ, 12 SDP, 7 HSLs, 4 HNS, 2	KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA ŽUPANIJA (41 vijećnik) HSS, 14, 23,32% HDZ, 12, 21,37 % SDP, 9, 19,24 % LS-HSU, 3, 12,8 % HSLs, 3, 10,63 %	GRAD OSIJEK (25 vijećnika) HDZ, 7 LS, 7 SDP, 5 HSLs, 3 HSP, 3	GRAD SISAK (29 vijećnika) SDP, 10 HDZ, 10 HSP, 4 HNS, 3 DSU, 3
DUBROVAČKO-NERETVANSKA ŽUPANIJA (41 vijećnik) HDZ, 16, 29,92 % SDP, 11, 22,42 % HSS, 6, 11,56 % HSLs, 4, 7,86 % DC, 2, 5,44% HSP, 2, 5,10 %	GRAD KOPRIVNICA (25 vijećnika) SDP, 9 LS, 6 HDZ, 5 HSS, 3 HSLs, 2	POŽEŠKO-SLAVONSKA ŽUPANIJA (41 vijećnik) HDZ, 14, 24,13 % SDP, 9, 19,86 % N. L. Zec, 8, 15,75 % HSS, 7, 12,29% HNS, 3, 8,12 %	ŠIBENSKO-KNINSKA ŽUPANIJA (41 vijećnik) HDZ, 22, 34,4 % SDP, 15, 21,34 % HSS, 4, 7,85 %
GRAD DUBROVNIK (25 vijećnika) HDZ, 8 SDP, 6 HSS, 4 HSLs, 2 DC, 2 N. L. Kljunak, 2 HSU, 1	KRAPINSKO-ZAGORSKA ŽUPANIJA (51 vijećnik) HDZ, 12, 23,53 % HSS, 9, 17,65 % SDP, 9, 16,0 % HNS-HSU-LS, 8, 15,69 % ZDS, 7, 13,73 % HSLs, 3, 5,88 % N. L. Tudićman, 3, 5,88 %	GRAD POŽEGA (19 vijećnika) HDZ-HKDU, 7 SDP-HSLs, 6 HNS, 2 HSS, 2 N. L. Pavić, 2	GRAD ŠIBENIK (25 vijećnika) HDZ, 10 SDP, 7 HNS, 2 N. L. Međić, 2 HSS, 2 N. L. Gašperov, 1 HSLs, 1
BJELOVARSKO-BILOGORSKA ŽUPANIJA (41 vijećnik) HSS, 15, 30,91 % HDZ, 13, 26,05 % SDP, 7, 14,36 % HSLs, 4, 8,93 % HNS-LS, 2, 5,24 %.	GRAD KRAPINA (19 vijećnik) HNS-HSU, 6 SDP, 4 HDZ, 4 HSS, 2 ZDS, 2 N. L. Smoljić, 1	PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA (41 vijećnik) SDP-HSS-HSLs-HSU, 16, 29,88% HDZ-HD-HKDU, 10, 17,61% IDS-PGS, 8, 14,86% HNS, 4, 7,2% N. L. Bebić, 3, 5,66%	VARAŽDINSKA ŽUPANIJA (41 vijećnik) SDP, 11, 22,5 % HDZ, 9, 17,9 % HSS, 10, 16,9 % HNS, 6, 13,2 % HSLs, 5, 10,0 %
GRAD BJELOVAR (29 vijećnika) HSLs, 11 HDZ, 9 HSS, 4 SDP, 4 DC, 1	LIČKO-SENJSKA ŽUPANIJA (45 vijećnika) HDZ, 20, 38,2 % HSS, 7, 13,5 % SDP-HNS, 6, 12,8 % SNS, 5, 9,8% HSLs, 4, 7,5 % HSP, 3, 7,1 %	GRAD RIJEKA (33 vijećnika) SDP-HSS-HSU, 13 Hrv. Blok, 7 IDS-PGS, 4 N. L. Bebić, 4 HSLs, 3 HNS, 2	GRAD VARAŽDIN (35 vijećnika) HSLs-HSU, 11 SDP, 9 HNS, 6 HDZ, 6 HSS, 3
ISTARSKA ŽUPANIJA (41 vijećnik) IDS, 28, 50,1 % SDP, 7, 13,7 % HDZ, 4, 8,9 % HNS, 2, 5,2 %	GRAD GOSPIĆ (15 vijećnika) HDZ, 10 HSS, 2 HSLs, 1 HSP, 1 HNS, 1	SPLITSKO-DALMATINSKA ŽUPANIJA (51 vijećnik) Hrvatski blok , 29, 42,99 % SDP-HSS-HNS-HSU, 17, 26,43 % HSLs, 5, 8,70 %	VIROVITIČKO-PODRAVSKA ŽUPANIJA (41 vijećnik) HDZ, 12, 24,0 % HSS, 11, 22,0 % SDP, 7, 13,0 % HNS, 4, 9,0 % HSLs, 4, 8,0 % HSP, 3, 7,0 %
GRAD PULA (25 vijećnika) IDS, 10 IDF, 6 N. L. Stok, 5 SDP, 2 Hrvatski blok , 2	MEĐIMURSKA ŽUPANIJA (41 vijećnik) SDP-HSU, 11, 20,61 % HSLs, 10, 19,15 % HSS, 7, 13,78 % HDZ, 7, 13,29 % HNS, 6, 11,81 %	GRAD SPLIT (25 vijećnika) SDP-HSS-LS-HSU, 9 Hrvatski blok, 7 HSLs, 4 HSP, 2 HCSP, 1 ASH, 1 HNS, 1	GRAD VIROVITICA (19 vijećnika) SDP, 5 HDZ, 4 HSS, 4 N.G.L., 2 HNS, 2 HSLs, 1 HSP, 1
KARLOVAČKA ŽUPANIJA (41 vijećnik) HDZ, 19, 34,55 % SDP, 9, 16,01 % HSS, 5, 9,91 % HSLs, 3, 5,73 % DC, 3, 5,66 % HSP, 2, 5,26 %	GRAD ČAKOVEC (25 vijećnika) SDP-HSU, 9 HSLs, 3 HDZ, 3 HNS, 3 LS, 2	SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA (49 vijećnika) Hrvatski blok, 16, 28,9 % SDP, 10, 14,9 % HSP, 7, 12,1 %	VUKOVARSKO-SRIJEMSKA ŽUPANIJA (41 vijećnik) HDZ-HKDU, 14, 29,54 % HSS, 7, 16,28 % SDSS, 6 HSP, 4, 9,35 % SDP, 4, 9,86 % HSLs, 3, 8,21 % DC, 3, 6,05 %
GRAD KARLOVAC (25 vijećnika)			

grupu, prikazati publici u ograničenom vremenu dio svojih dostignuća, samo je dio problema koji se nameće umjetničkom voditelju, organizatoru takvog podhvata. Ono čime nas je gospodin Mavrinac iznenadio je da je u tu završnicu tako profinjeno, umjetnički i profesionalno uklopio i župni crkveni zbor, te time povezoao prošle i sadašnje članove 'Prela', proslavu festivala i proslavu 25. godišnjice župe 'Presv. Trojstva'

Kad sam na kraju programa pročitala "fireworks" pokušala sam zamisliti, prvo gdje će biti taj vatromet, da li na pozornici ili ćemo svi izaći pred zgradu i prisustvovati tom spektaklu? Možda je to griješka ili će to biti samo par prskalice? Da, znam da je moguće imati vatromet na pozornici,

Sve goste prvi su pozdravili svi članovi "Hrvatskog Prela" domaćini!

vidjela sam to na pozornicama velikih kazalista, to je sastavni dio 'live show' Las Vegasa, Disney produkcija, grupa kao 'Pink Floyd' ali kako će to biti, izvedeno u sklopu tog našeg festivala nisam mogla tog momenta 'skuziti'. Jedino što treba reći je to da je taj kraj bio fantastičan, nevjerovatan, dostojan kraj izvrsnog 27. Folklornog festivala.

Čestitke i pohvale idu "Hrvatskom prelu" za ovaj zaista izvrsno organiziran festival! Svima koji su pridonijeli svojim radom, odricanjem i pružili nam zadovoljstvo i užitak biti dio ove posebne kulturne, vjerske i narodne manifestacije - još jednom velika vam hvala.

Do viđenja na idućem festivalu godine 2002, iako nažalost još ne znamo tko će biti organizator tog budućeg festivala. Uspomena na ovaj festival, od prvog do posljednjeg trenutka nosit će nas do iduće godine. Hvala svima sudionicima, a posebno domaćinu "Hrvatskom prelu" iz Oakvillea.

Biserka Milinković

Carassauga

Upravo sam se vratila sa otvorenja Carrasauge, koja je u stvari "karanav paviljona raznih etničkih grupa, koje izlažu svoju kulturu, folklor, hranu i sve što predstavlja jedan narod". Hrvatski paviljon je smješten, kao i svake godine, u dvorani župe Hrvatskih mučenika, u koju stalno dolaze mnogi posjetitelji kako bi uživali u pjesmi, plesu, izloženim predmetima, kao i hrani.

Ove tri ugodne (i lijepe) domaćice, gđe. Mira Pezer, Štefica Plastić i Ankica Zoretić dočekivale su goste u prostoriji za izložbu, Carassauga

U jednoj prostoriji izložene su stvari iz života Hrvata cijele Hrvatske: tako možete vidjeti mnoge nošnje, muške i ženske, kao i velik broj ručnih radova, ručnika, prekrivača za krevete, stolnjaka, šalova, kao i veći broj predmeta za kuću. Pogled svakog posjetitelja svakako privlače veliki i udoban slavonski drveni krevet na kojemu je posteljina ručno vezena. Uz ove predmete, organizatori folklorna grupa "Sljeme", uz pomoć drugih župljana, predstavili su i prehrambene artikle, koji se mogu kupiti u Kanadi. Posjetitelji su čak zapitkivali gdje mogu kupiti tu hranu, a ugodne domaćice gđe. Mira Pezer, Štefica Plastić i Ankica Zoretić vrlo su ljubezno odgovarale na svako postavljeno pitanje. Jedan od dragih gostiju bio je i nadbiskup Msgr. Josip Bozanić, koji je kratko posjetio izložbu, pozdravio se sa domaćicama i nastavio svoj obilazak ovdašnjih župa.

Dok posjetitelji na prvom katu razgledavaju izložbu, dolje u dvorani naši folkloraši plešu pred oduševljenom publikom. Uz folklornu grupu "Sljeme", nastupit će i "Hrvatska" Brampton, "Marjan" Brampton, Zrinski Frankopan Toronto, kao i "Hrvatska" Mississauga. Bila sam u dvorani kad su plesali mladi iz Bramptona ("Hrvatska") i osjećalo se u dvorani kako svi posjetitelji uživaju u hrvatskom plesu i pjesmi. Moram isto spomenuti dobru hranu koju su kuharice priredile za drage goste: sarne, štrudle i sve ono u čemu mi Hrvati uživamo.

Čestitamo folklornoj grupi "Sljeme", svim prijateljima i mnogim župljanima ove župe, koji opet dostojanstveno predstavljaju našu domovinu raznim posjetiteljima. Carassauga je zaista vrlo uspješna! (VK)

27. Folklorni festival: V.I.S. "Domovina" su izvrsno glazbom zabavljali mlade na slavlju u Litvanskoj dvorani: Nick Popovački, John Rogolja, Robert Kovačić, Michael Starčević i Michael Starešinić

Molimo, obratite pažnju:

Kanadsko-hrvatski kongres Toronto uz suradnju i potporu članica - udruga ovog kongresa, te hrvatske zajednice priređuje **SVEČANU OPROŠTAJNU VEČERU S PLESOM** s gosp. Ivanom Picukarićem, konzularnim predstavnikom, u znak zahvalnosti za sav dosadašnji rad i doprinos Hrvatima u Kanadi.

Večera će se održati 23. lipnja 2001. u 7:00 sati navečer, u župnoj dvorani župe Presvetog Trojstva u Oakville-u, 2110 Trafalgar Rd, Oakville. Ulaznina \$25.00.

Sav prihod s ove večere namijenjen je za održavanje hrvatskog jezika na UoF, Sveučilištu Toronto.

Svi nam dobro došli, poručuje Odbor K.H.K.

ČESTITAMO VLČ. MIHOKOVIĆU 25.GODIŠNJICU SVEČENSTVA!!!

Božanić, a zatim gosp. Andrija Jakovčević, veleposlanik Republike Hrvatske u Ottawi, gosp. Nikica Vrdoljak, predsjednik Hrvatsko - Kanadskog folklornog saveza, a Festival je službeno otvorio gospodin Ivan Čapin, predsjednik Kanadsko - Hrvatskog folklornog saveza - istok.

U svojim govorima, naglašeno je da se plod, trud, posijano sjeme pokazuje u ovome što vidimo kao i u očuvanju hrvatskog jezika, kulture i pripadnosti hrvatskom narodu. Mgr. Božanić je između ostalog rekao da nam donosi posebne pozdrave Sv. Oca s kojim je bio samo dva dana prije toga u Rimu. Sv. Stolica je također uputila pozdrave i čestitke za Festival.

Novina je bila dvoje mladih trubača, koji su pozivali publiku da zauzmu mjesta, a i sudjelovali su u programu. Tu je bila i violinistica. "Lijepa naša domovino" bila je izvedena 'a capela', zajedno 'Prelo' i župni pjevački zbor iz Oakvillea. Skladno, uvježbano, profesionalno, na muzičkoj visini izvedba je prouzrokovala puno vlažnih očiju. I meni su potekle suze i glas mi je 'grebao' i grlo se odjednom osušilo.

A onda se odjednom začulo sviranje gajdi, i na pozornici se najprije pojavila djevojka u hrvatskoj, mislim posavskoj, crveno-bijeloj nošnji sa velikom kanadskom zastavom a iza nje koračao je dostojanstveno pravi pravcati Škot - da, u pravom kiltu i 'pravim frulama sa mješinom' kako sam čula nekog čovjeka koji je sjedio iza mene. On je bio simbol Kanade, njenog porijekla i naslijeđa. A iza toga je slijedila i himna naše nove domovine "O Canada".

Dopisnica HRVATSKE ISKRE gđa. Biserka Milinković, sa Edijem Mavrincom i gđom. Mavrinac, majkom našega Edija, u pauzi festivala (s lijeva na desno)

Nešto što me je posebno oduševilo bio je nastup 'prvih' tamburaša 'Prela' koji su se evo nakon dugog vremena (prvi počeci Prela su bili 1977. godine) opet našli zajedno da nam skladno, profesionalno zasviraju. Bili su to: Nick Bakarić, Marica Bakarić - Bukovčan, Nancy Sladich, Eddy Delić, Steven Koury, Ed Hadur and Ed Mavrinac.

Program tog subotnjeg dana je uključio grupe 'Hrvatsko prelo', Oakville, 'Draganići', hrvatski kulturni klub iz Stoney Creek-a, Hrv. župna kolo grupa 'Dubrovnik', London; Hrvatsko kulturno umjetničko društvo "Zvuci Hrvatske" Oakville; 'Kardinal Alojzije Stepinac' Windsor; 'Hrvatski Korjeni' London; 'Kardinal Stepinac', Chicago, USA; 'Croatoan', Ottawa; 'Kralj Zvonimir', Norval; Župni tamburaški orkestar 'Vatroslav Lisinski'

U pripremi za nastup, jedna od članica HRVATSKOG PRELA iz Oakvillea, domaćina ovog festivala

Gđa. Mary Mitar, predsjednica "Hrvatskog Prela" iz Oakville, folklorne grupe koja je izvrsno organizirala ovaj 27. Folklorni festival

Mississauga; 'Marjan' Brampton. Kao specijalni gost nastupila je grupa "Kupešić School of Dance" sa dvije točke, mađarski i španjolski plesovi. Svatko od njih bio je izvrstan, nema riječi za ono što su prikazali. Spontani pljesak, uzvici, pa čak i pjesme čule su se stalno iz gledališta.

Iste večeri nastavljeno je slavlje u Litvanskoj dvorani. Uz odličnu večeru koju je priredila gosp. Francuz i njena ekipa, mladi folkloraši i svi oni koji vole hrvatski folklor, kao i organizatori festivala, slavili su do kasno u noć. Uz izvrsnu glazbu VIS "Domovina" plesalo se i pjevalo. Posebno opet treba izdvojiti zbor "Prela" kao i cijeli pjevački zbor, koji su dali sve od sebe i ove večeri.

Tradicija je da je Sv. Misa za sve učesnike festivala nedjeljom ujutro. Tako je to bilo i ove godine. Sv. Misa je bila u Living Arts Centre, gdje je pozornica bila dostojanstveno prilagođena za obred Sv. Mise i posebno prisustvo Boga. Sv. Misu je predvodio Nadbiskup Msgr. Josip Božanić, a koncelebrirali su domaći i gosti svećenici.

U svojoj propovijedi Msgr Božanić se obratio posebno mladima i uputio im riječi vjere, ohrabrenja i pozvao ih na življenje Riječi i do viđenja iduće godine na Svjetskom danu mladeži u Torontu.

Kako hvaliti Boga u takovim prilikama nego pjesmom i pjevanjem u slavu Božju! I tu se vidjela profesionalna ruka i vodstvo ljudi koji vole što rade. Zajedništvo, sloga, profesionalnost, opet se prikazala na djelu. I sr. Smiljana, i vlč. Ilija, i zbor, i folklorni ansambl 'Prelo' - prikazali su uvježbanost kakvu je teško naći! Uvježbanost zbora, tamburaša, skladnost mogla se ostvariti pod vodstvom čovjeka koji to razumije. Muška 'klapa', kvartet koji su sačinjavali mladi iz oakvilske župe, Mate Mesić, Tomi Jeležanin, Damir Škugor te Ed Mavrinac uz pratnju gitare izveli su 'Bože moj'. Ne znam koliko je bilo suhih očiju, ali znah da je to bilo nešto posebno i toliko je oduševilo mnogobrojne prisutne da su čak i za vrijeme Sv. Mise nagradili izvedbu burnim pljeskom

Nedjeljni poslijepodnevni program vodio nas je opet pjesmom, sviranjem i plesom kroz tako raznolike krajeve domovine Hrvata. Program su počeli 'Ujedinjeni Tamburaški orkestar' sastavljen od tamburaša iz grupe koje sudjeluju na Festivalu. Zatim su se redali 'Kraljica Jelena' Kitchener; 'Hrvatska' Mississauga; K.U.D 'Hrvatska' Brampton; 'Sljeme' Mississauga; 'Živa grana Hrvatske' Hamilton; 'Zrinski Frankopan' Toronto; 'Hrvatsko kolo i tamburica' Sudbury; 'Hrvatski Narodni Dom' Hamilton; 'Adria' Oshawa; 'Sveti Juraj' C.F.U. Lodge 644, Hamilton; 'Kardinal A. Stepinac' Montreal. Svatko od njih pokazao je visoku profesionalnost, izvrsnu izvedbu, tako da je prepuno gledalište uživalo u svakom nastupu svake grupe.

Treba pohvaliti roditelje, bake, djedove, a posebno organizatore i župne zajednice kao i naše duhovne vođe koji su zaslužni da se duh, vjera i kultura održala na ovim prostorima, kao i onima koji su bili 'dalekovidni' u osnivanju Folklornog saveza. Tu, na ovom već 27. Folklornom festivalu pokazalo se kako su ti naši predci mislili daleko u budućnost.

'Konac djelo krasi' a kad je riječ o ovogodišnjoj završnoj točki 'Hrvatskog Prela' onda je to zaista spektakl! Ono što je gospodin Ed Mavrinac uspio napraviti sa zadnjom točkom programa, domaćinom festivala 'Hrvatsko Prelo' pokazuje još jednom, visoku profesionalnost, umjetničku kreativnost, maštu, znanje i ljubav koja odiše iz tog zaista spektakularnog završetka.

Kako uklopiti i napraviti koreografiju za brojčano veliku folklornu

GRAD VUKOVAR
(25 vijećnika)
HDZ, 10
SDSS, 8
HSP, 3
SDP, 2
DC, 2

ZADARSKA ŽUPANIJA
(41 vijećnik)
HDZ, 20, 34,82 %
SDP, 10, 23,28 %
HSS, 4, 6 %
HSLs, 4, 5,72 %
HNS, 3, 5,55 %

GRAD ZADAR
(27 vijećnika)
HDZ, 12
N. L. Antic, 6
SDP, 5
HNS, 4

ŽUPANIJA ZAGREBAČKA
(45 vijećnika)
HDZ, 15, 26,55 %
HSS, 13, 23,63 %
SDP, 10, 17,21 %
HNS, 4, 7,18 %
DC, 3, 6,24 %

GRAD ZAGREB (51 vijećnik)
SDP, 20, 27,09
HDZ, 14, 19,90 %
HNS, 12, 17,55 %
N. L. M. Tudićman, 5, 7,63 %
(HIC 23. svibnja)

NAKON IZBORA BITKA ZA KOALICIJSKE PARTNERE

Hadezeovci Bagarić i Lukšić ostaju župani * Stranke šestorke neće dopustiti da Split padne u ruke desnici * Delbianco najvjerojatniji gradonačelnik

Uoči formiranja gradskih i županijskih vlasti, stranački takmaci koji su prešli prag na lokalnim izborima nastoje se dokopati fotelja dogovarajući se ili "natežući" zbog budućih koalicija koje bi im omogućile vlast.

Splitski gradonačelnik Ivan Škarić (HSLs) odbio je jučer komentirati ponude koalicije koju predvodi SDP i koalicije s HDZ-om na čelu o post-izbornom koaliranju. Obećao je da će danas komentirati situaciju u Splitu nastalu nakon nedjeljnih izbora. Naime, u novom Gradskom vijeću Splita devet mandata dobila je koalicija SDP-HSS-HSU-LS, sedam je osvojila zajednička lista HDZ-HDRS-HKDU-HKDS, a HSLs-u su pripala četiri vijećnička mjesta. Koalicija HČSP-HSP imat će tri vijećnika, a po jednog ASH-SU i HNS.

Miroslav Bulišić, predsjednik splitskoga HSLs-a i aktualni dogradonačelnik, za "Večernjak" je izjavio da se Izvršni odbor splitskoga ogranka HSLs-a nije sastao i da sigurno ovaj tjedan neće donijeti nikakvu odluku o tome hoće li se "priključiti lijevima ili desnima". Sadržajnije razgovore sa SDP-om i HDZ-om, odnosno njihovim koalicijskim partnerima, najavljuje za idući tjedan. Marin Jurjević, prvi splitski esdepeovac, tvrdi da SDP s dojučerašnjim partnerom u obnašanju vlasti u Splitu, HSLs-om, još nije sjeo za zajednički stol, ali da se razgovori očekuju.

Lukšić: Bit će mi čast

- Vjerujem da nijedna od demokratskih stranaka koje surađuju na državnoj razini neće dopustiti da Split padne u ruke desnici. Ta opcija nije prolazila ni do sada, pa ni sada neće proći - ističe M. Jurjević. Iako je njegova stranka u vrijeme predizborne kampanje najavljivala mogućnost koaliranja HSLs-a s HDZ-om, tvrdi kako mu se to više ne čini realnim, unatoč otvorenoj ponudi HDZ-a i HČSP-a, koji su spremni Ivana Škarića podržati kao gradonačelnika.

- Mislim da će u Splitu koalirati naša zajednička lista SDP-HSS-LS-HSU s HSLs-om, HNS-om i ASH-om. Bilo bi prirodno da se HSLs opredijeli za ovu grupu stranaka. Nije riječ o Škarićima i Jurjevićima, već o strankama koje su i do sada surađivale u Splitu i državi - tvrdi M. Jurjević.

Dr. Branimir Lukšić, upitan hoće li ponovno biti splitsko-dalmatinski župan, jer je nositelj liste Hrvatskoga bloka (HDZ-HDRS-H SP-HKDU-HDD-HIP-SHP), koji je pobijedio na izborima za županijsku skupštinu, osvojivši 29 mjesta od ukupno 51 vijećničkog mjesta, jučer nam je kazao: - Bit će mi čast prihvatiti tu dužnost ako mi je pobjednički Hrvatski blok povjeri. Očekujem da će se mjesec dana nakon službene objave rezultata nedjeljnih izbora konstituirati nova Skupština Splitsko-dalmatinske županije.

Nakon što su u sisačku županijsku skupštinu ušli koalicija HDZ-HPS-HKDU-DSU (16 kandidata), SDP (10), HSP (7), HSS (5), HSLs (4), SDSS (4) i HNS (3), dva suprotstavljena bloka, HDZ i SDP, upustila su se u utrku tko će privući više stranaka i dobiti većinu u županijskom parlamentu.

HDZ-ovi koalicijski partneri imaju 16 mjesta od 49 mjesta u Skupštini. HDZ-ovi prirodni saveznici pravaši osvojili su pet mjesta, ali im nedostaju četiri glasa da bi dobili većinu. Čelništvo HDZ-a užurbano lobira među "seljacima", narodnjacima i socijal-liberalima, odnosno traži partnere među strankama šestorke.

Sisački SDSS čeka ponude

Čelnici SDP-a, pak, zbog koalicijske veze sa strankama šestorke na državnoj razini očekuju da će HNS, HSS i HSLs biti uz njih. U tom bi slučaju SDP i partneri skupili 22 glasa, a to je više od HDZ-a, ali opet nedovoljno za prevlast u Skupštini. Ispada da Samostalna demokratska srpska stranka sa svoja četiri kandidata odlučuje o tome tko će pobijediti u županijskoj skupštini. Od Dragana Meandžije, nositelja liste SDSS-a, doznajemo kako je ta stranka otvorena za koaliranje, ali o tome se, kaže, treba dogovoriti u vrhu stranke. Može se naslutiti da misli na koaliciju sa "HRVATSKA ISKRA" - Dvobroj 83/84, 31. V. 2001.

SDP-om. Naime, malo je vjerojatno da bi HSP pristao na koaliciju sa SDSS-om ako bi HDZ i pristao na takav savez. Pridobije li SDP koalicijske partnere iz šestorke i Srbe iz SDSS-a, njegov blok mogao bi imati većinu u Skupštini.

Anto Bagarić, nositelj liste HDZ-a, i mr. Vlado Zec, nositelj nezavisne liste, jučer su u županijskoj vijećnici potpisali sporazum o koaliranju na razini Požeško-slavonske županije na osnovi kojega će imati vlast u toj županiji. Te dvije liste ukupno će imati 22 od 41 vijećnika. Prema postignutom dogovoru, Anto Bagarić treći put kandidirat će se za župana, a mr. Vlado Zec za predsjednika županijske skupštine. Pomoćnik župana za gospodarstvo bit će imenovan s nezavisne liste, a pomoćnik za društvene djelatnosti s liste HDZ-a.

Pulski SDP: IDS ne smije vladati gradom

U Istri će se najžešća bitka za fotelju gradonačelnika voditi u gradu Puli, gdje je IDS osvojio 10, IDF šest, lista Loredane Štok pet, a SDP i Hrvatski blok po dva vijećnička mjesta. IDS ne može sam postaviti gradonačelnika, a Furio Radin kaže: - IDS je u Puli dobio trećinu glasova. Sa 10 vijećnika očekujem da imamo i gradonačelnika. Zato IDS nudi široku koaliciju i za gradsko vijeće slijede pregovori s drugim listama, odnosno strankama.

Međutim, Luciano Delbianco, koji se na velika vrata vratio na pulsku političku scenu, kaže: - IDF ne prihvaća pruženu ruku za široku koaliciju koju nudi IDS. Nama su prirodna koalicija SDP i lista gospode Loredane Štok. Koaliciju s IDS-om ne želim prihvatiti, a držim da se ni SDP neće s tom strankom dogovarati. Moje je moralno pravo da budem gradonačelnik jer sam s tom idejom ove godine i izašao pred birače i oni to od mene očekuju.

- Uslijedit će dogovori između nas i SDP-a, a u vezi s predlaganjem gradonačelnika koalicija unaprijed ne dolazi u obzir - rekla je L. Štok. No, iz stava SDP-a lako je zaključiti da će L. Delbianco najvjerojatnije biti pulski gradonačelnik. Predsjednik SDP-a za Pulu Denis Martinčić rekao je: - Nikako nećemo u koaliciju s IDS-om u Puli. IDS uvijek nudi koaliciju kada ne može sam. On ne smije vladati gradom i to je stav SDP-a, koji će za gradonačelnika podržati Luciana Delbianca. (Večernji list)

Iz naše zajednice

Za vrijeme svečane mise u Mississaugi, 27. folklorni festival

Zatražena revizija izbora

22. svibnja - Hrvatska kršćanska demokratska unija zatražit će poništenje izbora u Karlovcu i Udbini, te reviziju izbora u Vukovaru, istaknuo je na konferenciji za novinare predsjednik HKDU-a Anto Kovačević.

Izbore u Udbini HKDU-ovci smatraju neregularnim, jer je član SNS-a Stanko Momčilović prekršio izborna pravila i predizborno šutnju, jer je na dan izbora na biračkom mjestu, kako je rekao Kovačević, dijelio letke SNS-a i apelirao na građane srpske nacionalnosti da glasaju za SNS.

HKDU neregularnim smatra i izbore u Vukovaru zato što Vukovarcima nije omogućeno glasovanje u Zagrebu, čime im je, ističe Kovačević, učinjena nepravda i oduzeto pravo glasa, što je pomoglo SDS-u Vojislava Stanimirovića da osvoji većinu u vukovarskom Gradskom vijeću.

Čelni ljudi HKDU-a posebno su ogorčeni izbornim rezultatima u Karlovcu. Naime, u emisiji Izbori 2001. emitiranoj na HTV-u 20. svibnja objavljeno je da je lista HKDU - HSP 1861 - HGSS u gradu Karlovcu osvojila 17,68 posto glasova birača. Nakon toga, podsjetio je Kovačević, premijer Ivica Račan upozorio je da su na HTV-u pogriješili u prikazu izbornih rezultata u Karlovcu. Jučer je objavljen ispravak i rečeno je da je HKDU-ova lista osvojila u Karlovcu 13 posto, dodao je Kovačević. HKDU ne priznaje pogrešku i od Državnog izbornog povjerenstva traži ponovno prebrojavanje glasova birača za grad Karlovac.

U HKDU-u ističu da su više nego zadovoljni ukupnim rezultatima svoje stranke na proteklm lokalnim izborima.(HTV)

Počinje potraga za koalicijskim partnerima

ZAGREB, 21. svibnja - Državno izborno povjerenstvo u ponedjeljak popodne još nije raspolagalo potpunim i službenim rezultatima nedjeljnih lokalnih izbora. No, iako službeni rezultati još nisu poznati, izvjesno je da se HDZ oporavio od poraza na parlamentarnim izborima, da je HNS stranka u usponu, da SDP pokazuje izrazitu stabilnost, a da je najveći gubitnik HSLS. Izbori pokazuju i da je budućnost u koalicijama, te da nijedna stranka više neće moći računati na to da će vladati samostalno.

Upadljiv je i odličan rezultat Nezavisne liste dr. Miroslava Tuđmana u Zagrebu, koji pokazuje da prezime Tuđman i dalje privlači dio birača. Izbori pokazuju da će se s Tuđmanom, odnosno HIP-om, i dalje trebati računati.

HDZ pak, premda se pokazao znatno žilavijim nego što su to mnogi pretpostavljali, i vodi u petnaestak županija, na vlast bi mogao računati u Sisačko-moslavačkoj, Požeško-slavonskoj, Vukovarsko srijemskoj i Karlovačkoj županiji, a možda i u Ličko-senjskoj. SDP je, naime, dobio dovoljno glasova da s koalicijskim partnerima formira vlast u najvećem broju županija.

Na državnoj razini nakon ovih izbora vjerojatno neće doći do tektonskih poremećaja, no izvjesni su lagani potresi ili podrhtavanja. Na odnose među strankama šestorke najviše će utjecati izborni rezultati u Zagrebu i Splitu. U ta dva grada najjasnije se zrcala odnos SDP-a, HSLS-a i HNS-a na državnoj razini, a u tu shemu uliježe i oporbeni HDZ.

Izbori su pokazali da je HNS stranka bez koje se više ne može, a neće biti čudno i ako porastu njezini apetiti i na državnoj razini. HSLS, desna ruka SDP-a, izgubio je na svim razinama, a njegov poraz najteži je Zagrebu. Stranka koja je dosad u Zagrebu imala predsjednika gradske Skupštine i dogradonačelnika, na ovim izborima nije prošla ni izborni prag. Bude li se HSLS jogunio u Splitu i prijetio koalicijom s HDZ-om, to bi za njega moglo biti kobno na državnoj razini. Znakovito je da premijer Račan istodobno s izjavama da lokalni izbori neće utjecati na koalicijsku vlast na državnoj razini, najavljuje rekonstrukciju Vlade. SDP će pak u Zagrebu morati biti popustljiv prema HNS-u koji mu stoji uz bok, i bez kojega neće moći formirati vlast.

Iako je IDS pobijedio u Istarskoj županiji, pokazao je slabost izgubivši Pulu čiji će gradonačelnik vjerojatno biti Luciano Delbianco koji se svojedobno posvadao s IDS-om. Ipak, čini se da će IDS biti jedina stranka koja će moći samostalno vladati u nekoj županiji.

DC je doživio debakl jer je ispao iz zagrebačke Gradske skupštine, a tamo gdje je i prošao, to je jedva iznad izbornog praga. HSS je ostvario zadovoljavajući rezultat, no unatoč velikom broju vijećnika, čelna mjesta smiješe mu se samo u dvije-tri županije. Solidan rezultat postigao je HSP, no to je uvjetovano ponajprije izlaskom na izbore u bloku s HDZ-om.

Nezavisne liste bile su hit na lokalnim izborima. Uz Miroslava Tuđmana, profitirao je osebjuni Vladimir Bebić u Rijeci koji se sada na mala

Sanader: Ne može se ostati i na listi HIP-a i u HDZ-u

ZAGREB, 21. svibnja - "Izborni rezultati pokazuju da smo najjača stranka u Hrvatskoj sa 14 osvojenih županija", kazao je u ponedjeljak na konferenciji za novinare predsjednik HDZ-a Ivo Sanader, ističući da je to daljnji poticaj i ohrabrenje stranci u njezinoj konsolidaciji. Na taj ćemo način biti ozbiljna alternativa vladajućoj koaliciji, rekao je predsjednik HDZ-a. Također je istaknuo da će u Ličko-senjskoj županiji HDZ moći samostalno formirati vlast, a u ostalima će pokušati napraviti koaliciju, pa je zato pozvao sve stranke centra da surađuju s HDZ-om na terenu kako bi ostvarili programe koji će pomoći u razvoju lokalnih zajednica. Prema Sanaderovim riječima, neće doći do raspada vladajuće koalicije, ali će nužno doći do reorganiziranja stranaka.

Govoreći o odnosima s HIP-om, Sanader je kazao da će HDZ suradivati sa svim strankama koje imaju sličan program, ali je također dodao da svi HDZ-ovci koji su sudjelovali na izborima na listama drugih stranaka ili udruga moraju napustiti te udruge ili će se primijeniti statut stranke da za takve nema mjesta u HDZ-u. Sanader je ocijenio da bi koalicija HDZ-a i HSLS-a u Splitu bila odlična za rješavanje problema toga grada. Oštro je kritizirao HTV zbog ignoriranja HDZ-a te pozvao novinare da uvažavaju izborne rezultate i činjenicu da je ta stranka alternativa vlasti.(Vjesnik, 22.5.)

vrata vraća u politiku, te Stanislav Antić čija će lista biti jezičac na vagi u Zadru. Ivi Lončaru, pak, ni Ankica Lepej nije pomogla da se probije u Zagrebu.

Kad se proglase konačni izborni rezultati, uslijedit će utrka za formiranje lokalne vlasti. Gotovo ni jedna stranka ni na jednoj razini neće moći vladati bez koalicije, a nisu isključene ni donedavno nezamislive kombinacije. Pritom, nekima vrag vjerojatno više neće biti toliko crn kao što je to bio još do jučer. (Vjesnik, 22.5.)

Tuđman (HIP): Pripreme za izvanredne izbore

ZAGREB, 22. svibnja - Udruga za promicanje hrvatskog prosperiteta i identiteta (HIP) na ove izbore većinom je izašla s nezavisnim listama, a ponegdje je nastupila i u sklopu Hrvatskog bloka. Osvajanju pet mandata u zagrebačkoj skupštini i ostavljanju iza sebe HSLS-a i HSS-a teško su se mogli nadati i sami članovi udruge, unatoč tome što tvrde suprotno. Predizbornoj kampanji HIP je temeljio na stalnu isticanju "nacionalne i gospodarske krize" u kojoj je Hrvatska, pozivajući birače da se odluče za stranu, a ne za stranke. Unatoč tome što, prema izbornom zakonu, HIP nije mogao istaknuti svoje ime na izborima, poznata imena osnivača te udruge Tuđmana, Ivankovića, Hebranga, Domazeta Loše i Bobana, biračima su bila dovoljno prepoznatljiva.

Svoje je namjere HIP pokazao odmah po objavi izbornih rezultata, Tuđmanova izjava kako će "sada biti samo mi i (ili) oni" dovoljno govori. HIP-ovci ne kriju da će pokušati dodatno radikalizirati političku scenu i isprovocirati prijevremene parlamentarne izbore. Za to im, kako kažu, trebaju najkvalitetniji ljudi, pa će svoja mjesta u zagrebačkoj Gradskoj skupštini Tuđman i Hebrang prepustiti drugima s HIP-ove liste. Osim uspjeha u Zagrebu, HIP je ostvario dobre rezultate i u županijama u kojima je nastupio u sklopu Hrvatskog bloka: Splitsko-dalmatinskoj, Varaždinskoj i Istarskoj. Ipak, osim u splitsko-dalmatinskoj županijskoj skupštini, gdje se čeka odluka HSLS-a, teško je vjerovati da će HIP drugdje biti na vlasti. Uz pet osvojenih mandata u Zagrebu, najviše iznenađuju jako dobri rezultati ove udruge na istarskom području (oko 10 posto), posebno u Pazinu i Puli.

Iako je Nenad Ivanković izjavio kako je HIP spreman na postizborne koalicije sa svim strankama, osim s SDP-om i HNS-om, od presudne važnosti za njih će biti reakcija vodstva HDZ-a. Naime, kako je HIP udruga, njezini članovi ujedno mogu biti i članovi političkih stranaka, a najava Ive Sanadera o izbacivanju iz HDZ-a članova HIP-a mogla bi stvoriti političko neprijateljstvo između tih dviju opcija. Pri tome je najveći problem članstvo Andrije Hebranga, jednog od osnivača HDZ-a, u Tuđmanovu HIP-u. U slučaju jakog zaoštavanja odnosa s HDZ-om, HIP zapravo ne bi ni imao s kim ići u koalicije.

Nastavak na ldućoj strani

"HRVATSKA ISKRA" - Dvobroj 83/84, 31. V. 2001.

Dragi gosti na proslavi župe: gosp. Jakovčević, veleposlanik RH, zagrebački nadbiskup Msgr. Josip Bozanić, i gosp. Vasilj, veleposlanik Bosne i Hercegovine

gosp. Vasilj sa suprugom.

Nakon izvrsne večere, koju su vrlo spretno posluživali naši mladi (zamislite, čak četiri sestre Jurković posluživale su jučer u dvorani svoje župe!), počeo je svečno program sa pozdravima i čestitkama. Mnogi su željeli pozdraviti ovaj veliki dan u životu naše prve župe, crkva koje je sagrađena 1965, a sama crkva je blagoslovljena 19. lipnja 1966 g. Redali su se govornici, svaki sa svojim sjećanjima, i najboljim željama. Teško je izdvojiti bilo koga, pa ćemo samo nabaciti par: gosp. Jakovčević: vjera, ljubav, povijest, kultura i ljubav prema domovini su залог za budućnost ove zajednice; vel. Gjuran: dugo nismo imali svoju državu, a sad imamo dvije, RH i BiH, o sestrama Služavkama Malog Isusa, koje su sebe podredile ovom teškom poslu, o rezultatima, sagrađenoj crkvi, imenu ulice Croatia St, o župnom parku, - i sve to nije bilo djelo pojedinca, već djelo svih katoličkih vjernika ovog kraja. Jedinstvena jezična, vjerska, kulturna i narodna zajednica budućnost su i ove župne zajednice, no postoji pitanje što će biti od ove župne zajednice u budućnosti? Pred svakom župnom zajednicom je rad s mladima, da se mladi integriraju, a ne asimiliraju, neka uče kako bi mogli jednog dana uskočiti na mjesta u Hrvatskoj gdje treba i gdje će ih pozivati, i gdje će moći dati kvalitetan radi jer će biti osposobljeni svojim radnim iskustvom iz Kanade. Sestra Sandra, iz Družbe Malog Isusa, je rekla kako su ovakova slavlja dobra jer se sjećamo dobrih stvari, i planiramo buduće dobre stvari. Rekla je "Njeguajte to zajedništvo ljubavi okupljanjem oko naše Gospe Kraljice Hrvata!"

Iza pozdravnih govora prikazani su dijapozitivi iz života ove zajednice, tako da smo vidjeli same početke, kao i sadašnjost. Župnik vel. Valent Bogadi komentirao je kratko uz slike koje su bile više nego zanimljive: stare i nove zgrade, svećenike i časne sestre koje su bile ovdje među nama, krštenja, pogrebe, putovanja, proslave Stepinčeva, igrokaze, hrvatske škole, Croatia St., limenu glazbu, Dan staraca, bike-a-thon, župni park, prodavanje pšenice, groblje, božićne predstave... Život župe u kratom obliku sve do danas. Po licima oko sebe, vidjela sam kako su svi to gledali s ushićenjem, i sjećanjima.

27. hrvatsko - kanadski folklorni festival

Još jedna godina je za nama, i još jedan izvrstan folklorni festival je završio. Dok još uvijek 'sortiram' dojmove, osjećaje, ushićenje, pokušavam to nekako staviti u logični red, riječi, rečenica. Kako prikazati, opisati, nacrtati riječima ono što je teško prikazati i opisati samo riječima? Ne, ne može se - jedino osobna prisutnost takovim skupovima mladosti, energije, pozitivnosti, može to 'doživjeti'. Ta predivna mladost, njena energija, taj pokret masa koji nas je okruživao, napunjavao nas je pozitivnom snagom, elektrizirao nas je i pomlađivao!

To me je podsjetilo na ono kad navijači idu na utakmice, pa kažu "nije svejedno ako ja to gledam na televiziji ili sam tamo prisutan. Nije to svejedno ako ja viknem iz sveg grla na televiziju ili iz sveg grla viknem na stadionu a dlanovi zabole od pljeskanja". Na televiziji ne možeš stisnuti ruku, zagrliti poznanika i prijatelja, reći 'čestitam, bilo je izvrsno' - to se može samo 'uživo'. Tražiš poznate, iz bliza i daleka, koje možda imaš prilike vidjeti samo jednom godišnje. I to možeš samo uživo. A što je dvadesetak minuta pauze? Naravno da nije dosta da se provučesh kroz mnoštvo u predvorju, i da samo kažeš tolikim poznatima 'hi and bye' ...

Što me oduševljuje iz godine u godinu je ta naša mladost, plodovi našeg pozitivnog rada, nas kao roditelja, pa djedova i baka kao i svih onih koji su povezani sa takovim akcijama. Sjeme koje je posijano i čuvano, raste, donosi plod. Tu je na jednom mjestu, u tako velikom broju bila

Večer slavlja je završila kasno, no kako staviti 50 godina života i rada, služenja i slavljenja samo u nekoliko sati? Onima koji niste bili u dvorani župe Naše Gospe Kraljice Hrvata - puno ste propustili, a svima onima koji su nam priredili ovako lijepu večer, koju ćemo dugo pamtit: velika, velika hvala.

Završit ću ovaj prekratki prikaz 50. obljetnice župe Naše Gospe Kraljice Hrvata sa osvrtom na nedjeljnu sv. misu. Teško je riječima izreći kako je ova misa bila svečana, dostojanstvena, hrvatska - trebalo je biti tamo - no ono što moram naglasiti (uz nezaboravnu propovijed nadbiskupa Msgr. Bozanića i izvrsne zborove) kako je ova župna zajednica pozdravila svog, vel. Josipa Gjuran: svi prisutni u crkvi, burnim su pljeskom i ustajanjem kao znakom poštovanja pozdravili su svog bivšeg župnika. On je, pognuvši glavu, bio tako duboko dirnut pažnjom da smo svi primijetili suze u njegovim očima.

Župno slavlje se nastavlja, a život ide dalje, no mora se svakako izreći velika hvala i čestitke svakome iz ove župe za ogroman rad koji su učinili kako bi ova proslava bila što svečanija - od župnika vel. Valenta Bogadija, vel. Josipa Kosa, časnih sestara, zborova, učitelja, svih udruga do pojedinaca ove župe. Ova proslava župe Naše Gospe Kraljice Hrvata bila je nezaboravna.

Valentina

Gosp. Vladimir Krčmar (koji je na sam dan župne svečanosti slavio svoj rođendan), razrezao je svečani kolač za sve prisutne

skupljena naša prošlost, naša sadašnjost i naša budućnost..

Festival je održan u centru grada Mississauga, u ljepoj, modernoj dvorani Living Arts Centre. I vrijeme nam je išlo na ruku jer i subota i nedjelja su bili lijepi, sunčani i topli. Već na prilazu same zgrade, moglo se vidjeti nešto neobično za Kanadane, a za nas tako prepoznatljivo, naše narodne nošnje..

Festival je službeno počeo kao i uvijek u subotu za 'long weekend'. Ovogodišnji domaćin Festivala bila je župna folklorna grupa "Hrvatsko prelo" iz Oakville-a. Dvorana i pozomica bili su okićeni motivima iz hrvatskog života, sela, snopovima žita, slame, tako jednostavni, ali efektni u prikazivanju hrvatskog života. Projekcijom dijapozitiva na pozadini pozornice, počevši od narodnih vezova, sela, gradova, slika naših slikara naivaca, upotpunilo je koreografiju a ujedno i dočaralo još bolje našu hrvatsku kulturu. Organizator je vrlo vješto iskoristio vrijeme i tehniku u prijevodu govora, najava sa hrvatskog na engleski jezik koje je bilo prikazano na platnu iznad pozornice.

Subotnji program je počeo himnama, kanadskom i hrvatskom, te pozdravnim govorima uvaženih gostiju. Festival su najprije pozdravili voditelji programa, Sandi Pocmić i Mile Štefanac. Zatim su sve prisutne pozdravili Mary Mitar, predsjednica "Hrvatskog Prelo", zatim Ankica Putica, koordinator Festivala. Specijalni gosti koji su pozdravili Festival, bili su, počevši od domaćeg župnika, vlč. Ilija Petković, pa Nadbiskup Msgr. Josip

hrvatskog naroda. I na radilištima, i u stanovima, i u danima odmora. Tako su nastajale i ovdašnje naše hrvatske katoličke župne zajednice, i naša športska, kulturno-folklorna društva i političke organizacije, i naši piknici i zabave: željeli smo biti zajedno i pomagati se međusobno!

I dok smo se tako držali zajedno na nedjeljnim misama, na zabavama i piknicima i utakmicama, osjećali smo se ljudima, bili smo svoji među svojim i na svome. Naše župne zajednice bile su nam dio domovine i zavičaja. U tim našim župnim zajednicama pomagali smo se i voljeli smo se. I jer su one bile godine pune zaposlenosti, jačali smo, i s nama su jačale naše župe. Svakodnevno su nam pridolazili novi i novi naši emigranti i pridruživali su nam se. Bilo nam je lijepo, napredovalo se, kupovale se svoje vlastite kuće, otvaralo se svoje vlastite biznise, osnivale se svoje obitelji. I kako su naši ljudi ovdje ekonomski i fizički jačali, sve su se više međusobno dijelili i napuštali su svoja početna zajedništva. Djeca su im se rađala i rasla i sve su se više otuđivali od našeg hrvatskog i župnog zajedništva. Malo po malo zaboravljalo se je i svoj rodni kraj, svoj zavičaj ondje u domovini, zaboravljalo se i na one koje se je tamo ostavilo, zaboravljalo se i na ovdašnje župno zajedništvo. Većina od našeg ovdašnjeg svijeta sada ima i solidne svoje kuće i dobre prihode, i lijepe automobile; mnogi imate i dosta velike uštedevine, ali nije vas baš mnogo koji se još sjećate onih dana i prilika kad ste po prvi put stupili na tlo ove tuđinske Kanade. Pozaboravljalo se na one teške dane i godine ovdašnjih početaka.

Sjećam se dvojice naših uglednih i dobro stojećih profesionalaca i biznismena tu u Torontu. Svratili oni k meni, dok sam tu bio župnik i pozvali me na neki naš "summit", sastanak na vrhu. U našem razgovoru, onako tobože usput, spomenuo sam im da mi nije drago što ih ne vidim u našoj župnoj zajednici. Rekli su mi da oni, navodno, radi svoje djece, ne pripadaju dotičnim teritorijalnim župama, jer da im je tamo bliže i djeca im ondje idu u škole. Kad su se na kraju naših razgovora spremali svojim kućama, zapitao sam ih - onako tobože usput - kuda sada odlaze. Začudeno su mi odgovorili da idu svojim kućama. Ja sam ih na to zapitao: "Zašto idete tako daleko? Ima tu bliže mnogo lijepih kuća!" Idemo k svojim kućama, rekli su mi, a ja sam im onda napomenuo: "A nije li i ovo vaša župa?" Vidio sam da su me razumjeli, ali nažalost nisu se ni do sada promijenili. Profiteri.

Župa Naše Gospe Kraljice Hrvata u Torontu, na našoj hrvatskoj ulici, ovih dana slavi 50. obljetnicu svoga služenja ovdašnjim hrvatskim katolicima. Pola stoljeća ustrajnog služenja. Dobro bi bilo da nas taj spomen podsjeti na sve ono što je prošlo, i da za svaku isplakanu suzu na ovom kanadskom tlu, i za svaku englesku riječ koju ste tu naučili, ne samo popijete čašu, nego da i zahvalimo Bogu da je sve ono prvotno zlo minulo, i da svojim stalnim zajedništvom u vašim obiteljima, u našim župama i društvima podržavate i čuvate svoje hrvatsko katoličko zajedništvo. Da ne nasijedate lažima onih radi kojih ste morali napustiti svoj dom i svoju Domovinu!

To vaše zajedništvo podržavajte ne samo prigodnim banketima nego stalno: na radilištima i u svojim obiteljima, na svakonedjeljnim misnim slavljinama zalijevajte suze za svojim zavičajem.

Naš Gospodin Isus nikad i nikome nije laskao. Pohvalio je Isus mnoge kad su zaslužili pohvalu: i apostola Petra, i Mariju Magdalenu, i carinika Zakeja, i onu ženu bolesnu od krvotoka, i zahvalnoga gubavca iz Samarije, ali je i tada Isusova pohvala bila trijezna i umjerena. Nije Isus volio superlative. Nikomu nije kadio, nikomu se nije ulizivao. Pogotovo nije nikoga hvalio u lice. Samo je nekoliko puta Isus neke posebno pohvalio, ali i to su bili ljudi koji su doista zaslužili visoku pohvalu, jer su učinili stvarno nešto herojskoga: kao onaj rimski časnik iz grada Kafarnauma (Mt.8,10) ili žena Kananejka (Mt. 15, 28), ili kao Ivan Krstitelj. Ipak, niti tih pohvala o veličini Ivana Krstitelja nije Isus izrekao pred Ivanom niti pred Ivanovim učenicima; pričekaio je da oni odu, pa je tek tada iznio pohvale i odličja Ivana Krstitelja.

Možda bismo i mi - svećenici i naši vjernici - mogli od tih Isusovih postupaka nešto naučiti, pa da budemo suzdržljiviji kad jedni druge hvalimo; da uopće manje glasno i manje javno hvalimo. Sebe nikada, a druge samo kad doista treba, ali uvijek ozbiljno i odmjereno. Čuvajmo se tamnjana i fraziranja kad su u pitanja ljudi. Tamnjan i pohvale čuvajmo samo za Boga! Jedino se Bogu pjeva u misnoj prefaciji: "Uistinu si dostojno, pravo i spasonosno...!", samo Bogu pjevamo u "Gloriji": "Ti si jedini svet, Ti si jedini Gospodin, Ti si jedini Svevišnji, jedini preuzvišeni...!" Čuvajmo se kičenih nazdravica! Zdravičarstvo je bila prava društvena pošast, ostatak feudalizma. Dosadne i šuplje nazdravice koje su svakomu donosile "sto i pet let" i "lijepo ime". Svatko je bio tobože "velika duša", "dobrotvor", "heroj", "miljenik". To zdravičarstvo je prešlo od stolova i na propovije-

daonice i na sprovode, i neki su svećenici bili ili su još i sada pravi stručnjaci za zdravice i nadgrobne panegirike, ali u Bibliji su se teško snalazili.

Gdje jedni drugima kadimo i laskamo, mjerila se moralnih vrijednosti sve više snizuju. Gdje se ljudima laska, tu se Boga zaboravlja. Velika vremena nisu za zdravice niti za laskanja, nego za žrtve, za rad, za apostolat. Stil Evanđenja nije zdravičarski. "Nitko nije dobar doli Bog jedini!" Time je Isus zauvijek zatvorio vrata Božjega kraljevstva onima koji primaju slavu jedni od drugih.

A osim toga, mi svećenici nismo advokati niti političari da bismo očekivali pohvalne aplauze publike. Sluge smo Božji i sluge svojemu narodu, i jedina bi nam ambicija trebala biti da nas Bog pronade vrijednim. Nama bi ona Isusova trebala biti zakon: "Kad ste učinili sve...recite: sluge smo beskorisne; učinismo što smo bili dužni učiniti!" (Lk.17,10) Isusov apostol Pavao pokazao nam je primjer: "Ne kao da želimo ugoditi ljudima, nego Bogu koji prosuđuje srca naša. Nikada se, zaista, kako i sami znate, ne poslužimo laskavom riječju ni - Bog nam je svjedok - prikrivenom pohlepom. Niti smo od ljudi iskali slavu - niti od vas, niti od drugih - premda smo se mogli nametnuti kao Kristovi apostoli. (1 Sol. 2, 4-6)

I što će manje među nama biti šupljeg zdravičarstva, to će više biti Božjega Duha i ozbiljnosti. Gospodin je onaj koji sudi! (1. Kor.4.4)

Zahvaljujem svima kosi ste meni trideset godina pomagali da sam mogao pomagati i služiti vama.

Josip Gjuran, umirovljeni župnik

Vel. Valent Bogadi za vrijeme govora

50. obljetnica župe naše Gospe Kraljice Hrvata

Ove subote i nedjelje svečano je proslavljena 50. obljetnica rada i služenja župe Naše Gospe Kraljice Hrvata. Kad kažem "svečano", gotovo da je nemoguće izreći koliko ljudi je dalo sebe u organizaciju ove proslave, no ono što smo vidjeli jučer i danas dostojni je rezultat rada cijele župe, svećenstva, svih udruga i pojedinaca. Kako čujem, bit će i posebna knjiga izdana povodom ove obljetnice, ali do danas je još nisam vidjela. Kako čujem to će biti nešto posebno, zato vam svima preporučam: potražite tu knjigu i čuvajte ju za iduće mlade neka vide kako se živjelo i radilo pred pedeset godina.

Nakon jučerašnje svečane sv. mise, mnogobrojni župljani i gosti pridružili su se župnom slavlju u dvorani. U krcatoj dvorani, koja nije mogla primiti sve koji su htjeli prisustvovati ovoj svečanosti, našli su se mnogi koji su radili u samim počecima, neki koji su u toj župi kršteni, kao i oni drugi koji i danas daju sve od sebe za svoju župu. Uz svečane goste iz Hrvatske, zagrebačkog nadbiskupa Msgr. Josipa Bozanića, predstojnicu Družbe Malog Isusa, kao i druge, posebno sestru Marinku koja je ovdje provela 40 godina na služenju ovoj zajednici, bili su i razni gosti iz političkog i društvenog života, mnogo svećenika i časnikih sestara iz susjednih župa, veleposlanik RH gosp. Jakovčević iz Ottawe, kao i veleposlanik BiH,

Vesna Pusić neće Bandića za gradonačelnika Zagreba

Razgovori o podjeli mjesta u gradskim vlastima između HNS-a i SDP-a nastaviti će se na najvišoj razini. Prvi pokušaj dogovora, na sastanku predsjednice HNS-a Vesne Pusić i šefa SDP-a Ivice Račana, održan u srijedu poslijepodne u Banskim dvorima, tek je naznačio moguća rješenja. Izvori bliski HNS-u kažu samo to da je Vesna Pusić zatražila mjesto gradonačelnice, ali da ima i alternativan prijedlog - nestranačkog, neutralnog gradonačelnika, koji bi ujedinio napore SDP-a i HNS-a u obnašanje gradskih vlasti. Iako se ime toga kandidata drži u tajnosti, čini se da je riječ o poznatom pravnom stručnjaku s iskustvom u funkcioniranju gradske vlasti, koji bi objema stranama politički bio prihvatljiv.

- Svako drukčije rješenje vodilo bi u podjelu izvršnih funkcija s Bandićem kao gradonačelnikom, pri čemu bi se dvije koalicijske stranke međusobno natjecale u rezultatima - rekao nam je jučer izvor blizak HNS-u. On također najavljuje nastavak razgovora Račan - Pusić, nakon čega bi se dogovori preselili na nižu razinu.

Vesna Pusić, predsjednica HNS-a, izuzetno je zadovoljna razgovorom. - Razgovarali smo vrlo ugodno i vrlo kvalitetno i oko koalicije u gradu i oko formiranja novih lokalnih vlasti širom Hrvatske. Radilo se o ravno-pravnom susretu dvoje predsjednika stranaka i sigurna sam da ćemo naći najbolja rješenja - rekla nam je V. Pusić

Odbila je međutim konkretizirati što HNS točno očekuje od tih razgovora i kako bi vlast u Zagrebu trebala izgledati za 30-ak dana. - Upravo radi kvalitetne komunikacije ne želim da jedni drugima šaljemo neke po-

ČAČIĆ PRIZNAO PROPUST ZA NEGLASANJE 1500 VUKOVARACA

ZAGREB - Vlada je, u cjelini gledajući, zadovoljna tijekom lokalnih izbora. I činjenica da se izbori moraju ponoviti samo na tri birališta govori u prilog ocjeni da su zapravo protekli u najboljem redu i s malo incidenata.

Zamjenik premijera dr. Goran Granić uputio je u ime Vlade poziv svim strankama da što prije počnu uspostavljati lokalnu vlast, odnosno da što prije postignu koalicijske dogovore, a Vlada će od 10. lipnja početi obavljati svoj dio posla. Ona je, naime, dužna u roku 30 dana od objave službenih rezultata sazvati županijske skupštine i Skupštinu grada Zagreba, a ministar pravosuđa sazvat će gradska i općinska vijeća.

Vlada, međutim, nije zadovoljna sporom zbog glasovanja prognanika. Pravo na glasovanje izvan svoga prebivališta imali su samo oni koji nose status prognanika, a ne i oni koji su u međuvremenu dobili stanove ili su im obnovljene kuće. Listu prognanika koji mogu glasovati izvan svoga prebivališta sastavljalo je Ministarstvo javnih radova. Svi ostali trebali su glasovati tamo gdje im je prebivalište.

Ministar hrvatskih branitelja Ivice Pančić protestirao je na sjednici Vlade zbog postupka nadležnih, tvrdeći da su onemogućili glasovanje oko

Lovre Pejković: Ured za prognanike nije imao ovlasti izdavati potvrde na dan izbora

Hoće li prozivanje Ureda za prognanike, zbog toga jer oko 1500 Vukovaraca u nedjelju nije iskoristilo pravo glasa, stajati položaja Lovru Pejkovića, pomoćnika ministra Čačića i šefa Ureda za prognanike? Svakoga se može razriješiti dužnosti, no mi smo pošteno obavili svoj dio posla, odgovara Pejković. Smatra li netko da se izborni popis može dopisivati mimo zakona, time se dovodi u pitanje regularnost izbora. Pejković, naime, tumači da su svi prognanici koji redovito izvršavaju prognaničke obveze posebnim pismom obaviješteni o tome gdje će glasati. Tako je razaslano oko 11,5 tisuća pisama na imena onih koji ovjeravaju prognaničke kartone, dojavljuju o promjenama privremenog boravišta. Uredu se vratilo oko 500-600 pisama, uglavnom s oznakom "odselio". Pisma nisu dobile one prognane osobe koje su u međuvremenu stambeno zbrinute u Zagrebu, kao ni oni kojima su obnovljene kuće ili su dobili novčane potpore za povratak. Među tih 11,5 tisuća pisama nisu bila ni imena onih prognanika koji nisu više od godinu dana ovjerali prognaničke kartone. Na upit zašto Ured za prognanike nije radio nedjeljom, Pejković kaže da za to nije bilo potrebe jer Ured nije imao ovlasti izdavati potvrde za izbore, a on je osobno bio u Povjerenstvu za izbore i s ostalima radio na nekoliko pritužbi prognanika koji su tog dana imali probleme s ostvarivanjem biračkog prava.(Večernji list, 23. svibnja)

Tudman, Hip, nastavak sa prošle strane

HIP vjerojatno neće biti na vlasti ni u jednoj županijskoj skupštini ni većem gradu, no ovi izbori pokazali su kako se s HIP-om treba računati. Čelništvo udruge najavilo je odluku o tome hoće li HIP registrirati kao stranku.(Vjesnik)

ruke preko medija. Obavili smo načelan razgovor, a kada taj dio riješimo, onda ćemo uključiti i sve naše ljude s gradske razine u konkretna pitanja i dogovore. Imamo za to 30 dana, ali vjerojatno ćemo se dogovoriti i prije, jer smo postavili vrlo dobre temelje - ocijenila je V. Pusić.

Aktualni zagrebački gradonačelnik Milan Bandić odbio je zucnuti ijednu riječ komentara na kalkulacije o mogućim tajnim gradonačelničkim kandidatima,pa i o spekulacijama kako je riječ o Josipu Kregaru. Čim je čuo pitanje, zavapio je: - Doista vas molim: poštedite me! Ne želim nikakve komentare davati ni upletati se u te kalkulacije. Molim vas! Sve informacije dat ću kad budem sazvao presicu - Bandićeve su riječi.

Čini se ipak da tajanstveni kandidat za gradonačelnika, kojega je navodno u pregovorima s premijerom navela Vesna Pusić, mora biti isključivo osoba s jedne od lista stranaka koje su ušle u Gradsku skupštinu. Naime, kako stoji u Zakonu o lokalnoj i područnoj samoupravi, gradonačelnik mora biti izabran iz redova predstavničkog tijela, u zagrebačkom slučaju iz Gradske skupštine. To znači da gradonačelnikom može postati samo ime s lista koje su osvojile mandate u Skupštini, a to su SDP, HNS, Hrvatski blok i HIP. Iako naš izvor tvrdi da je riječ o nestranačkom kandidatu, taj kandidat, dakle, po zakonu, mora biti ipak netko s HNS-ove liste. (Večernji list, 25.5.)

1500 Vukovaraca. Među njima bio je i Pančić, koji također u nedjelju nije mogao glasovati. Ured za prognanike trebao je raditi u nedjelju i ljudima davati potvrde da mogu glasovati. Ljudi nisu bili obaviješteni o tome da ne mogu glasovati u Zagrebu, nego su dobili birokratsko tumačenje, a šestorka nije došla da bi gradila takvu državu u kojoj će vladati birokratska tumačenja, umjesto da se izađe u susret građanima, rekao je Pančić.

Kad se na to za riječ javio prozvani ministar obnove Radimir Čačić, premijer Ivice Račan, sluteći da bi mogla nastati nova svađa, rekao je: -Ako su se pograbile vaše glasnogovornice, nemojte to učiniti vas dvojica. Premijerovo upozorenje bilo je, međutim, suvišno jer se Čačić potpuno suglasio s Pančićevom primjedbom na rad Ureda za prognanike. - Propust je to mojega ministarstva i nadležnog ureda i poduzet ćemo određene mjere - rekao je Čačić. To je u zaključku tražio i premijer Račan. Ministar Pecek upitao je nije li ova situacija razlog za ponavljanje izbora u Vukovarskoj županiji s obzirom na to da 1500 birača nije iskoristilo pravo glasa. Odgovor, međutim, nije u Vladinoj nadležnosti. (Večernji list, 23.svibnja)

Pokažite HRVATSKU ISKRU prijateljima...

HNB brani kunu i smanjuje stopu obvezne rezerve

ZAGREB, 16. svibnja - Na temelju odluka Savjeta Hrvatske narodne banke donesenih u srijedu na sjednici kojom je predsjedao guverner dr. Željko Rohatinski, stopa obveznih pričuva banaka smanjit će se sa 23,5 na 22 posto. Osnovica za obračun devizne obvezne pričuve proširit će se i na primljene devizne kredite.

To znači da će se od 9. srpnja primjenjivati ne samo jedinstvena stopa obvezne rezerve, i to niža od dosadašnje, nego i ujednačena osnovica izdvajanja za obračun kunske i devizne obvezne pričuve, objavio je HNB. Da promjena ne bi bila pre nagla, u prijelaznom razdoblju do 8. lipnja za obračun obvezne devizne pričuve banke će na primljene devizne depozite obračunati dosadašnju stopu od 23,5 posto, a na primljene devizne kredite 11 posto. Obvezna devizna pričuva moći će se držati u eurima i u dolarima.

Polazeći od podatka da je u ožujku ponderirana prosječna kamatna stopa na kunske depozite na razini bankovnog sustava iznosila 3,6 posto, od 9. srpnja smanjit će se i naknada koju HNB plaća bankama na izdvojena sredstva kuskog dijela pričuva s 3,7 na 3,5 posto.

Očekivalo se da će Savjet HNB te mjere donijeti nakon što ojača devizni priljev od turizma. Međutim, najnovija zbivanja na deviznom tržištu ubrzala su poteze HNB-a kako bi se ublažili aprecijacijski pritisci na tečaj kune.

U izdvojenu rezervu uračunavaju se sredstva obvezne pričuve izdvojena na poseban račun kod Hrvatske narodne banke, kao i sredstva koja se, u svrhu održavanja obvezne pričuve, izdvajaju na račune za namirenje banaka i na poseban račun kod HNB-a za namirenje neto pozicije iz Nacionalnog kliničkog sustava.

Donesenim mjerama ostvaruje se druga etapa unificiranja kuskog i deviznog dijela obveznih pričuva, koje je započelo odlukama donesenim u rujnu prošle godine. Nastojalo se voditi računa i o drugom dugoročnom cilju središnje banke, a to je smanjivanje stope obvezne rezerve. U trenutačnim

okolnostima ono nije moglo biti veće zato što je primarni cilj održavanje inflacije pod kontrolom, ali se očekuje da bi se do kraja ove godine mogao učiniti još jedan korak prema smanjenju obvezne rezerve.

Na deviznu obveznu pričuvu učinci mjera bit će dvojaki: snižavanje stope izdvajanja umanjilo bi obvezu, no kako nasuprot tome stoji proširenje devizne osnovice za obračun, u krajnjem ishodu uslijedit će neto povećanje deviznog dijela obvezne rezerve u vrijednosti oko 2,3 milijarde kuna. Procjenjuje se da će istodobno, zbog umanjene stope izdvajanja, iz kunske obvezne pričuve biti oslobođeno oko 320 milijuna kuna. To znači da će se smanjiti ponuda na deviznom tržištu, a kunska likvidnost bit će dostatna za nastavak zadovoljavajuće kreditne aktivnosti banaka i praćenje daljnjeg oživljavanja gospodarskih aktivnosti, bez neželjenih proinflacijskih učinaka.

Savjet HNB upoznat je i s pripremljenom odlukom o jedinstvenom iskazivanju efektivne kamatne stope na kredite i depozite, čije donošenje je u nadležnosti guvernera HNB. Ta odluka, na koju su tijekom proteklih nekoliko tjedana imale priliku dati svoje primjedbe i sugestije poslovne banke, primjenjivala bi se od početka sljedeće godine. Njena primjena trebala bi povećati transparentnost ponude te time i zdravu konkurenciju na tržištu bankovnih usluga, a središnjoj banci osigurati pouzdanije pokazatelje za analizu zbivanja u bankovnom sustavu.

Članovi Savjeta HNB obaviješteni su da središnja banka još nije primila zahtjev talijanske banke Unicredito za suglasnost oko najavljene namjere da preuzme većinski vlasnički udio u Zagrebačkoj banci. Ako takav zahtjev ovih dana stigne, on će se, nakon odgovarajuće obrade u stručnim službama središnje banke, prosljediti članovima Savjeta HNB, koji bi o njemu odlučivali najvjerojatnije početkom srpnja. (Vjesnik, 17.5.)

cek, ministar za obrt, malo i srednje poduzetništvo, Dubravko Filipec, gradonačelnik Samobora, i Vesna Ciganek-Vuković, direktorica Sektora za poslovanje s poduzećima Raiffeisenbank Austria d.d. (RBA)

Riječ je o dijelu poznatog programa "Gruda snijega". Početnih milijun kuna osigurao je Ministarstvo i još toliko daje Grad Samobor, a Raiffeisenbank se obvezala da će taj iznos uvećati deset puta. Krediti će se odobravati uz kamatnu stopu od 7,5 posto, početak otplate od dvije godine, a minimalni iznos kredita je 50.000 kuna. Ugovorom je predviđeno i financiranje onih koji po prvi puta pokreću vlastiti posao, a Grad Samobor obvezao se da će odobriti posebne olakšice za novoosnovane obrtničke radionice i trgovačka društva. Kako je objašnjeno, RBA će poduzetnicima, obrtnicima i zadrugama kredite odobravati isključivo na prijedlog Povjerenstva za odabir poduzetničkih projekata u čijem članstvu su dvije osobe iz Grada te po jedna iz Ministarstva, Udruge obrtnika Samobora i RBA. Time će se financirati pokretanje proizvodnih i uslužnih djelatnosti, izvozni programi, dugoročna ulaganja u osnovna sredstva, modernizacija ili širenje kapaciteta, obrtna sredstva ako je riječ o ulaganjima za unapređenje poslovanja te kupnja pojedinačne opreme ili prijevoznih sredstava.

U lanjskoj "Grudi snijeg" Samoboru je pripalo pet milijuna kuna kreditnih sredstava, što je u vrlo kratkom roku iskorišteno za odobravanje 11 poduzetničkih kredita.

Prema iskustvima ministarstva, gradovi i općine dosad su se pokazali znatno učinkovitijima u organizaciji takve kreditne podrške od, primjerice, županija, od koji jedan dio još nije iskoristio ni lanjsku kreditnu kvotu! (Vjesnik, 18. svibnja)

Preporučujemo....

Krešimir Jewellers Inc.

- specijalna izrada nakita sa hrvatskim grbom i motivima
- vjenčano i zaručno prstenje
- muške i ženske narukvice u 10K, 14K, 18K zlatu
- nudimo vam brzi i stručni servis popravaka
- radimo procjenu nakita za osiguranja

3045 SOUTHCREEK RD. UNIT #2
MISS. ON L4X 2X6 (905) 629-8415

I za pozdrav našem Zagrebu.....

A onda je krenulo, tako brzo i lako, tako energično i slatko da se Zagreb nasmijao od sreće, sve što se šaptalo u kavanama, sve što se dosmisleno pjevalo u kabareima, sve što se glasno govorilo u privatnim stanicama, sve je to izašlo na zagrebačke ulice, a mi smo bez napora nosili u procesiji deset stoljeća staru povijest zagrebačku i trinaest stoljeća hrvatske zbilje, slijedili smo konja i konjanika, a na zgradi Sabora zalepršale su naše boje, boje Lijepe naše. Jer što je Zagreb bez Hrvatske? I što je Hrvatska bez Zagreba?

Opet smo se mogli pogledati u oči, Zagreb i mi, starac se smješкао u bučnoj jarunskoj noći večeri i opraštao sam naše nemoći, strahove i šutnje, a mi smo iskalili licemjerna opravdanja i tisuće isprika i obećanja, da ćemo mu vratiti njegove ulice i trgove pod imenima koje nikada nije zaboravio, da ćemo ga tunelom spojiti s njegovim zagorjem, podići kipove njegovim velikanima, da ćemo ga vratiti tradiciji građanske civiliziranosti i da ćemo dostojno proslaviti rođendan njegova prva spomena, imendan ustvari, jer naselje koje je 1094. dobilo biskupiju ne bijaše sigurno hrpa kućeraka, te je posve vjerojatno da imamo posla s tisućljetnim gradom. E, pa živio nam, grade, i neka u tebi bude sigurno i lijepo, neka ne bude uzbuna i skloništa kao devedeset prve, nek tvoji dečki ne odlaze tamo gdje će ih kmici strefiti kugla, kao u Britvićevoj pjesmi "Ne bum ti došiel na rođendan". Neka ti dolaze na rođendan, dragi, dobri naš Zagreb.

Događaji u zajednici

50. obljetnica župe Naše Gospe Kraljice Hrvata

Rev. Josipa Gjuraná: BEZ LASKANJA I ZDRAVIČARSTVA

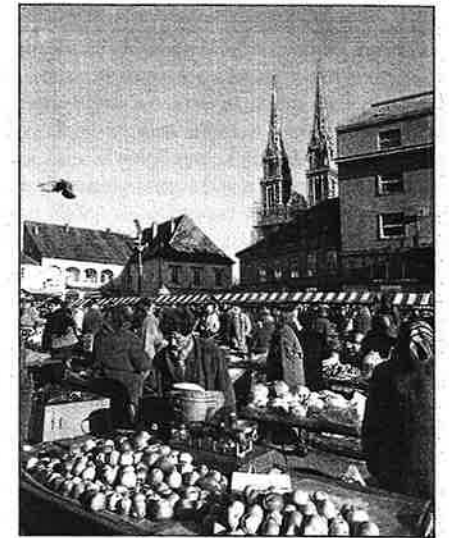
Mi Hrvati, kad počnemo nešto ili nekoga slaviti, onda slavimo "sve u šesnaest". Kad se slavi, nek se slavi! U našoj sam Slavoniji, ono nekad davno, čuo poslovice: "Švaba se zadužuje kad kuću gradi, a Šokac kad svatove slavi!" A znao sam i naše tu u Kanadi, da su i bankovne zajmove dizali na isplaćene si kuće kad su sinu ili kćeri svatove slagali... A i naši u Domovini na veliko i često slave, makar stalno tvrde da su siromašni.

I hvala dobrome Bogu što pripadam narodu, koji voli slaviti! Mi jedva čekamo da mogemo proslaviti nečije rođenje i krštenje: veselimo se kad mogemo proslaviti nečije zaruke i vjenčanje; ne propuštamo slaviti i kad netko diplomira u školi i kad "avanzira" na poslu; slavimo i kada netko dobije neku parnicu na sudu; dakako da slavimo i kad netko ode u mirovinu, pa čak i kad netko - neka mi Bog oprosti - kad netko umre: mi i to slavimo "karminama". Sjećam se da sam bio pozivan i da sam se odazivao i na slavlje svoje godišnjice ili 25. godišnjice dolaska na robiju tu u tuđini, godišnjice napuštanja svoje rodne kuće i zavičaja, svojeg doma i Domovine!

I bila su mi draga sva ta naša okupljanja i slavlja, ta naša zajedništva! Kad se sjetiš kako si prije toliko i toliko mučnih godina napuštao svoje, svoj dom i svoju oćevinu: neki javno i sa sramotnom onom nekadašnjom putnicom koja je lažno tvrdila da jesi ono što nisi bio, a neki potajno kao bjegunac, po noći, sa strahom prelazeći granične straže uz cijenu života; pa onda sva ona užasno teška i ponižavajuća čekanja i stalni strah po izbjegličkim logorima... Kad se čovjek sjeti kakve li je sve tobožnje "dobrodošlice" doživljavao i proživljavao počam od onih gnjusnih milicionera u rodnom kraju, pa do vojnih graničara tuđinskih policija stranih država; kad se sjetiš svega onoga što si proživljavao dok konačno nisi dobio kanadske papire o useljenju i dok si se konačno zaustavio tu u Južnom Ontariju, pitaš se: Bože moj, ma kud li su prohujale sve te mučne godine i kako li sam mogao sve to izdržati?

Kad vas podsjetim na sva ona nerazumljiva ispitivanja i policijske istrage tko si, što si, čiji si, odakle si, sve one pretrage i fotografiranja; kad se sjetiš svega onoga dok još nitko od nas nije znao ni jedne riječi tog "kaubojskog" jezika; kad se sjetiš onih teških poslova tu u Kanadi kad si za svaku riječ trebao bar kakvog-takvog tumača, a da li je taj "tumač" prevodio točno ili krivo niti sam nisi znao... Kad se sjetiš onih prvih svojih plaća i prvih "šopinga" kad si brzo pokupio u dućanu neku robu za koju nisi ni znao što je ako nije na omotnici ili konzervi bilo naslikano što se unutra nalazi... zar ne, bilo ti je da se odmah vratiš k svojim, da se vratiš onamo gdje si se rodio i gdje razumiješ baš svaku riječ, i gdje svakoga dobro znaš i svatko tebe pozna... No, kad si se sjetio što bi te ondje sve dočekalo, ipak si odlučio tu ostati pošto-poto.

"HRVATSKA ISKRA" - Dvobroj 83/84, 31. V. 2001.

Tržnica Dolac

I s vremenom si - poštenim i teškim radom - stekao glas dobrog radnika i drago ti je bilo kad te je tvoj poslodavac potapšao po ramenu i kad ti je dao kakvu-takvu povišicu. Za povišicu plaće i onako nisi pitao, jer nisi ni znao govoriti nego samo teško raditi. Gotovo svatko od nas prešao je takav svoj križni put iseljeničtva i prognaništva, i baš zato smo svi nastojali međusobno se držati zajedno, u krugu svojih ljudi, svog

U razgovoru s prijateljima: gosp. Vladimir Krčmar, gđa. Danica Iviček i vel. Josip Gjuran

Kratke vijesti:

* U prva tri mjeseca ove godine hrvatski je izvoz u Jugoslaviju iznosio čak 39,7 milijuna dolara USD i bio čak četiri puta veći u odnosu na uvoz u tu zemlju u prva tri prošlogodišnja mjeseca. Hrvatska u istom razdoblju bilježi iznimno visok rast izvoza u zemlje istočne i jugoistočne Europe, izraženo u kunama - čak 42 posto.

* Ukupna devizna štednja u hrvatskim poslovnim bankama u 2000. godini povećana je za više od 10 milijardi kuna, odnosno 26,9 posto. U prva tri mjeseca ove godine devizni su depoziti povećani za dodatnih 8,1 posto, čime su ukupni devizni depoziti dosegli 50,7 milijardi kuna.

* U odnosu na ožujak, u travnju ove godine u Hrvatskoj su cijene na malo i troškovi života porasli 1,5 posto, a u usporedbi s travnjem prošle godine cijene na malo veće su za 6,8 posto, a troškovi života 6,4 posto, objavio je Državni zavod za statistiku.

* INA-grupa u 2000. godini ostvarila je ukupan prihod od 17,556 milijardi kuna, što uz rashod od 17,191 milijardi kuna i porez na dobit od 129 milijuna kuna, čini dobit od 240 milijuna kuna, za razliku od 1999. godine kada je ostvaren gubitak od 1,64 milijardu kuna. (Glas Slavonije)

Porastao optimizam poduzetnika

Zagreb, Hrvatski indeks poslovne optimističnosti (IPO) u svibnju iznosi 49,7, a u travnju je iznosio 47,6 - podaci su Hrvatske udruge poslodavaca i Tau savjetovanja. I u svibnju anketirani poduzetnici kao glavne faktore smetnje navode visoke kamatne stope, poreznu politiku, korupciju, nedostatak potražnje. Veliki poduzetnici i dalje su optimističniji od malih i srednjih. Kod velikih indeks je 54,4 (kao i u travnju), a kod malih i srednjih 45 (u travnju je iznosio 40,7). (Jutarnji list 17.5.)

Verbatim:

Nemamo kome dati 400 stanova!

(Radimir Čačić na predizbornoj skupi u Ivancu, Jutarnji list 17.5.)

Samoborskim poduzetnicima 20 milijuna kuna kredita

ZAGREB, 17. svibnja - U sklopu novog kruga kreditiranja poduzetništva u gradovima i općinama, koji se provodi pod nazivom "Poduzetnik", samoborskim poduzetnicima će se u 2001. godini ponuditi 20 milijuna kuna. Ugovor o tom kreditiranju u četvrtak su potpisali Željko Pe-

Pogled na Zagreb očima pisca Vjekoslava Majera: PODNE U GORNJEM GRADU

Posve nenadano opali grički top i golubovi se preplašeno razlete na sve strane.

Kada se jeka topovskog hica smiri i zanijem i u starim vlažnim dvorištima, gdje se posvuda suši rublje i viču djeca, vrata se golubovi na svoje krovove, okreću se opet ukočeno, automatski i neprekidno guču.

Opatička ulica. Kriješti pila, a nagli vjetar podigne u zrak pilovinu i nosi je poput zlačanih korijandola niz ulicu.

Iz Gradskog arhiva izlazi naš poznati "vječitelj" Viktor Kučinić. Veliki dio svog života posvetio je istraživanju naših starina, specijalno zagrebačkih, i običajima grada u kome je odrastao i proveo djetinjstvo i u kojemu i danas živi. Ne tjeraju njega na to nikakvi profesionalni razlozi, njegov je "fah" daleko od svih univerza, iako ga profesori i doktori rada rado citiraju i služe se po potrebi njegovim iskustvima.

Prekapa po prašnim knjigama i fasciklima, guta arhivsku prašinu i tra- ga za životom onih kojih već davno nema, ali požutjeli prhki papir sačuvao je dah njihova bivstvovanja, njihov smijeh, plač, kavge, mržnje i sitne zlobe. Često možemo sresti ovoga našeg zaslužnog kulturnog radnika, za- mišljenog, pred pročeljem kakve stare kuće u Gornjem gradu. Točno on znade koje su godine sazidana ta i ta vrata, kada je postavljeno novo pot- krovlje, pa su i mjerodavni faktori, ne jednom, pozivali i pitali za stručno mišljenje ovoga našeg "nestručnjaka".

Korača Viktor Kučinić Opatičkom ulicom i možda razmišlja o nekom novom članku, koje on piše pominjivo pazeći na stil i jezik više od mnogog našeg profesionala i lava pera.

Podne u Gornjem gradu. Iza vlažnih oblaka pokaže se Sunce i osvi- jetli lijepu, ravnu plohu Katarinskog trga. Iz otvorenih prozora ženske gim- nazije ječi vedri djevojački smijeh i kuštrave glavice veselo gledaju u Sun- ce, koje se ipak udostojalo da barem načas iziđe iz svojih kulisa.

Ispod prozora prolazi autor optimistične komedije "Logaritmi i lju- bav", Geno Senečić, i sluša taj vedri smijeh. Geno je objavljen među su- građanima i njegova visoka pojava s "klasičnim", samo njemu pristajućim šeširom, poznata je po Zagrebu. Pravi je Zagrepčanin, ovdje je "doma", ka-

ko bi se to po zagrebački reklo, i osobe njegovih igrokaza žive čitavom du- šom život svoga grada. Treba samo spomenuti da je Geno Senečić na rođendan pokojne majke A.G. Matoša s gitarom dolazio na čestitanja u Jurjevsku ulicu, da joj odsvira i otpjeva njene omiljene pjesme.

Spušta se Geno drvenim stepenicama u Donji grad. Ići će od urara do urara da nađe stari džepni sat. Nije važno ide li taj sat točno, on uopće ne mora ići, jer Geno ga treba za Cilića, i to baš u "Logaritmima i ljubavi", za jednu predstavnu u provinciji gdje Geno ne izlazi pred publiku samo kao autor već kao stari, srednjovjekovni dramatik obavlja i druge poslove iza pozornice.

Podne u Gornjem gradu. Iz mokrih se oblaka opet pokaže Sunce i maleni, skladni trg Franje Markovića zablista načas u zlatnom, sunčanom svjetlu, da se ubrzo opet snuži u sivilu. I u toj radosnoj mijeni svjetla i sjene ugledamo na malenom trgu visoku, koščatu pojavu, s markantnim licem, za štafelajem. Neumorno prelazi kistom preko platna naš majstor pejzažist Ljudevit Šestić, i dugi tanki prsti spretno barataju kistom kao da prelaze preko klavijature boja. Gledajući pomnije, vidimo da su to zaista prsti glasovirača, jer Ljudevit Šestić, što se zbog njegove skromnosti ne zna, i vrstan je glasovirač, iako je posljednjih godina malo zanemario taj instrumenat. Već u ranoj mladosti svladavao je s lakoćom teške klavirske skladbe, kao što su obrade Bacha po Busoniju ili, recimo, Brahms-Paga- ninijeve varijacije. Te dvije duše, slikarska i pijanistička, borile su se u nje- govim grudima, dok nije boja pobijedila zvuk i Šestić je postao naš odličan pejzažist. Pejzaži su njegova domena, on ne voli teških masiva velegrad- skih zgradurina, pa nije čudo što je došao slikati u Gornji grad, gdje su kuće uronjene u cvijeće, a ljubičaste sjene padaju preko mirnih ulica.

Slika Šestić marljivo za štafelajem, a nasuprot njemu iz otvorenih prozora duge jednokatnice zaječi ozbiljan, lijepi bariton i pjeva Schuberta. Opajaju toplina i kultura glasa i predavanje daje plastiku i oblinu melodiji i tekstu. Pjeva operni pjevač Drago Hrčić i vježba za svoj koncert. Onda, mala stanka. Tada iznova zabruji baršunasti glas. Slijede Zajc i Lisinski.

A Suncu je opet uspjelo izići iz oblaka, te je osvijetlilo maleni, skladni trg i na njemu slikara za štafelajem.

Podne je već odavno prošlo.

Ura udari kratko i zvonko - dvanaest i trideset.

Vjekoslav Majer

Zašto volim Zagreb.....

Ovih dana Zagreb mami na svoje ulice i trgove doslovce sve, od onih najmladih do onih starijih. Modro nebo, sunce te sama pomisao na kavicu na Jelačić placu, punom šarolikog cvijeca, dovoljni su razlozi da se laganom šetnjom uputite Zagrebom (ako ne cijelim, onda barem Gornjim gradom).

A kaj da vam velim, osjećam se domaćim. Ispijajući zadnji gutljaj kavice dok čitam jutarnje novine, naravno na Jelačić placu, već sam u mislima skovao mali plan za slučaj da me netko zamoli da mu pokažem Zagreb (što, inače, često činim). Idemo laganom prema Kamenitim vratima, a usput se zaustavljamo pred rodnom kucom Miroslava Krleža. Otud do Sabora, Banskih dvora, provirujemo u crkvu Sv. Marka, pa se nekim puteljkom vraćamo do Tkalče. Tu bi, ako bismo izuzeli mladež i kafiće, sve bilo gotovo isto kao u Zagorkinim romanima (ne znam točno gdje je bila palača bake preljepe kontese Nere - alias Gričke vještice). Potom se, poput Filipa Latinovića, vraćamo na Kaptol (uvijek ćete sresti nekog bratra što Kaptolu daje posebnu draž). Budući da su nedavno izdana Krležina djela, ne propuštam priliku ući u knjižaru na Trgu i prolistati ih. Da povirim u Charlie? Nešto mi ne da mira, možda je i Predsjednik danas ondje! Ako je ljetno ili početak ljeta, ne treba propustiti jutarnje kupanje u jarunskom moru Zagrepčana, a ako je neko drugo godišnje doba, uputit ću se na Mladost (meni najbolji bazen u Zagrebu). Na večer ili u Lisinski, ili u Gavellu, ili na Cvjetni trg u kino, svejedno. I za Ribnjak ću naći vremena jer je blizu (u Zagrebu imate osjećaj da vam je sve pri ruci, u blizini). No, ostavimo sad imaginarno putovanje Zagrebom, mjestima zanimljivim svojom poviješću i kulturom kojima sam toliko puta prolazio i prolazim.

Moram reci zašto volim Zagreb. No, zapravo moram izjaviti da je to bila ljubav na prvi pogled - Zagreb mi se dogodio davne 1964. godine, kada sam kao mladi student slavistike sudjelovao na ljetnom tečaju. Tada mi se pružila prva prilika provesti nekoliko dana kao iz snova na obali Jadranskog mora, u Zadru, prepunom poviješću. No,

"Zdenac života"

da se ne udaljujem previše od Zagreba u koji ili kojem sam se vratio u zrelosti, točnije 1997., nakon 37 godina, i to kao veleposlanik Ru- munjske. Moram priznati da je to bio emotivan povratak divnim mjestima koja sam prvi put vidio - Zagrepčani bi vjerojatno rekli - na brzaka. Prvi dojam nakon tolikih godina bio je taj (vjerojatno zbog profesionalne deformacije) da je Zagreb metropola kulture i umjet- nosti. Vidljiva je briga gradskih otaca za očuvanjem povijesne jezgre, što je očito u starom dijelu grada - Gornjem gradu. Uvjeren sam, međutim, da se tu može još mnogo toga učiniti kako bi upravo taj dio došao još više do izražaja, dio koji Zagrebu daje posebnu čar. Ideja da se ondje održava karneval više je nego dobrodošla. Inače, prvi moj susret sa Zagrebom, koji se dogodio prije tri deset- ljeća, podsjetio me na jedan rumunjski grad u zapadnome dijelu Rumunjske - Temišvar. Zajednička crta tih dvaju gradova jest identitet istog povijesnog vremena - baroka - i sve što uz njega ide.

Nakon svega ovoga (a koliko bih još mogao dodati) što reći neg: "Zagreb moj, kak: imam te rad!"

NA INVESTICIJSKOJ KONFERENCIJI ZA AMERIČKE KOMPANIJE I ULAGAČE U ZAGREBU

ZAGREB 22. svibnja — Vladajuća koalicija u Hrvatskoj je stabilna i čvrsta, a Vlada efikasna, premda s malo usporenim djelovanjem. No, unatoč negativnim reakcijama u javnosti, Vlada neće odustati od daljnje pro- vedbe zacrtanih reformi, poručio je potpredsjednik Vlade Slavko Linić, govoreći u utorak na dvodnevnoj Investicijskoj konferenciji za američke kompanije i ulagače, koja se održava u organizaciji Ministarstva trgovine SAD-a i agencije američke vlade Prekomorska investicijska korporacija (OPIC) u suradnji s Ministarstvom gospodarstva RH. Cilj konferencije je informirati predstavnike 56 zainteresiranih američkih tvrtki o investi- cijskim prilikama i mogućnostima financiranja poslova u Hrvatskoj.

Šestorka je u proteklih 15 mjeseci započela ubrzane reforme, a poka- zalo se da je koalicija "dovoljno stabilna i snažna, no dogovori, osobito kod ekonomskih pitanja, idu malo sporo". Linić je istaknuo kako su na vanjskopolitičkome planu ostvareni izuzetni rezultati, pa je u šali priznao da je i sam "ljubomoran na ministra vanjskih poslova Tonina Piculu". Li- nić je iskazao veće zadovoljstvo radom Vlade, kazavši da je u Saboru pro- cedura donošenja zakonskih propisa usporena zbog izraženije različitosti stranačkih programa. Međutim, Vlada nema dovoljno potpore od civilnoga društva, sindikata, ocijenio je Linić, kazavši i da Vladina politika nega- tivan eho ima najviše kod onih zbog kojih se reforme i provode - sindikata i poslodavaca.

Linić je najavio kako još predstoje promjene u pravosuđu, kako bi postalo efikasnije i modernije, te u funkciji zaštite gospodarstva, a što će u konačnici i dati drukčiji imidž Hrvatskoj kod stranih ulagača nego što ga je imala u proteklih deset godina. Visokom je ocijenio i zaštitu radnika koju im daje sadašnji Zakon o radu.

Linić je pozitivno ocijenio učinke otvaranja hrvatskoga tržišta, ka- zavši da je ono pomoglo podizanju konkurentnosti i ubrzalo strukturne promjene hrvatskoga gospodarstva.

"Nestaje čvrst utjecaj Vlade na gospodarstvo, no i dalje ćemo biti prisutni u poticanju malog i srednjeg poduzetništva", istaknuo je Linić, dodajući da se za razliku od prakse iz proteklih deset godina, u Hrvatskoj sada inzistira na transparentnosti, zakoni se donose uz prethodnu prezen- taciju javnosti, a privatizacija obavlja isključivo putem javnih natječaj. Tako će biti primjerice i u slučaju privatizacije Ine, za koju su i nazočni investitori pokazali zanimanje. Linić im je pojasnio da se lnu najprije mora pripremiti za privatizaciju, što uključuje konsolidaciju, odvajanje nedje-

latnosti od djelatnosti, izradu tendera, zakonskih podloga koje će to omo- gućiti i slično, te da će se tek koncem godine ili početkom iduće početi pregovori, i to preko konzultanata. Privatizacija Ine, ocijenio je Linić, trajat će od 6 do 8 mjeseci.

O mogućnostima ulaganja u Hrvatskoj predstavnike 56 američkih kompanija na konferenciji su upoznali i drugi Vladini i državni dužnosnici - ministar gospodarstva Goranko Fižulić, pomoćnica ministra gospodarstva za strana ulaganja Renata Šeperić, pomoćnik ministra financija Damir Kuštrak, predsjednik Hrvatskoga fonda za privatizaciju Hrvoje Vojković te predstavnici Hrvatske narodne banke i drugih važnih državnih institucija. Američki su ulagači inače zainteresirani za mogućnosti ulaganja u teleko- munikacije, turizam, infrastrukturu i poljoprivredu.

Ministar Fižulić najavio je potpisivanje ugovora o slobodnoj trgovini između Hrvatske i zemalja članica EFTA-e te uskoro i sa Češkom, Slo- vačkom, Poljskom, Bugarskom i Rumunjskom. Ocijenio je i da se, ako u drugoj polovici godine ponovno "ožive" tehnološka ulaganja u svijetu, u idućoj godini može očekivati porast investicija i u Hrvatskoj.

LAWRENCE ROSSIN, VELEPOS LANIK SAD-a Hrvatska ima što ponuditi

Američki veleposlanik u Hrvatskoj Lawrence Rossin otvorio je ame- ričku Investicijsku konferenciju, iznijevši svoje uvjerenje da Hrvatska ima što ponuditi američkim ulagačima, te je podsjetio na to da je održavanje Investicijske konferencije u Zagrebu dogovoreno tijekom posjeta hrvat- skoga predsjednika Stjepana Mesića i premijera Ivice Račana Bijeloj kući u kolovozu prošle godine. Rossin je istaknuo i važnost razmjene instru- menata o ratifikaciji bilateralnog sporazuma o poticanju i zaštiti uzajamnih ulaganja.

Potpredsjednik za financije OPIC-a Robert B. Drumheller istaknuo je da je OPIC otvorio u Zagrebu regionalno predstavništvo za srednju i isto- čnu Europu, što je jedno od dva takva predstavništva izvan SAD-a, dok je zamjenik pomoćnika ministra trgovine Charles Ludolph naglasio posto- janje dobre volje američke vlade da pomogne u stvaranju povoljnije po- slovne klime u Hrvatskoj. (Slobodna Dalmacija)

HRVATSKA POSLALA U BRUXELLES ZAHTJEV ZA PROCJENU MOGUĆNOSTI POJAVE KRAVLJEG LUDILA U NAŠOJ ZEMLJI

EU provjerava prijeti li Hrvatskoj kravlje ludilo * Rizik će se doznati krajem lipnja ili početkom rujna

Koliki je rizik od pojave kravlje ludila u Hrvatskoj znat će se ili koncem lipnja ili početkom rujna, u danima kada zasjeda Savje- todavni upravni odbor kojemu je glavni zadatak europsku Kom- isiju, a preko nje sve zainteresirane, informirati o stručnoj procjeni mogućnosti pojave bolesti. Procjena je učinjena za 14 članica EU i veći broj "trećih zemalja". Znanstvenici rade na osnovi raspoloži- vih podataka i do danas nisu napravili nijednu pogrešnu prognozu.

Hrvatske su vlasti poslale Bruxellesu dokumentaciju sa zahtje- vom da se procijeni rizik pojave kravlje ludila u Hrvatskoj. Je li "hrvatska krava zdrava", kako to licitira popularni slogan, odlučuje se na osnovi niza parametara i činjenica koje uključuju i podatke o uvezenom koštanom brašnu, prenositelju zaraze, ali i o transferu ži- votinja europskim tržištem sa sve manje granica. Stručnjaci su upravo objavili da je geografski rizik za pojavu bolesti u Sloveniji veoma malen, iako se ne može isključiti, čime je Slovenija postala jedna od veoma rijetkih europskih zemalja (uz Švedsku, Finsku i Austriju) pošteđenih većeg straha od pojave kravlje ludila.

Johan Reyniers, glasnogovornik europske Komisije koji pokri- va područje zaštite zdravlja potrošača, uključujući i poslove oko kravlje ludila, provjerio je za "Večernji list" popis "trećih zema- lja" potvrdivši da je slučaj Hrvatske "u obradi", ali da još nije go-

tov. Hrvatska je svrstana među kandidatske zemlje. U procesu su još Letonija, Makedonija i Bugarska, a Sarajevo, vele u Komisiji, nije ni zatražilo procjenu opasnosti.

Iz naše zajednice

Svečani kolač sa proslave 50. obljetnice župe Naše Gospe Kraljice Hrvata

ZLATNA MEDALJA - INOVATORA I TRAVARA IZ PLETERNICE NA ŽENEVSKOME SAJMU INOVACIJA, TEHNOLOGIJA I NOVIH PROIZVODA

Izvanredan uspjeh "Antidiabetes čaja", za koji je hrvatski inovator Vladimir Leko na Sajmu inovacija, tehnologija i novih proizvoda u Ženevi osvojio zlatnu medalju, poprima planetarne razmjere jer je - kako je rekao njegov izumitelj - Europa jednostavno pomahnitala za njim. Zemlje Beneluxa, objasnio je taj 64-godišnji biolog i šumarski inženjer iz Pleternice, poludjele su za patentom, a švicarska je tvrtka "Nestle" i prije nego što je čaj osvojio ženevsko priznanje za njegovu licencu nudila tri milijuna frana, tj. oko 14 milijuna kuna. Sada mu je cijena skočila, pa su pregovori s "Ruderom Boškovićem" još u tijeku, a riječ je, domaće, o bajoslovnoj svoti.

Drago mi je što je čaj izazvao takav interes. Za njegov izvoz potpuno smo spremni, upute na pakiranje napisane su na četiri jezika. I za Hrvatsku bi i za bolesnike bilo dobro da se čaj proširi jer fantastično rješava probleme oboljelih od šećerne bolesti. Taj dijetetski proizvod biljnoga podrijetla, također, spušta razinu šećera u krvi te smanjuje razinu masnoća - objasnio je V. Leko, vlasnik tvrtke "Feroleko", koja se bavi istraživanjem i pripremanjem novih biljnih proizvoda. Čaj koji smanjuje potrebe bolesnih za hipoglikemicima i inzulinom, a rane slučajeve dijabetesa i potpuno oslobađa ovisnosti o kemiji, Vladimir Leko pripremao je deset godina.

- Prateći stanje tehnike te učinke koje pojedini dijetetički lijekovi imaju na dijabetičare, ustanovili smo da većina ima vrlo nizak izlječujući učinak na bolesnike te oboljelima izaziva dodatne komplikacije, poput

oštećenja bubrega, ili uzrokuje brz transfer do inzulina. Kod onih koji su koristili naš čaj pokazala se smanjena potreba za tim lijekovima. Osobama koje su ovisne o inzulinu redovitim se pijenjem čaja popravljala metabolizam, pa im vremenom treba manje lijeka - obrazložio je V. Leko, dodajući kako su kod ranih slučajeva šećerne bolesti rezultati pijenja čaja uočljivi već za šest mjeseci, a teškim se šećerašima vremenom prorjeđuju količina i tempo uzimanja medikamenata.

U blagotvoran učinak čaja u Hrvatskoj se dosad uvjerilo oko dvanaest tisuća ljudi, a moć njegova fantastična utjecaja na poboljšanje krvne slike - ispričao je V. Leko - potvrdili su i mnogi farmaceuti koji su ga sami probali. Ozdravljjujuće rezultate čaja, naime, omogućuje kombinacija jedanaest biljaka, među kojima su i borovnica, cikorijska, mahune graha, korijen maslačka, list i korijen koprive te crni dud.

- Tretman čajem je individualan, ovisno o stanju organizma oboljelog, no načelno bi djeca trebala na dan popiti pola litre čaja, a odrasli litru - tvrdi V. Leko.

Paket čaja stoji 70 kuna, a može se nabaviti u zagrebačkoj prodavaonici "Mirodije i začini Leko". Uskoro će ga biti i u ostalim ljekarnama diljem Hrvatske jer je "Feroleko" prošloga tjedna s "Plivom", "Cedevitom", "Medikom" i "Farmacijom" parafirao ugovor o isporuci čaja. U skorij će budućnosti čaj na tržište biti plasiran i u kapsulama. (Večernji list)

TURIZAM

Nijemci najviše vole Brela, Slovenci otoke, a Bosanci Makarsku rivijeru

ZAGREB, 17. svibnja - Završna "Statistička analiza turističkog prometa 2000." za područje Splitsko-dalmatinske županije dokazuje ono što već znamo - protokla turistička sezona po mnogo čemu je bila izuzetna i mnogim je destinacijama, pogotovo dalmatinskim, vratila vjeru u dugo godina stagnirajući posao. Posljedice rata osjećaju se u cijeloj državi no srpska je okupacija nedvojbeno mnogo više naštetila Dalmaciji nego, recimo, Istri.

Prošle je godine solidno podgrijan davno zatomljeni optimizam Dalmatinaca. Pretočeno u brojke to izgleda ovako: tijekom 2000. Splitsko-dalmatinsku županiju posjetilo je 894.895 turista koji su ostvarili 5.494.268 noćenja. U usporedbi s 1999. godinom turista je bilo 52 posto više, a ostvareno je 61 posto više noćenja. Česi, Nijemci i Slovenci bili su najčešći gosti. To nije veliko iznenađenje budući da su Česi i Slovenci i tijekom Domovinskog rata dolazili u Hrvatsku, a Nijemci su se među prvim počeli masovnije vraćati na Jadran, za razliku od Britanaca, Nizozemaca, Skandinavaca... Česi su 2000. ostvarili gotovo nevjerojatnih 78 posto više noćenja nego 1999. godine. Oni nemaju omiljenu destinaciju nego se ravnomjerno raspoređuju na četrnaest lokacija. Nijemci se pak najviše vole odmarati u Brelima, slijede Tučepi, Baška Voda... Slovenci su tradicionalni

Iz naše zajednice

Folklori festival: mladi iz Windsora, "Alojzije Stepinac"

zaljubljenici u otoke Ilvar, Vis i Brač. Najpoželjnija im je destinacija Bol, slijede Jelsa, Hvar, Stari Grad, Supetar i Vis, a nakon svih tih otočnih mjesta dolazi jedna destinacija na obali - Makarska. Za razliku od Slovenaca, državljani susjedne Bosne i Hercegovine (četvrti po broju noćenja) geografski su vezani uz Makarsku rivijeru i mnogo rjeđe odlaze na otoke.

U pet ACI marina Splitsko-dalmatinske županije (Trogir, Split, Milna, Vrboska, Palmižana) prošle je godine registrirano 48 posto više noćenja nego 1999. Taj segment ponude najviše su koristili Austrijanci, Talijani i Nijemci.

Kako se s tržišta koja bi mogla produžiti sezonu turisti još nisu počeli vraćati na Jadran, i prošla je bila jako kratka. Državni zavod za statistiku izračunao je da se udio špicce sezone smanjio za dva posto u odnosu na 1999. godinu. Kvalitetnijim pripremama predstojeće sezone poslužiti će i podatak da je od prošlogodišnjih 6,6 milijuna turista (na razini cijele države) 63 posto došlo individualno, a 37 posto u aranžmanu putničkih agencija. (Vjesnik, 18.5.)

U Dubrovnik uskoro stiže najbrži ploveći hotel na svijetu

Dubrovnik- Najbrži ploveći hotel na svijetu, grčki luksuzni brod Olympic Explorer od 25.000 BRT, jučer je krenuo na sezonsko krstarenje a sidro će, između ostalih, baciti i u dubrovačkoj luci. Do 30. listopada posjećivat će hrvatske, talijanske, grčke i turske otoke i luke, a među njima, što je za nas najvažnije - i nezaobilazni Dubrovnik. Grčki se ploveći hoteli nakon izvjesne pauze ponovo vraćaju hrvatskoj obali! To je dobar znak prije turističke sezone, osobito za Dubrovnik i Korčulu, stoji u kratkoj crtici "Najbrži putnički brod na svijetu" objavljenoj nedavno u Dubrovačkom vjesniku. Ploveći hotel Olympic Explorer, britanske tvrtke Royal Olympic Cruise, dug je 180 metara i može primiti 830 putnika. Sudeći prema cijenama aranžmana, na južni će Jadran stizati oni nešto dubljeg džepa. U bogatom plovidbenom programu na relaciji Italija - Bliski Istok, luksuzni će grčki brod s internacionalnim društvom 25 puta uploviti u dubrovačku luku. Stizat će svakog utorka u gruški porat, a u poludnevne izlete dovest će, računa se, oko 18.000 stranih turista, više nego kakav nosač aviona. (Jutranji list)

Zvonimir Milčec: GALANTNI ZAGREB

KOD FRANCEKA U NOVOJ VESI

Veli mi jedan moj birtijski pajdaš da je čist zgodno obilaziti birtije, makar i ovako teoretski, makar i one kojih odavno nema, koje pripadaju dalekoj prošlosti i zagrebačkoj gostioničarskoj tradiciji, a do koje, istina, malo tko danas drži i malo se uopće o tome zna. Prije nego svratimo u Novu Ves samo na trenutak skoknimo do Šarića (Maksimirska restauracija) gdje su se, navodno, godine 1931. pekli prvi čevapčići u Zagrebu. Pojava čevapčića je ujedno objava nepoštednog i istrebljivačkog rata tradicionalnim zagrebačkim pečenicama, tzv. šindlbratnima, koje su nestale sa zagrebačkih jelovnika, a zamijenile su ih šestinske pečenice, nešto slično, ali dosta različito - po tehnologiji pripremanja (šindlbratni su se pekli uspravno, a ne pognuto, na žaru od grabova drva, a ne na električnoj ploči) i po žmahu.

A sada sa zamišljenim žmahom sočnih šindlbratna uputimo se, dakle, na dobru kašinsku ili moravčansku kapljicu kod Franceka Tkalčića u Novu Ves broj 39. Francekova gostionica došla je na glas nakon otvorenja središnjeg gradskog groblja na Mirogoju 1876. jer su sprovodi uglavnom prolazili kroz Novu Ves, a nakon sprovoda Zagrepčani bi obavezno navratili k našem Franceku zalijevati tugu za pokojnikom.

Francek Tkalčić je bio tipični novoveški purger, reprezentant starinske Nove Vesi, za koju će Antonija Kassanovitz-Cvijić u Hrvatskom kolu od 1927. napisati: *Nova Ves je kročila naprijed vrlo polaganim tempom... Ni za koju korist ili napredak nije dopuštala da se naruše davni domaći običaji i osobine doma i roda, te je kroz sve prošle vjekove ostala naša najvjernija straža starog zagrebačkog duha i poštenja, kano žilavi hrastovi, koji i u najmlađe svoje ogranke sprave svoje stare sokove.*

Iz vizure ovoga današnjeg nervoznog vremena, kad i tom starom zagrebačkom ulicom, tek odnedavno jednosmjernom, šišamo četvrtom brzinom, od Kaptola prema Gupčevoj zvijezdi, nije nam lako zamisliti onaj starinski svijet i ugođaj s klupicama ispred prizemnica, na kojima bi se u sumrak odmarale domaćice, gazde novoveških štacuna, susjed dozivao susjeda da podijele klupicu i kupicu, a mladi bi se s večeri međusobno posjećivali. *Kad bi zapao mrak, piše Antonija Kassovitz-Cvijić, kćeri i sinovi pošli bi u susjedstvo na čavrljanje, otac bi zapalio veliki lampaš i njime u ruci pregledavao staje, suše, tavan i podrum, bojeći se vatre, najpodmuklijeg neprijatelja ljudskog truda. Majka bi pako sjela za kolovrat i gundala starinsku pjesmicu. I muž bi joj se znao našaliti pjesmicom Šoštara Varta dretu smoli, a baba mu se moli... i još objesnijim koje ne bi smio zapjevati pred djevojkama.*

Stari su Novovešani bili ponosni na svoju Novu Ves, držali se pomalo rezervirano, a imali su i svoju posebnu opčinu. Nisu plivali u bogatstvu, ali nisu poznavali ni neimaštinu, niti iskusili glad. Marni i šparni, a glavna briga svakog purgara bio je prijatni mu dom, štedljivo uređen, a tavani i podrumi nakrcani pšenicom, zeljem, repom, krumpirom, lukom, vinom i suhim mesom, jer bi bila sramota da se nenadani gost ne bi mogao podvoriti domaćom gostoljubivošću. Još veća bi bila sramota, ako bi domaćica kupovala živež na Harmici. Jedino subotom posla bi ona s lončekom u Opatovinu k sedam zvjezdama kad se tamo dijelila germa za nedjeljnu orehnjaču. Kraj svega izobilja živjelo se jednostavno. Jutrom bi sva kućna čeljad dobivala prežganu juhu, tek nedjeljom kavu, a jedino gazdi bi domaćica redovito spremala zajuttrak od suhe slanine, kruha i vina. Najstalniji gosti bijahu siromasi iz Ciganske varoši (Kožarske ulice), koji bi dobivali kruha, luka i čitav ili pol krajcara. A najsvečanije bi bio pogošćen župnik, kad bi pohodio kuću, osobito kad bi došao križecom, da dom blagoslovi...

U toj i takvoj Novoj Vesi gostioničar Francek Tkalčić bio je vrlo popularan, zbog svoje gostoljubivosti i vesele čudi, što zbog svoje velike aktivnosti. Popularnost našeg Franceka, kako su ga zvali, dosežala je daleko izvan njegove gostionice; Francek Tkalčić je prisutan u društvenom i političkom životu Zagreba. Bio je vatrogasac i član veterancov, pjevao je u pjevačkim društvima Sloga i Sloboda, glasovao za pravaše, a rovario protiv mađarona. Cijeli Zagreb je o Franceku s Nove Vesi pripovijedao kad je prilikom glasanja 1884., zajedno s nekolicinom utjecajnih Novovešana, primio mito od mađaronskih kortea, da bi s društvom sve to u birtiji spiskao, a na kraju glasovao protiv onih koji su ga nastojali potkupiti.

Pogleda na Bana, Trg bana Jelačića

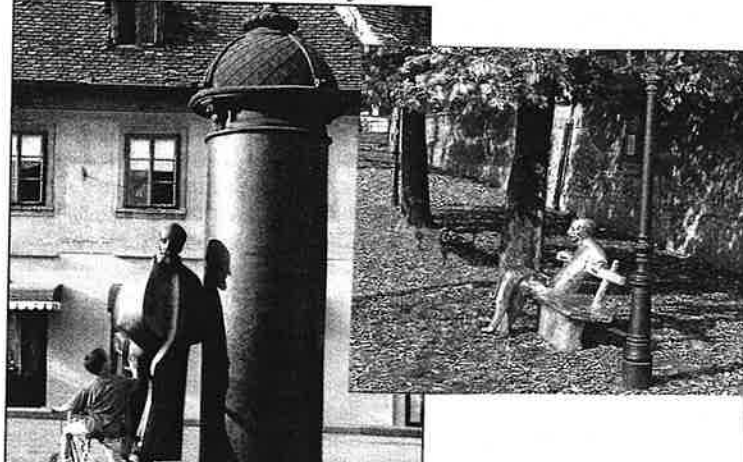
A da je Nova Ves, koja je pripadala trećem izbornom krugu, bila srčika našeg pravog hrvatskog borbenog građanstva, kako će napisati Novovešanin Ivan Krstitelj Tkalčić, pokazat će se na primjeru još jednog gostioničara i gostionice, one na broju 86, starije i popularnije od one Tkalčićeve. Isprva se gostionica zvala Franc Josef Garten, a ime je dobila još 1852. u čast posjeta cara i kralja Zagrebu. Kasnije će je Zagrepčani zvati samo Gorenčeva gostionica, a s vremenom dolazi na glas kao pozornica društvenog i političkog života. U gostionici su održavani razni plesovi i zabave, a u središte pažnje Gorenec i njegova gostionica dolaze nakon održavanja tzv. demokratskog plesa, o kojem Obzor piše:

U subotu dne. 25. veljače 1873. stajali su na Jelačićevu trgu fijakeri koji su besplatno vozili goste na Demokratski ples. Kad se građanstvo trećeg izbornog kotara hoće pozabaviti, ide svom Gorencu. Tu se sastalo društvo građansko demokratsko. Gospodin Kalabar bijaše major domus. Ova institucija doduše vuče na aristokratsku frazu, ali bez te časti nije moglo biti. Naprotiv, na toj zabavi nije bilo uskih francuskih čarapa te francuskog pikača (trouglasti globuk), što se nosilo u čisto aristokratsko barokno doba. Tu smo vidjeli šestinske bijele cifraste hlače, surku i globuk na hero. Mjesto gospodske batine (štucera) bile su tu hrvatske zastave. Uz ovakve reformirano-demokratske manire napunile su se prostorije Gorenčeve gostionice već u 8 sati na večer...

Tako o Demokratskom plesu demokratski Obzor dok mađaronski Agramer Zeitung ples napada zato što je shvaćanje ove demokracije prema jutru zauzeo protudržavne zamahe, tj. zato što su se pjevale rodoljubne pjesme.

Gorenčeva gostionica u Novoj Vesi bila je središte i sjedište demokratskog duha i političkog života, što je vlasniku donijelo veliku popularnost u tadašnjem Zagrebu. Novoveški gostioničar Janko Gorenec vrlo je ugledni građanin koga biraju u razne odbore, od Prve hrvatske štedionice i Trgovačko-obrtničke komore do Vatrogasnog društva, Dobrotvora i Društva čovječnosti. A godine 1876. njegovi ga Novovešani biraju za zastupnika u Gradskom zastupstvu.

Gostionice u starom Zagrebu bile su, dakle, ozbiljna mjesta, a gostioničari ozbiljni čimbenici društvenog života na koje se u raznim političkim kombinatorikama ozbiljno i računalo.

Još dva spomenika: Augusta Šenoe i A.G. Matoša

Ilica

Vodič po Zagrebu A. Hudovskog objavljen potkraj prošloga stoljeća slikovito uspoređuje Jelačićev trg sa srcem grada, a Ilicu zove njegovom glavnom prometnom žilom. I doista je Ilica i poslovno i društveno središte Zagreba.

Ilica nije ulica umjetno izgrađena prema planovima što su se rodili u glavama ljudi. Pokazuje to nekoliko zavoja, osobito u njezinu starijem dijelu u današnjem središtu grada. To krivudanje Ilice zahvaljuje tome što slijedi stari srednjovjekovni put koji je, zbog čestih poplava Save, morao voditi podnožjem brežuljaka Zagrebačke gore.

Ime Ilica dolazi od potoka koji se tuda spuštao s Medvednice prema Savi, ali se ono toliko uklopilo u našu jezičnu svijest, da je danas donekle i sinonim za riječ "ulica". Doživljavamo ga kao ime prirodno glavnoj zagrebačkoj prometnici, i dok su se imena drugih ulica dosta često mijenjala, Ilica je uvijek ostala Ilicom.

Ta najdulja zagrebačka ulica nastala je uz cestu koja je vodila od Harmnice (danas Trg bana Jelačića) prema zapadu. Njom se grad povezivao s okolicom na zapadnim obroncima Zagrebačke gore, a istovremeno je to bila i izlazna cesta prema Ljubljani. Još do Drugog svjetskog rata u Ilici se nalazila gradska mitnica, a poslije carinarnica.

Ilica se zvalo već i srednjovjekovno predgrađe koje se nalazilo između Harmice i Margaretske ulice. Grad je rastao, a s njime i Ilica. Godine 1766. protezala se već do današnjega Britanskoga trga, a početkom 20. stoljeća došla je do Črnomerca.

No, još sredinom 19. stoljeća današnji je Zagrepčani ne bi prepoznali. Većina kuća u Ilici bila je tada vrlo skromna. Bile su to male prizemnice ili jednokatnice. Što dalje od Trga bana Jelačića, to manje ugledne i sve siromašnije. No, već na prijelazu stoljeća Ilica od Trga bana Jelačića do Frankopanske postala je najvažnija zagrebačka ulica.

Prve su reprezentativnije zgrade u Ilici bili hoteli "K caru austrijskomu" i "Prukcner", a malo kasnije, na prijelazu stoljeća, nastaju i goleme zdanja banaka (Hrvatsko-slavenska eskomptna banka, Hrvatsko-slavenska zemaljska štedionica). U Ilici je smješten i jedan od najstarijih zagrebačkih restorana "Lovački rog", te čuvene kavane "Corso" i "Medulic", prva kina, kazališta, kabareti i plesne dvorane. Tu su se miješali seljaci u šarolikim nošnjama s elegantnim zagrebačkim građanskim društvom. Tu su se nalazile ekskluzivne prodavaonice s lijepim izlozima, tu su stanovali ugledni Zagrepčani.

Između dva rata Ilica još više dobiva velegradski izgled. Izgrađena je velika robna kuća, današnja NAMA, te prvi ilički neboder, osmokatnica Matice hrvatskih obrtnika, gdje su smještene prostorije zagrebačkog odjela Hrvatske gospodarske komore.

Uz tu glavnu prometnicu bile su smještene školske i znanstvene ustanove: Primaljska škola, Kraljevski zemaljski zavod za gluhonijeme, Akademija likovnih umjetnosti i druge. Veliki prostor zauzimao je kompleks Rudolfovoj vojarni na današnjem Trgu Francuske Republike, te kompleks vojarni koji se proteže s obju strana ulice od Sv. Duha do Črnomerca.

U blizini Ilice razvile su se i neke zagrebačke tvornice. Iza današnjega tramvajskog okretišta na Črnomercu od 1885. godine nalazi se ciglana od kojih su zidane brojne zagrebačke kuće. Na broju 224 smještena je Zagrebačka pivovara, čija je gostionica dugo bila poznato izletište Zagrepčana, koji su, otkad je tramvajska linija produžena do Črnomerca, u znatnom broju dolazili da bi se hladili izvrsnim smečkastim proizvodom pivovare.

Do danas je Ilica jedna od najvažnijih prometnih osovina grada. Ovu- da je tekao promet od zapadnog ulaza u grad do njegova središta. Ilicom su na Trg bana Jelačića dolazili seljaci iz obližnjih sela da bi u gradu prodavali poljoprivredne proizvode. Ilicom su se vozili u središte putnici koji su u grad stigli željeznicom na Južni (danas Zapadni) kolodvor. Godine 1891. uveden je prvi konjski tramvaj od Jelačićeva trga do Vodovodne ulice, a pri elektrifikaciji tramvajska linija produžena je do Črnomerca. Početni dio Ilice, zbog svoje prometne važnosti, bio je već 1891. popločen, a uskoro i asfaltiran, za što su nekoliko godina prije molili njezini stanovnici - *jer ovuda se kreće korzo.....*

**Pretplatite se na
HRVATSKU ISKRU**

... A kako smo upoznawali Trnje, Trešnjevku, Peščenicu, Dubravu, kako smo širili vidike? Ha, vodiči su nam bile djevojke, zagrebačke puce, najljepše puce na svijetu, koje će doskora postati najljepšim ženama na kugli zemaljskoj, kao što su bile i njihove mame i bake. Mi smo ta divna stvorenja pronalazili u plesnim dvoranama, u "Glazbenom zavodu", kod "Tucmana" i u "Dvercu" kamo je u subotu srljao adolescentni stampedo u glasnu glazbu, u rock and roll, u pustolovinu, u ljubavnu priču i krvavu tučnjavu. Sreća u obliku lijepe djevojke pokazala se manje sretnom kad bi mladu damu trebalo otpratiti kući, obično se ispostavilo da je krasotica Pepeljuga iz trešnjevačkog ili trnjanskog suterena, te smo se noću vukli uz zaspale kućerke i orošene pumpe za vodu zapadno od Remize i istočno od okretišta u Dubravi i na Sveticama, za jedan vlažni poljubac prelazili smo desete kilometara pješice jer noćnih tramvaja nije bilo ni za lijek, a najgore je bilo u Trnju jer dečki Trnjani nisu nikome davali cure Trnjanke, pa bi drznik iz drugog dijela grada bio neobično sretan kad bi se dokopao tramvajske pruge i Kolodvora sa samo nekoliko modrica. Da, upoznali smo noćni Kolodvor, i željeznički i autobusni na kojemu se skupljao talog noći, pili smo jeftini vinjak i povraćali na pustoj livadi.

Počeli smo razumijevati povijest. Kipovi na Zrinjcu više nisu samo šutljiva popsra. Stali su nam govoriti. Nešto smo više saznali i o ponosnom konjaniku ispred Kolodvora, prvom hrvatskom kralju Tomislavu, dirali smo isprepletena tjelesa na Danteovskom "Zdencu života" ispred Velikog kazališta, otkrivali pokret sv. Jurja koji je s lakoćom gurao koplje u zmajevu ralje preko puta Muzeja za umjetnost i obrt kamo su nas vodili na izložbe, vidali smo stare naušnice i krinoline, oslikane tanjure i udobne otomane, šrajbtise i teške mačeve. Nalazili smo Quiquerezove vedute, šarene i lijepe Bukovčeve zapise o ljetnim popodnevim otmjenih zagrebačkih familija, Mašičeve savske rukavce. No najviše smo vjerojatno naučili za Sisvete, ako bismo uz krizanteme imali i dobrog vodiča po mirogojskom groblju, nekog učenog rodaka s debelim naočalama koji je znao za Hermanna Bolea, čiji je veličanstveni projekt prometnut u čudesnu crkvu i arkade u kojima pod kamenim pločama leže ma gotovo svi ti ljudi iz knjiga, titraju svijeeće u hladnom zraku jesenskog zagrebačkog predvečerja nad ovim Zagrebom mrtvih, udružuju se u plamen na grobu hrvatskog pučkog tribuna Stjepana Radića i pod velikim križem gdje se pale svijeeće za nestale. "Rod bu samo koji mrtve štuje", kaže pjesma, a Zagreb je dobar dokaz tomu, štoviše, štuje ih bolje kad umru, nego kad su živi, kao Vatroslava Lisinskog, skladatelja prve hrvatske opere, koji je životario bez stvarne potpore svoga grada. A koliko bijaše takvih...

"HRVATSKA ISKRA" - Dvobroj 83/84, 31. V. 2001.

POLITIČKE VIJESTI NATO zadovoljan, ali mali su izgledi da Hrvatska bude primljena za dvije godine

BRUXELLES, 16. svibnja (Od posebne Vjesnikove izjaviteljice) - Hrvatska je u srijedu učinila vrlo krupan korak prema primanju u Akcijski plan za učlanjenje u NATO (MAP). Nakon toga će, vjerujem, biti vrlo aktualan korak i prema punopravnom članstvu, rekao je premijer Ivica Račan nakon razgovora s glavnim tajnikom NATO-a lordom Georgeom Robertsonom i posebnog sastanka s Vijećem NATO-a čiji su članovi veleposlanici zemalja članica Saveza. S premijerom Račanom u Bruxellesu su u srijedu bili i ministar vanjskih poslova Tonino Picula te ministar obrane Jozo Radoš.

Lord Robertson naglasio je u izjavi za novinare da NATO »priznaje legitimu hrvatsku želju da s vremenom postane punopravni član euroatlantske zajednice« i obećao svu potrebnu podršku Saveza na putu Hrvatske ka članstvu. Rekao je da je bitan doprinos Hrvatske u uspostavi stabilnosti u regiji i provedbi Daytonskog sporazuma, a nije propustio ni naglasiti hrabrost hrvatske Vlade u suradnji s Haaškim sudom.

Uz pitanja o reformi hrvatskih Oružanih snaga, u razgovoru hrvatskog premijera s članovima Vijeća NATO-a mnogo se govorilo i o hrvatskoj ulozi u BiH. Robertson je istaknuo važnost Hrvatske i Jugoslavije u gradnji snažnih središnjih institucija u BiH te u djelovanju na ekstremiste koji »moraju biti izolirani i marginalizirani«. Premijer Račan još je jednom ponovio stav Hrvatske da BiH »ne čine dobro oni koji Daytonski sporazum interpretiraju tako da u njemu vide samo dva entiteta koji zapravo BiH razdvajaju i razbijaju«. Ustvrdio je i da prava svih naroda u BiH moraju biti jednaka na cijelom teritoriju države.

U govoru pred članovima Vijeća NATO-a, hrvatski premijer predložio je

Ministarstvo pravosuđa: Istra ne može biti Regione istriana

ZAGREB, 21. svibnja - Službeni naziv Istarske županije ne može se nadopuniti i riječima "Regione istriana", kao što stoji u novom Statutu Istarske županije, smatra Ministarstvo pravosuđa, jer županija nema ni ustavne ni zakonske ovlasti za određivanje naziva jedinica regionalne samouprave. To je samo jedna od 14 spornih odredaba istarskog Statuta za koje Ministarstvo predlaže Vladi pokretanje postupka ocjene ustavnosti i zakonitosti. Vlada će o tome raspravljati u utorak.

Županija nema pravo uvoditi ni ravnopravnu upotrebu hrvatskog i talijanskog jezika na cijelom svom području jer su to ovlasti gradova i općina, a županija to može propisati samo za rad svojih tijela (npr. skupština), smatra Ministarstvo pravosuđa. Ocjena ustavnosti i zakonitosti predlaže se i za statutarno priznavanje istrijanstva kao izraza "regionalne pripadnosti istarskog plurietnosa". Prijedlog se obrazlaže tvrdnjom da se priznavanje posebne regionalne pripadnosti ubraja u određivanje temeljnih prava i sloboda građana koji se uređuju na razini države, dakle Ustavom ili zakonom.

Sporno je i propisivanje učenja talijanskog jezika, kao jezika društvene sredine, u školama s hrvatskim nastavnim jezikom, u općinama i gradovima gdje je propisana dvojezičnost. Naime, smatra Ministarstvo, Zakon o odgoju i obrazovanju općine i gradove obvezuje da omoguće učenje jezika nacionalne manjine, ali ne obvezuje učenike da to svakako čine. Sporom je ocijenjena i odredba da talijanska nacionalna zajednica u izglašavanju nekih odluka ima pravo na konsenzus (u praksi može značiti pravo veta). To se izravno protivi ustavnom načelu o jamstvu prava na lokalnu samoupravu. Po mišljenju Ministarstva, neustavna je i odredba da županijska skupština uvjetuje razrješenje župana, na prijedlog Vlade, rezultatom postupka za zaštitu prava odnosno pravomoćnom odlukom suda. (Vjesnik, 22.5.)

SRJ HOĆE AMBASADE U ATENI, BERLINU, TOKYJU, RIMU I NEW YORKU

ZAGREB/BEC, 16. svibnja - Izaslanstva pet zemalja sljednica bivše Jugoslavije u srijedu, trećega dana bečkih pregovora o sukcesiji, intenzivno pregovaraju o podjeli diplomatsko-konzularnih predstavništava u inozemstvu, saznaje Hina iz dobro obaviještenih izvora u austrijskom glavnom gradu. Na pregovorima iza zatvorenih vrata koji su započeli u ponedjeljak i trebali bi trajati do 25. svibnja, osnovane su radne skupine za

"HRVATSKA ISKRA" - Dvobroj 83/84, 31. V. 2001.

da razmotre uključenje BiH i Jugoslavije u Partnerstvo za mir »čim to okolnosti dopuste, a možda čak i prije«. Naveo je primjer Makedonije u kojoj bi se kriza, prema Račanovu mišljenju, »mnogo teže rješavala da ta zemlja nije uključena u Partnersvok«. Ni ovaj put Račan nije propustio istaknuti kako Hrvatska očekuje da će se njezina spremnost za članstvo u NATO ocjenjivati prema vlastitim zaslugama, bez obzira na to što Hrvatska podržava ostale države u regiji u približavanju NATO-obitelji.

Prema Vjesnikovu izvoru u samom vrhu NATO-a, sve članove Vijeća doista su impresionirale promjene u Hrvatskoj postignute u posljednjih 15 mjeseci. Ipak, zbog zahtjevnog posla koji se odvija u nizu etapa, teško je očekivati da bi Hrvatska, zajedno s ostalih devet zemalja grupe Vilnius, mogla postati članicom NATO-a za dvije godine, što je hrvatska Vlada polusužbeno proglasila svojim ciljem.

U predstavljanju reforme hrvatskih Oružanih snaga »u malu profesionalnu, dobro opremljenu vojsku« Račan je članovima Vijeća govorio i o »velikom sigurnosnom, gospodarskom i socijalnom izazovu« tog projekta jer će on značiti drastično smanjenje broja zaposlenih. Procjenjuje se da Hrvatska vojska sada ima otprilike 20.000 vojnika i časnika previše.

U vrijeme posjeta hrvatske delegacije na čelu s premijerom Račanom, načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga Petar Stipetić u bruxelleskom središtu NATO-a sudjelovao je na godišnjem sastanku načelnika glavnih stožera zemalja uključenih u Euroatlantsko partnersko vijeće. Iako su novinari pokušavali dobiti nešto više informacija o tom sastanku, general Stipetić nije bio raspoložen za davanje izjava. Tek je rekao da je u pitanju sastanak na kojem se jednom na godinu raspravlja o tehničkim pitanjima.

pojedina područja pa tako i za podjelu diplomatsko-konzularnih predstavništava. "Radna skupina na tehničkoj razini u ovom trenutku pokušava utvrditi popis imovine, raspraviti inventuru, cijene i po kojem ključu izvršiti podjelu", rekao je izvor.

Dodao je da je svaka od pet zemalja izašla sa svojim točnim zahtjevom, ali nije želio precizirati s kakvim. Jugoslavenska strana rekla je uoči pregovora u Beču da će zatražiti rezidenciju u Parizu, misiju UN-a u New Yorku i zgrade veleposlanstva u Ateni, Berlinu, Tokyju i Rimu.

Izvor nije mogao reći o kojim se još pitanjima što su na dnevnom redu počelo raspravljati i dokle se došlo. Dnevni red najavio je međunarodni posrednik za sukcesiju Sir Arthur Watts prigodom otvaranja dvotjedne runde pregovora. Novinarima je rekao da će pregovori obuhvatiti pitanje podjele nekretnina i pokretne imovine u zemljama nastalim nakon raspada Jugoslavije, podjelu diplomatskih i konzularnih predstavništava u inozemstvu, središnjeg arhiva, financija i pitanje mirovina. Slovenija, kako se također saznaje iz Beča, nije sklona da se podjela bivše jugoslavenske imovine izvrši po ključu. Europske centralne banke, koji osim ostvarenog bruto društvenog proizvoda uključuje i neke druge čimbenike kao što je broj stanovnika. Prema prijašnjoj izjavi voditelja hrvatskog izaslanstva Bože Mandića, na bečkom krugu pregovora pokušat će se usuglasiti i prihvatiti tekst Općeg sporazuma o sukcesiji koji bi trebao biti političko-pravni okvir za postizanje rješenja u pojedinim segmentima podjele. Taj sporazum dobivao bi i anekse. (Hina)

Raspala se vladajuća šestorka Račan, Budiša i Tomčić potajno se sastaju bez Pusićeve, Kramarića i Jakovčića

Vladajuća koalicija šest stranaka praktički se raspala i zapravo više uopće ne funkcionira. To ne potvrđuju samo međusobni obračuni između Budiše, Kramarića, Jakovčića, Pusičke, Račana i Tomčića, nego i činjenica da se lideri šest stranaka nisu sastali još od 10. travnja. Iako su se redovito okupljali, pogotovo kad je trebalo donositi važne odluke, vođe šest stranaka sada čak nisu ni raspravljali o napadu na predsjednika Mesića, u vojarni Dračevac, ni o Sporazumu o pridruživanju i stabilizaciji s EU-om. Umjesto u punom sastavu, u tajnosti se nalaze samo prvi ljudi SDP-a, HSLS-a i HSS-a Račan, Budiša i Tomčić. Oni su odlučili preuzeti odgovornost za donošenje najvažnijih odluka o državi. (Glas Slavonije 16. 5.)

Tomac: Razmatra se transformacija Republike Srpske

Međunarodna zajednica razmatra transformaciju Republike Srpske. Nakon izgreda u Trebinju i Banjoj Luci, naime, postalo je očito da u BiH nije dovoljno uklanjati posljedice krize, nego da se moraju neutralizirati njezini uzroci. Jedan od njezinih najvećih uzroka svakako je postojanje RS, etnički čiste tvorevine nastale priznavanjem Miloševićevih ratnih razaranja. Stoga međunarodna zajednica, surađujući sa svima uključenim u normalizaciju BiH, razmatra mjere koje bi mogle rezultirati faktičnim ukidanjem srpskoga entiteta u toj zemlji. To je našem listu jučer izjavio predsjednik Odbora za vanjsku politiku Hrvatskoga sabora Zdravko Tomac.

U kratkome telefonskom razgovoru za naš list, potaknutom intervjuom premijera Ivica Račana Globusa, u kojemu je predsjednik Vlade izjavio kako "RS treba ukinuti", Tomac je podsjetio kako je riječ o službenome i objavljenom stavu Hrvatskoga sabora. Precizirajući o kakvim bi mjerama u sljedećem vremenu moglo biti riječi, Tomac je kazao da u RS treba uvesti Dom naroda i osigurati sve mehanizme kako bi se i na tom području provela odluka Ustavnog suda BiH o konstitutivnosti sva tri naroda na cijelome području zemlje. (...)

"Hrvatska je podržala međunarodnu zajednicu kada su se rješavali problemi u Mostaru suprotstavljajući se politici sukoba i 'iskakanju' iz institucija. Sada od međunarodne zajednice zahtijeva da isto tako energično reagira na one koji u RS odbijaju uspostavu Doma naroda te se suprotstavljaju stvarnoj provedbi nacionalne ravnopravnosti na tom području", kazao je Tomac....(Novi List, 17. svibnja)

Eksplodije oštetile sjedišta NHI-a i SDP-a u Novom Travniku i Vitezu

Na dva mjesta u srednjoj Bosni tijekom noći između utorka i srijede snažne su detonacije odjeknule ispred prostorija političkih stranaka uključenih u Alijansu za demokratske promjene BiH - u Novome Travniku ispred prostorija Nove hrvatske inicijative, a u Vitezu ispred SDP-a.

Kako je izvijestio načelnik Policijske uprave Novi Travnik Marko Krišto, nešto prije 4 sata ujutro eksplozivna je naprava uništila prostorije Općinskog odbora Nove hrvatske inicijative u novotravničkoj Ulici Ivana Meštrovića. Znatnu materijalnu štetu detonacija je pričinila i susjednim poslovnim prostorima, a ozlijeđenih nije bilo. Očevid obavljaju djelatnici Policijske uprave Novi Travnik i federalnog Ministarstva unutarnjih poslova, a njihovo bi izvješće trebalo biti objavljeno danas (u četvrtak).

— To je bez sumnje akt terorizma, pretpostavljamo onih ljudi koji traže svoje demokratsko pravo stečeno izborima, ali to pokušavaju postići terorizmom koji s demokracijom nema veze. To su već viđene stvari i, mislim, posljednji trzaji politike koja demokraciju shvaća na ovaj opasan način, izjavio je predsjednik Općinskog odbora Nove hrvatske inicijative u Novome Travniku Drago Džambas.

On smatra da nije slučajno da su se eksplozije u Novome Travniku i Vitezu dogodile uoči prosvjeda ispred vojarne hrvatske sastavnice federalne Vojske u Kiseljaku što ih je za srijedu bila najavila Stožerna udruga za zaštitu identiteta i hrvatskih nacionalnih interesa Srednjobosanske županije, koja podržava Hrvatski narodni sabor. Oni su nezadovoljni zato što su u spomenutu vojarnu, prije dva dana, ušli hrvatski vojnici lojalni federalnom ministru obrane Miji Aniću.

Svih 7225 vojnika HVO-a bit će vraćeno na posao

Pripadnici HVO-a uskoro će se vratiti u napuštene vojarne. To je rezultat dogovora što su ga postigli federalni ministar obrane Mijo Anić te bivši zapovjednici Prvog gardijskog zbora i Treće gardijske brigade HVO-a, general Zlatan Mijo Jelić i brigadir Mario Bradara. U tim razgovorima sudjelovao je i predsjedatelj Doma naroda federalnog parlamenta Ivo Komšić. Postignuti dogovor počinje se provoditi od četvrtka.

"Našli smo rješenje za krizu i ono će biti na korist cijelog hrvatskog naroda u BiH", istaknuo je Mijo Anić na iznenada sazvanoj konferenciji za novinare u srijedu u Sarajevu. Kriza oko hrvatske komponente Vojске Federacije BiH, koja je u Kiseljaku gotovo prerasla u otvoreni sukob, trajala je dva mjeseca. Kriza je nastala odlukom Hrvatskog narodnog sabora o nepriznavanju federalnih institucija vlasti.

"Hrvatska sastavnica u sadašnjem i budućem ustroju vojske i u Federaciji i u BiH ostaje neupitna. Neće biti jednostranog smanjenja broja pripadnika HVO-a", izjavio je ministar Anić. Dogovoreno je da Ministarstvo obrane u sljedećih dvadesetak dana registrira sve pripadnike hrvatske sastavnice Vojske Federacije BiH, njih 7225. Dok se vojnici ne vrate u vojarne, te objekte osiguravat će samo stražarske službe. Federalni ministar najavio je da bi uskoro mogle biti ukinute suspenzije za Jelića, Bradaru i još neke druge visoke časnike HVO-a. "General Jelić i brigadir Bradara pokazali su brigu za vojnike, a ne samo za sebe, i mi ćemo sigurno uvažiti njihov pozitivan doprinos u rješavanju problema. Zapovjedni kadar pretrpjet će promjene, ali neće biti

Drugi put u ovom mjesecu eksplozivna je naprava iste noći odjeknula i ispred prostorija Općinskog odbora Socijaldemokratske partije BiH u Vitezu. Već uništeni prostor dodatno je oštećen kao i susjedni poslovni prostori, a nitko nije ozlijeđen. Ekipe županijskog i federalnog MUP-a obavljaju očevid u Vitezu.

— U zadnjih petnaest dana to je druga eksplozija ispred prostora SDP-a u Vitezu, i gotovo istodobno protekle je noći odjeknula i eksplozija ispred prostorija Nove hrvatske inicijative u Novome Travniku. Smatramo da je riječ o dobro uvježbanoj i koordiniranoj aktivnosti onih skupina kojima ne odgovaraju započete demokratske promjene u BiH. Oni članovima i biračima SDP-a i NHI-ja žele poslati jasnu poruku da će se koristiti svim sredstvima kako bi zaustavili započete demokratske procese u BiH, kazao je predsjednik kantonalnog odbora SDP-a srednje Bosne Muazem Gerin.

Događaje u Vitezu i Novome Travniku Gerin, također, dovodi u vezu s povratkom u kiseljačku vojarnu hrvatskih vojnika lojalnih federalnom ministru obrane, te s kaznenim prijavama protiv članka bivše vlasti u BiH koje su podignute dan ranije.

Od općinskih vlasti u Vitezu i Novome Travniku te županijskih vlasti i MUP-a zahtijeva stvarnu zaštitu ljudi i materijalnih dobara, a ako one to nisu u stanju, SDP traži da se u zaštitu uključe međunarodne stabilizacijske snage razmještene u srednjoj Bosni. Od županijskih i federalnih tijela vlasti SDP očekuje žurno razmatranje sigurnosnog stanja u srednjoj Bosni i poduzimanje učinkovitih mjera za normaliziranje tog stanja. (Slobodna Dalmacija, 17. svibnja)

nikakvog revanšizma", naglasio je ministar. Dodao je da će se broj pripadnika HVO-a smanjiti samo ako na takva rješenja pristanu i druge dvije strane u zemlji. Cilj je da hrvatska sastavnica u budućnosti ima 2500 profesionalaca, ali do toga se neće doći jednostrano.

Anić je potvrdio da kaznene prijave protiv Ante Jelavića, bivšeg ministra Miroslava Prce i bivšeg dozapovjednika federalne vojske, generala Dragana Čurčića, ostaju, no to što su podnesene ne znači i da će biti pokrenut kazneni postupak. "Zakon me obvezao na neke odluke o podnošenju kaznenih prijava, koje osobno možda i ne bih donio", rekao je ministar obrane. Najavio je da će tužiteljstvu biti podnesene još neke kaznene prijave, a neke bi mogle biti i opozvane.

"Od danas priznajem Miju Anića za ministra", izjavio je general Jelić objasnivši da su otklonjena strahovanja o jednostranom smanjenju HVO-a. "Ne treba sada govoriti tko je više odgovoran za krizu, nespoznanje su nastali zbog nemogućnosti komunikacije", rekao je Jelić i najavio da će Ministarstvu obrane biti predana sva dokumentacija koja je u sjedištu Prvog gardijskog zbora u Mostaru. "Dogovor je uistinu pravedno rješenje koje će omogućiti prevladavanje krize", dodao je Bradara. Objasnio je da je situacija u Kiseljaku gdje je "umalo došlo do sukoba, tamo su skoro pale glave" bila poticaj da se nađe rješenje. Ocjenjuje se da je to rješenje rezultat političkih razgovora između HDZ-a BiH, s jedne, te stranaka Alijanse i međunarodne zajednice, s druge strane. (Vjesnik, 17. sibnja)

Moj Zagreb, tak imam te rad...

Pogled na Zagreb i Sljeme

Sa ničim na svetu
ja menjal te ne bi,
moj Zagreb,
tak imam te rad,
svoj dom i veselje
sam našel vu tebi
za mene
najlepši si grad.
Vse vugle ti poznam,
vse vulice znam,
vuz tebe sam sreten
i nikada sam,
pa gdi god bum
v svetu ja
peval bum rad,
tu malu popevku
poslušaj ju sad:

Ti, ti,
najdrajši si mi,
pa kaj god je v tebi
to v sreči živi,
i puce i dečki
i tički svi,
tak slatko vu tebi
naš "kaj" zvoni...

Vse kaptolske hiže
i na njem sve cirkve,
se bliščeju
v sunčeku sad,
al' najlepše ipak
to jesu starine,
kaj ih ima
naš Gornji grad,
i Sava se cakli
i potoki svi,
a z Gornjeg grada
pak "Činkuš" zvoni
pa kad buš ti, Zagreb
me trebal i zval
svoj život i srce
za tebe bum dal!

Drago Brahm

Kaptol

Zagreb... Nema Hrvata koji nije ponosan na naš Zagreb, na njegovu ljepotu, povijest, ljude.... Koliki od nas, koji smo rođeni tamo, odrasli na zagrebačkim ulicama, šetali zagrebačkim parkovima i makar danas živimo ovdje i našli smo drugi dom -svaka riječ o Zagrebu dira nas duboko u onaj najosjetljiviji dio srca u kojeg smo sakrili taj osjećaj nostalgije za Zagrebom. Pred koji dan čula sam pjesmu "900 godina star - a još tako mlad..."! Čitajući razne napise, pjesme i članke o Zagrebu, pisac svakog tog djela zaista tako i osjeća o gradu u kojem bi svaki Hrvat želio živjeti. Negdje sam jednom čula interesantnu izreku: "Da ti dite nikad ne vidilo Zagreba..."! Zamislite, čak i to... i da ne dužim, pogledajmo Zagreb iz raznih kuteva očima pisaca, pjesnika, slikara, običnih ljudi i umjetnika koji su opisali život u Zagrebu očima zaljubljenih, koji u svojoj ljubavi gotovo da ne vide nikakve greške....

Glavni grad Hrvatske, grad Zagreb je društveno, političko i kulturno središte Republike Hrvatske. Temelji suvremenog velegrada stvarani su djelovanjem brojnih generacija zagrebačkih žitelja, tijekom tisućljetne burne i bogate povijesti ovoga grada.

Prvi tragovi čovjekove prisutnosti na širem području Zagreba potječu još iz pretpovijesnih vremena. Kasnije, sve do razdoblja vladavine moćnoga Rimskog Carstva, nalazimo u ovom kraju mnoga svedočanstva o postojanju manjih ili većih naseobina. Ali prava povijest našega glavnog grada počinje u srednjem vijeku - kad na tlu današnjega Kaptola i na prostoru zagrebačkoga Gornjeg grada nastaju središnje povijesna naselja: biskupski grad Zagreb (od 1094.god) i slobodni kraljevski grad na brdu Građec (od 1242. god.)

Na uspješan razvitak zagrebačkih naselja utjecao je posebno njihov povoljni smještaj uz važne prometnice koje spajaju i susjedne i dalje regije. Jedna od tih stoljetnih prometnica prolazi širim gradskim područjem, prati lijevu obalu Save od zapada prema istoku i povezuje današnje Hrvatsko zagorje s ravnom Posavinom. U blizini grada bilo je pogodnih prijelaza preko rijeke Save. Odatle su putovi skretali prema jugu, spajajući panonski prostor s obalama Jadranskog mora.

Preduvjeti za ubrzan napredak današnjeg Zagreba kao suvremenoga velegrada stvarali su se u prethodnim desetljećima. Važna prekretnica u njegovu razvitku bilo je sredinom prošlog stoljeća sjedinjavanje nekoliko dotad razdvojenih povijesnih naselja u jedinstven urbani organizam.

Neposredno prije toga ukinut je u revoluciji 1848. god. feudalni društveni sustav. Time prestaje i djelovanje dotadašnjih upravno-političkih odnosa na zagrebačkom području. Stoljetni kraljevski grad Građec s podgrađima, biskupski i druga naselja, koje je prirodni tijek života već skladno povezoao, postaju 7. rujna 1850. i u pravnom pogledu jedna cjelina - Zagreb. Tada se podno povijesnih jezgri Građeca i Kaptola izgrađuje mo-

derno donjogradsko središte, s brojnim reprezentativnim javnim zgradama i nizom zelenih trgova.

Znatno širenje zagrebačkog naseljenog područja i porast stanovništva zapažamo od početka bivšega stoljeća. Još potkraj prvoga svjetskog rata dosegao je bio Zagreb tek prvu stotinu tisuća stanovnika. Pri prvom općem popisu nakon Drugog svjetskog rata, provedenom 1948. godn. živjelo je u našem gradu već nepunih tri stotine tisuća stanovnika.

U razdoblju između dva svjetska rata izgrađeni su napose istočni predjeli uz Ulicu Kralja Zvonimira. Naselja prema sjeveru stapaju se s obroncima Zagrebačke gore. Preko željezničke pruge nastale su radničke četvrti: Trešnjevka, Trnje, Kanal i druge.

U posljednjih pola prošlog stoljeća svoje povijesti, bilježi naš grad dalje teritorijalno širenje urbanih naselja - posebno preko pruge i preko Save. Sa sve većim useljavanjem, a i s prirodnim priraštajem stanovništva, Zagreb se razvijao vrlo dinamično. Godine 1961. u njemu je živjelo oko 450 tisuća stanovnika, deset godina kasnije bilo ih je već oko 560 tisuća. Prema popisu iz 1981. broj stanovnika u deset općina središnjega urbanog prostora Zagreba (uključujući Novi Zagreb, na južnoj strani rijeke Save) doseže oko 680 tisuća osoba, i u sastavu gradske zajednice općina nalaze se tada također Zaprešić, Samobor, Velika Gorica i Sesvete, a u njima je 1981. godine živjelo oko 175 tisuća osoba. Po najnovijem popisu stanovnika Zagreb s predgrađima ima nešto manje od 800 tisuća stanovnika.

Stoljetne prometnice što se ukrštavaju na području današnje zagrebačke regije dobile su suvremenu tehničku osnovu. Zapadni smjer obilježen je željezničkom prugom i suvremenom cestom koje vode u sva glavna zapadnoeuropska središta. Istočni smjer istim prometnim vezama povezuje Zagreb sa središtima jugoistočne Europe i Bliskog istoka, a sjevero-istočni s Mađarskom i istočnom Europom. Prema jugu, željezničke i cestovne prometnice povezuju grad s Jadranskim morem, a pomorskim vezama sa Sredozemljem i ostalim morima. Zagreb kao prometnom čvorištu daje međunarodno značenje i moderna zračna luka - Zagreb kod Velike Gorice, a s uređenjem plovnog toka rijeke Save to će značenje još više porasti.

Po broju zaposlenih u industriji ubraja se naš Zagreb među razvijena industrijska središta. Zagrebačku industriju karakterizira različita struktura proizvodnje, a od sedamdesetih godina sve se više napora ulagalo u njezin tehnološki preobražaj. Privredni napredak Zagreba uvjetovan je izvanrednim prometnim položajem, zatim njegovim financijskim i trgovinskim mogućnostima, a posebno koncentracijom kvalificiranih kadrova, te visokih škola i znanstvenih ustanova.

Upravo je takav dinamični napredak na svim područjima omogućio Zagrebu da danas uspješno ostvaruje svoju značajnu ulogu glavnoga grada Republike Hrvatske.

Mojim očima (i srcem)....

Nedavno me neko upita, pomalo znatiželjno, zašto volim Zagreb, jer grad je kao i svaki veći grad, zgužvan, naporan...U tom trenutku u sjećanje mi navre dobro znana pjesma:"Zbog čega te volim, zbog..... parkova, zbog ulica na meni dragom tlu..."

Naš grad Zagreb prečesto je u mojim je mislima i sjećanjima i uvijek se radujem pri ponovnom susretu sa njim. To je grad koji mnogi zavolješe i ostadoše u njemu.... To je grad koji osvoji i stranca, pogotovo kad ga bolje upozna. To je moj grad, grad mog djetinjstva, moj dom od kojeg se nisam rastala svojom voljom, davno još, gotovo kao dijete.

Jednog prelijepog lipanskog popodneva vratih se ponovo nakon predugih par godina u Zagreb iz Edmontona. Čim je avion počeo slijetati opazih na obroncima Medvednice uske cestice, naselja poput rasutog prosa i rijeku Savu kako blješti na ljetnom suncu. Bila sam strahovito uzbuđena, i suze su mi tekle netremice, pogotovo kad opazih kod aerodroma seljaka koji kupi sijeno s vilama. Dočekao me Zagreb u cvatu. Cvalo je cvijeće na Zrinjercu, u parkovima, a po ogradama cvale su ruže penjačice u svim bojama, mirišljive ruže, prepune cvijetova. Pokoju ružu bih ubrala i mirisala dok šetah.....

Takav je Zagreb i danas, i daleko ljepši. Od Trga Kralja Tomislava tj. željezničkog kolodvora, pa do Trga bana Jelačića prekrasne barokne palače 19.st. obnovljenih fasada ukrašavaju rubove parkova. Ne možeš se oteti dojmu kakvi su to bili majstori arhitekti prošlog stoljeća koji su dobro isplanirali grad sa relativno širokim ulicama i perivojima, dočim su novi dijelovi Zagreba i mnoga naselja izgrađeni bez plana, bez vizije.

Trg bana Jelačića, kao glavni gradski salon, Cvjetni trg, Kaptol, tržnica Dolac, Katedrala, HNK i Gornji grad srce su Zagreba, gdje se odvija glavni društveni život. Tu uvijek sretnoš nekog poznatog kad se najmanje nadaš, tako da moraš uvijek paziti kako izgledaš i što ćeš obući kad ideš u centar, jer se to u Zagrebu primjećuje.Tu ljudi sjede po trgovima, u kavanama, i slastičarnama i prate život grada kao i u mnogim drugim europskim gradovima. Svi uvijek vode "vrlo važne" razgovore uz kavicu, dok kroz Ray Ban ili Versace sunčane naočale zirkaju u prolaznike.

Na tržnici Dolac uvijek je veselo i s kumicama, tj. prodavačicama se uvijek možeš pogadati, smijati, posvađati se ili pak sjesti na sok u Kerempuh te gledati to čudo crvenih kišobrana obrubljenih starih zagrebačkih kućama, i tornjem crkava. Tad si pomisliš, je li to san ili java i pitaš se, zašto tu ne sjediti zauvijek, svaki dan?

Na Griču tad odjednom u podne pukne top, golubovi se razlete u panici, a djeca se sva razvesele. Jedne godine je moja mlada kćer željela biti točno ispod kule Lotrščak i gledati dok taj famozni top pukne. Najprije smo se Uspinjačom popeli na Grič, i zauzeli poziciju ispod Lotrščaka, a onda čekali... Ona je netremice gledala u zrak, a kad je top konačno puknuo, vrisnula je od ushićenja, dok smo mi drugi pomalo oglušili bar za neko vrijeme. Poslije smo se popeli na kulu u kojoj je još sačuvano zvonce koje je nekad pozivalo stare Zagrepčane da se vrate u gradske zidine prije nego zaključaju gradska vrata. Grič je imao četvoro vrata kojim su se građani spuštali u svoja polja.

Šetati Zagrebom je kao da oživljavaš povijest. Svaka ulica, svaka kuća ima svoju priču. Crkva sv. Marka i Markov trg, Hrvatski sabor, Gradska vijećnica, Kamenita vrata i svetište Majci Božjoj, Jurjevska ulica.... i da ne nabrajam ... sve ima svoje značenje, svoju znamenitost. Sjećam se jednom sam tražila kuću u kojoj je A. Šenoa opisao u priči "Kananinčeva ljubovca", a na nju je naišao kad je poslije potresa u 19. st. obilazio oštećene kuće. Ta je kuća bila trošna i htjeli su je srušiti, ali na kraju nisu to učinili. Nadoh napokon tu ulicu, stube koje vode iz Gornjeg grada u Mesničku ulicu i prastaru kuću, sa drvenim trijemovima, koja je još uvijek tu.

Zagrebom bi mogla hodati danima, a da uvijek otkrijem nešto novo i zanimljivo. Uz mnoštvo galerija, muzeja, kazališta, kina, kulturni život ne zaostaje iza drugih europskih gradova. Uvečer možete šetati Jarunskim jezerom, ili otići u prelijepi Maksimir sa bezbroj klupa, stazica, jezera i sa zoološkim vrtom kojeg su moja djeca nazvala Mali zoo. On nije velik, ali ima sve i lako ga je obići. Vrlo je prikladan jer je u šumi, u hladu i sa mnogo klupica za odmor.

Ako želite uživati u pogledu na grad, lijepo je otići na Medvedgrad ili na ručak u Šestinski lagvić odakle puca pogled na cijelu okolicu. Želite li uvečerati jela starih zagrebačkih receptata, vrlo je ugodno kod Starog Puntijara koji servira specijalitete, čak iz 18. St. No, neću sad nabrajati sva mjesta u Zagrebu - za to postoji turistički vodič, no ja, kao i svaki

Markova crkva u Zagrebu

Zagrepčanin, ne znam stati kad počnem o svom gradu....

U mojim sjećanjima grad je obojen impresijama, trenucima poput vožnje tramvajem otvorenih prozora i kestena u cvatu; večernjom kišom okupanih ulica, tihih, čistih blještavih od kiše i svjetla; vožnje zadnjim tramvajem i pjesme Anice Zubović "Ilica u noći" što dopire iz daljine sa jednog radija; večernja zvona sa crkava koja te bude a ujedno unose mir u tvoje biće. Zvona su u Zagrebu zvonila u svim važnim i burnim trenucima naše povijesti, npr. kad je umro Stjepan Radić, kad je proglašena slobodna Hrvatska 1990.... Kad su prevozili obnovljenu skulpturu Bana Jelačića na Trg, zvona su zvonila, ljudi su u povorkama pjevali "Rajska djevo.." dok su prolazili kraj Katedrale... Ne mogu prežaliti što nisam tamo bila prisutna. Na Opatovini glumačko društvo "Histrioni" daju svakog ljeta predstavu po djelima Marije Jurić Zagorke, npr. Tajna krvavog mosta, kći Lotrščaka i dr. To su vrlo dobre predstave, odlični glumci, u pravom autentičnom ambijentu uz onaj specifičan nama znani humor.

Prošle godine otidoh u kino "Zagreb" na Cvjetnom trgu. Vani je padala ona romonjava tiha kiša kakvu ja volim. Kino je bilo lijepo obnovljeno, osoblje u uniformama, pravo europsko kino, a tada dok sjedoh, ošine me miris kina.... Isti specifični miris drva, kokica kao uvijek, dok sam mala s tatom tu sjedila. Osjetih nevjerovatan duševni mir, kao da mi netko šapće... u redu je, kod kuće si...

I još nešto, zar ima ljepše u jednom gradu nego susresti usred ulice dragog pisca iz djetinjstva? Da, o skulpturama govorim... o Šenoj naslonjenom na stup u Staroj Vlaškoj,... o Zagorki u Tkalčićevoj ulici koja samo da ne odšeta dalje.... o A.G. Matošu na Griču koji sjedi na klupi i bdije nad Zagrebom ... ili Nazora na Tuškancu...Neki kanadski prijatelji moje kćeri iz daljine mislilaše za Matoša da je pravi čovjek, pa su se strahovito obradovali i ostali impresionirani kad su shvatili da je to samo skulptura.

I na kraju, zar može biti ljepše negoli se sa Griča spuštati Radićevom ulicom kad kroz otvoren prozor neke stare palače sa baršunastim crvenim zavjesama i antiknim svjetilkama odjednom zvuk klavira prekrasne melodije ispuni cijelu ulicu. Tad protreš, misliš 'to ne može biti zbilja, to se događa samo u filmovima'...

Evo zbog čega volim Zagreb! To je grad o kome bih mogla još dugo, dugo pričati... grad sa srcem i dušom.... moj voljeni grad....

Dr. Davorka Križaj - Kapljić

Kaznene prijave protiv Jelavića, Prce i Čurčića

SARAJEVO, 15. svibnja (Od Vjesnikova dopisnika) - Ministarstvo obrane Federacije Bosne i Hercegovine podnijelo je u utorak federalnom tužiteljstvu kaznenu prijavu protiv bivšeg člana Predsjedništva BiH Ante Jelavića, bivšeg ministra obrane Federacije BiH Miroslava Prce i bivšeg zamjenika zapovjednika Zdrženog zapovjedništva Vojske Federacije BiH general-pukovnika Dragana Čurčića. Tereti ih se za zapovijed o samoraspuštanju Hrvatskoga vijeća obrane, odnosno za kazneno djelo prema članku 144. Kaznenog zakona Federacije BiH o podrivanju vojne i obrambene moći. O prihvatanju ili odbacivanju prijave odlučit će novi federalni tužitelj Marinko Jurčević, čije je imenovanje u utorak u Sarajevu potvrdio Zastupnički dom Parlamenta Federacije BiH.

Ministar obrane Mijo Anić već je u više navrata najavio da će biti podnesene kaznene prijave protiv odgovornih za izazivanje krize u funkcioniranju hrvatske komponente Vojske Federacije BiH. Tada je, naime, nekoliko tisuća vojnika napustilo vojarne Hrvatskoga vijeća obrane.

MEDIA REFORMS IN B-H A FARCE

Persecution by the International Media Commission (IMC) against media that broadcasts in the Croatian language continues today. Croatian Radio-Television Mostar has been fined and banned from broadcasting programs for a 30-day period. Many other radio stations in Bosnia-Herzegovina that broadcast in the Croatian language are constantly being penalized, with no end in sight. There is no media outlet that broadcasts programs in the Croatian language in Bosnia-Herzegovina against which disciplinary actions have not been set in motion.

The development of a public broadcasting system in Bosnia-Herzegovina, under the thumb of High Representative Wolfgang Petritsch, has been unsatisfactory and again against the interests of the Bosnia-Herzegovina's Croatian people. Petritsch has failed to affirm their culture and language through the media.

BIH: jedan vođa, jedan narod, jedna stranka

Tko sve danas u Bosni i Hercegovini oživljava ideje fašizma? Neofašisti siju strah u Bosni i Hercegovini. Učestalo nasilje, nacionalna i vjerska netrpeljivost, rušenje spomenika samo su dio arsenala neofašista. Dokazano je kako nacisti i fašisti iz različitih naroda privatno imaju dobre odnose, čak i u vremenu kada međusobno ratuju. Oni su vođeni primjerima iz rata u Bosni i Hercegovini kada su neprijatelji jedni drugima posuđivali ljudstvo i naoružanje. Veže ih ista ideja: jedan vođa, jedan narod, jedna stranka. Zajedničko svim neofašistima u Bosni i Hercegovini jest da djeluju prikriveno i poluilegalno. Za naš radio nisu željeli javno izgovoriti čak ni ono što piše na njihovim internet stranicama.

Fašistička organizacija Obraz, prema podacima londonskog Instituta za izvještavanje o ratu i miru (IWPR), povećala je za 4 godine broj svojih aktivista s 200 na 30.000, i to u Srbiji, Crnoj Gori i Republici Srpskoj. Glavna teza Obraza je da su Srbi jedini narod u Europi koji nema vlastitu državu. Kao krivce za to navode cioniste, Hrvate, Bošnjake, Albance, demokrate, religiozne sekte, narkomane i homoseksualce. Obraz krivi Hrvate i Bošnjake da su Srbima oteli kulturu i jezik i da su pobili, protjerali ili asimilirali tri milijuna Srba samo u posljednjih 200 godina. U Bosni i Hercegovini je vrlo aktivan i četnički ravnogorski pokret, kojem se pripisuju posljednji napadi na bošnjačke povratnike i prosvjedi s fašističkim porukama. Pokušali smo razgovarati s čelnicima četničkog ravnogorskog pokreta, ali nam je u centrali u Brčkom rečeno kako su svi na službenom putu.

Među nasilnicima u Banja Luci i Trebinju prepoznati su aktivisti organizacije Patriot Boys, koju čine daci i studenti. Jedan od njih za naš program otkrio je ciljeve pokreta.

Pripadnik Patriot Boys-a: Patriot Boys su skupina mladeži, srednjoškolaca i studenata koji žive na prostoru Republike Srpske i kojima je glavni cilj da se ne zaboravi sve ovo što se zbivalo na ovim prostorima proteklih godina, da se ne pomirimo s time da živimo u Bosni i Herce-

Frequencies for other radio-television systems that should belong to the Croats of Bosnia-Herzegovina (if they are truly accepted as an equal people) are not functioning. Furthermore, no programs in the Croatian language exist on the entity and state levels.

Thus today we have an apparently transformed media system in Bosnia-Herzegovina that High Representative Petritsch boasts about. John Shearer and other experts have participated in this farce. The system we have in Bosnia-Herzegovina today is in fact similar to the one that existed in the former Yugoslavia, in which programs of "brotherhood and unity" that formed the Yugoslavian artificial nationalities were preferred. With Petritsch's restructured media in Bosnia-Herzegovina we again have the creation of artificial nationalities - Bosnian. We have coexistence as a modified form of "brotherhood and unity" and a perspective of that system just as the Yugoslav one had - meaning a system whose fate is financially and program-wise unsustainable.

The development of such a system and the systematic punishment and extermination of Croatian media in Bosnia-Herzegovina are beneficial to nobody. The existence of Croatian media in Bosnia-Herzegovina, like those of the two other constitutional peoples, is a guarantee of the mutual development of a perspective media system. Such a system would be financially self-sufficient and would consist of balanced programming, ensuring that the diversity of all the peoples and citizens of Bosnia-Herzegovina are emphasized and affirmed. (Croatian National Assembly, May 23.2001)

Nasmijane mlade djevojke pred nastup

govini kao našoj državi jer mi svojom jedinom domovinom smatramo Srbiju i naravno Republiku Srpsku, i sanjamo i živimo za taj dan da će ona postati sastavni dio naše domovine Srbije.

Ustaški pokret se preko internet stranice zalaže za uspostavu Nezavisne države Hrvatske, a kao glavne protivnike Hrvata imenuje Srbe, Bošnjake i Rome. Ustaški pokret u Bosni i Hercegovini podržava Hrvatska stranka prava, čiji predsjednik Zdravko Hrčić negira da je ta stranka nacistička.

=Svojim djelovanjem HSP nikada nije pokazala da je nacistička. Mislim da oni koji su više zla nanijeli u Bosni i Hercegovini, i hrvatskom narodu i bošnjačkom narodu su ti koji možda prozivaju HSP kao nacističku. Mi jesmo nacionalna stranka, ali to ne znači da smo nacistička stranka. Od 1991. godine, kada je HSP obnovila svoj rad na prostorima BiH, svoj politički rad je prilično modernizirala i prilagodila današnjem vremenu i prostoru. Mi u Stranci prava ne robujemo prošlosti, ali je se i ne odričemo kao takve.

-Je li, gospodine Hrčiću, moguće da će hrvatske radikalne struje jednom ponovo pokušati s uspostavom NDH?

=Mislim da nije, ni da će doći do toga. Ali je stvorena velika Srbija. Aktivna islamska omladina Bošnjacima poručuje da se osvijeste i da shvate kako je na pozornici križarski rat. Iako je manje radikalna od prijašnjih, ova organizacija prijeti da postane preteča pojave fašizma kod Bošnjaka.

Predsjednik Aktivne islamske omladine Almir Fočo nije želio javno govoriti za naš radio, poručujući kako se ta organizacija uopće ne želi stavljati u kontekst priče o neofašizmu. Fašizam u BiH ima sve preduvjete za ekspanziju: nezaposlenost, neobrazovanost i širenje teorija zavjere, uz stvaranje idilične slike kako je rad za naciju svrha življenja. (RFE, 15. svibnja)

SREBRENICA – VAPAJ IZ GROBA

Beogradska TV postaja B92 ovih je dana prikazala britanski dokumentarni film “Vapaj iz groba” o masovnom pokolju stanovnika Srebrenice što su ga, od 11. Do 15. Srpnja 1995., po naredbi Radovana Karadžića, izvršile postrojbe srpske vojske pod zapovjedništvom generala Ratka Mladića. Srbijanska je javnost šokirana...

Srbijanska javnost prije nekoliko dana imala je priliku vidjeti na televiziji dokumentarni film “Vapaj iz groba” (u originalu “Cry from grave”), što ga je emitirao TV B92. Prvi put u Srbiji je javno prikazana cjelovita priča o Srebrenici, najvećem ratnom zločinu srpskih snaga u prošlom ratu i ujedno najvećem zločinu od završetka II. svjetskog rata do danas.

Odmah nakon prikazivanja u agencijskim se izvješćima moglo pročitati da je “jugoslavenska javnost zgrožena dokumentarcem” te da se o tom zločinu Miloševića, Karadžića i generala Mladića dosad nije dovoljno znalo. Zaredale su razne tribine, no tek rijetki pojedinci, poput poznatog beogradskog psihologa Aleka Vuča, imali su hrabrosti reći da su Srbi ipak morali znati što se u Srebrenici dogodilo ljeti 1995., jer je dosta medija potanko izvijestilo o masakru najmanje sedam tisuća Bošnjaka. Istini za volju, ne i državni mediji koji su sudjelovali u pripremama i vođenju rata, ali to ipak nije opravdanje, kaže Vučo, kao što ni Nijemce nakon II. svjetskog rata nije opravdala tvrdnja da nisu znali za koncentracione logore.

PRIVODENJE ZLOČINACA: Stjecajem okolnosti, dva dana nakon prikazivanja filma, negdje u Republici Srpskoj, uhićen je pukovnik Dragan Obrenović, jedan od zapovjednika Mladićevih snaga u Srebrenici, i odmah prebačen u Haag. To se dogodilo već sutradan pošto je Međunarodni sud objavio optužnicu protiv njega, što je prvi takav slučaj u haaškoj praksi. Obrenović se tako našao u Scheveningenu, u društvu generala Radislava Krstića, još prije optuženog za Srebrenicu. Nedostaju još glavnoosumnjicheni general Ratko Mladić i bivši politički šef Republike Srpske Radovan Karadžić. U zajedničkoj optužnici najkraći opis djela glasi: “Dragan Obrenović sudjelovao je u planiranju i izvršenju zlačina kojem je bio cilj hvatanje, zatvaranje i masovno pogubljenje strijeljanjem dječaka i muškaraca iz Srebrenice.”

Televizijske snimke prvog suočenja Obrenovića s haaškom porotom, umjesto samouvjerenog pukovnika, prikazale su drhtava sredovječnog muškarca, koji je jedva procijedio: “Ne osjećam se krivim.”

MLADIĆEV KRVAR I PIR Film o Srebrenici nema nikakve dvojbe, priprema je terena za uhićenje Ratka Mladića, vjerojatno najvećeg zločinca u sve tri nacionalne konkurencije. Vapaj iz groba smekšao je, naime, i dobar dio najtvrdokornijih nacionalista, iako dokumentarac ne sadrži eksplisitne snimke strijeljanja, jer one i ne postoje. Ratko Mladić u Srebrenici je odigrao farsu pred masom Srebreničana, kamerama TV-Pale i zbunjenim i prestrašenim umproforcima iz nizozemskog kontigenta, dijeleći djeci čokoladu i kokakolu i obećavajući miran odlazak na bošnjački teritorij. Kad su kameri otišli počeo je krvavi pir. No, postoje svjedoci, među njima najmanje dvojica koji su preživjeli strijeljanje, a jedan od njih, Smail Hodžić, tada 63-godišnjak vidio je Mladića kako nadgleda strijeljanje. Na mjestima koja su označili Hodžić i Kadir Habibović te na drugim lokacijama dosad je iskopano oko 3500 tijela. Svi su ubijeni metkom. Većini nrtvih tijela polomljene su kosti, jer su bacana jedna na druga.

Po procjeni međunarodnih istražitelja, tijela koja su iskopali tek su polovica od ukupnog broja pobijenih. Naime, u Srebrenici je nestalo točno 7414 Bošnjaka. Kako je prošlo šest godina od pokolja, s određenom se sigurnošću može reći da je pobijeno najmanje toliko ljudi.

MRTVACI U RUDNIKU Dokumentarac Vapaj iz groba počinje slikama jednog napuštenog rudnika soli pokraj Tuzle. Tu je na drvenim policama u najlonskim vrećicama s patentnim zatvaračem posloženo oko 900 mrtvih tijela koja nisu identificirana. Pohranjena su u rudniku, jer ni u Bosni i Hercegovini, a vjerojatno ni igdje drugdje, ne postoji mrtvačnica koja može primiti tisuću tijela.

Tuzla je udaljena pedesetak kilometara od Srebrenice i, kako je poznato, cjelokupno stanovništvo Srebrenice izbjeglo je u tuzlanski kraj. Žene iz Srebrenice na godišnjicu pokolja već godinama održavaju morbidni ritual: obilaze rudnik s tijelima proklinjući Srbe i Nizozemce.

Pisac, redatelj i producent Leslie Woodhead načinio je film od 104 minute kombinirajući snimke iz nekoliko izvora. Ključan je materijal TV-Pale, čiji su snimatelji u stopu pratili pobjedonosni ulazak Ratka Mladića i generala Krstića u Srebrenicu, a tu su i videomaterijali zapovjednika nizozemskih umproforaca Wima Dijkema, vrpce Naser Orića, zapovjednika Armije BiH u Srebrenici, čiji odlazak iz Srebrenice sedam dana prije masakra do danas nije razjašnjen, zatim materijali međunarodnog istražiteljskog tima i videozapisi svjedočenja Dražena Erdemovića i Radislava

Krstića u Haagu.

Dražen Erdemović zasad je jedini okrivljenik iz redova srpske vojske bosanskih Srba koji je priznao osobno sudjelovanje u masakru. Priznao je ubojstvo sedamdesetak ljudi, ispričao cijelu krvavu priču, a zauzvrat dobio samo pet godina zatvora. General Krstić pokušava skinuti sa sebe odgovornost, optužujući generala Mladića, što će, vjerojatno, nastojati i pukovnik Dragan Obrenović.

ISTINA O NIZOZEMCIMA Redatelj Woodhead pokušava izbjeći zamku crno-bijele prezentacije. Osim stradanja Bošnjaka, daje i slike pokapanja Srba iz sela u okolici Srebrenice koje su pobili bojovnici muslimanskog zapovjednika Naser Orića, nekoliko mjeseci prije Mladićeve upada u Srebrenicu. Je li pokolj bio planiran u sklopu etničkog čišćenja istočne Bosne, ili se Mladić htio osvetiti za akciju Naser Orića, Zulfa Tur-sunovića i ostalih, vjerojatno će se razjasniti kad u Haag stignu glavni akteri, ali Naser Orić priznao je zlodjela. Taj bivši Miloševićev tjelesni čuvar, danas uspješni tuzlanski biznismen, vjerojatno će i sam morati u Haag.

Film prati sudbinu triju obitelji kroz priču preživjelih članova, žene koja je izgubila dvojicu sinova i muža, druge žene koja je ostala bez muža te potresnu storiju UNPROFOR-ova prevodioca Hasana Nuhanića, koja svjedoči o krajnje nevojničkom ponašanju nizozemskog bataljuna. Tog su mladića Nizozemci zaštitili kao svog prevodioca. Ponudili su i njegovu ocu, inače pregovaraču s Mladićem da ostane u bazi, ali ostatak obitelji, majku, sestru i brata, nisu htjeli skloniti. Njegov je otac krenuo s ostatkom obitelji...

Četiri dana užasa: Nizozemski umproforci otjerali su pred Mladića više od 15 tisuća ljudi koji su se sklonili u njihovoj bazi Potočari. Srebrenica je bila proglašena prvom sigurnosnom zonom UN, no zapovjednik UNPROFOR-a general Janvier nije odobrio zračne udare na Srbe, iako je bilo jasno da će oni izvršiti pokolj. Srpske položaje napala su samo dva nizozemska aviona F16, koji su ispustili dvije bombe, što je samo ražestilo Mladića. Tako je prva UN-ova sigurnosna zona postala poprištem najvećeg pokolja nakon II. Svjetskog rata. UN platili su gorivo za autobuse kojima je Mladić iz Srebrenice transportirao muslimanske žene i djecu. To je bio jedini doprinos UN-a.

Krvavi pir je trajao od 11. srpnja, kad je ušla srpska vojska u Srebrenicu, do 15. srpnja. U tom vremenu pobijeni su dječaci i muškarci od 12 do 77 godina života. Topovima i mitraljezima gađani su oni koji su bježali kroz šumu, no najveći dio naprije je zatvoren na području Bratunca pa onda likvidiran pred streljačkim strojem. O tome govori nekoliko svjedočenja, na osnovi kojih su istražitelji, s francuskim policajcem Jeanom Reneom Ruijem na čelu, na nekoliko lokacija došad iskopali 3500 tijela.

SRPSKA JAVNOST PROTIV TVB-62 GLEDATELJI NAS KRITIZIRAJU” ZAŠTO OPET POKREĆEMO PRIČU O ZLOČINIMA SRBA

Lani smo počeli projekt “istina, odgovornost i pomirenje” i pod tim naslovom održali dvije konferencije, uveli radijsku emisiju Katarza u nedjeljni program, objavili niz knjiga, počev od Eichman in Jerusalem, Hannah Arendt do Virtual War Michaela Ignatieffia itd., koje otkrivaju dosadašnja iskustva u preispitivanju zločina, te aktualne knjige koje daju novu verziju ratova i zločina čitateljima iz Srbije.

Otkako smo emitirali Vapaj iz groba, o Srebrenici, svaki dan dobivamo velik broj reakcija gledatelja. One su uglavnom, negativne: zašto opet pokrećemo priču o zločinima Srba, zašto ne govorimo o zločinima drugih, izdajnicima itd. ali ima i pohvala onih koji su svjesni da je nužno suočiti se s vlastitom prošlošću. Karakteristično je da vrlo malo njih tvrdi da činjenice koje se iznose u filmu nisu točne. Samo ih je nekoliko izrazilo sumnju uz napomenu: “Ako je to točno, ostaje mi samo da se ubijem.” Očito je da se, uglavnom, znalo za zločine, ali ne i za njegove razmjere, osobito u Srebrenici. Količina negativnih i pozitivnih reakcija ipak govori da se ovi programi vrlo gledani. Iskustvo govori da je važno da što prije pokrenemo našu dinamičnu produkciju programa s ovim temama. Cilj je našeg programa da se uspostavi regionalna suradnja u obradi ovih tema jer je novinarima iz Srbije danas vrlo teško ozbiljno istraživački obraditi temu o zločinima u Hrvatskoj, Bosni i na Kosovu. Veoma bi nam važna bila suradnja s medijima s ovih prostora, jer samo tako možemo temeljito pokriti ove teme. (Globus, 27.4.2001) ISKA ISKRA” - Dvobroj 83/84, 31. V. 2001.

DABOGDA

Dabogda ti bila laka ova zemlja Hrvata na koju si sa svojim pošao i zapalio ogranj da je sažeže.

Gledam te mrtva na ledini podno Velebita: glavu, noge, ruke. Bradu pred kojom je jučer klečala Marija preklinjući te krstom kojim se krstiš. Slavom koju slaviš. Djetetom ako ga imaš. Dušom ako ju imaš. Majkom koja te rodila.

Dabogda ti iz raja oprostili u koji si ih poslao.

Dabogda neslušao dovijeka nejak glas koji te molio: “nemoj mamu, čiko, nemoj mene, čiko”.

U Lici. U rujnu. U ratu devedeset i prve. U Petrinji, Dalju, Čelijama, na sajmištu u Vukovaru ... Dabogda, čiko. U zemlji Hrvata.

Dabogda!

Ivan Tolj

DUBROVNIK

Za T.P. Marovića

Ovo nije šipak blagdanski
Sipi sitna kiša smrti
I škropi Bog
Vinograde sažgane
Kandalora - zima fora
Svijećnica
Od voska ti Sv. Vlaho došo
Strast u vosku ostala
Koludrica
Iskao me smrtni da mu kušam rane
Kosturi uz palače
Štake, štrace grade blistavi
Zakriven vatrom
Traži srebro djedovsko u Mlecima, Bnecima
Darovano, nenađeno
Bičuju te gladu, pogledom
Zgaženom svilom barjaka
Ja izgnana, izgnanog tebe ćutim
Bedrima, kostima
Srebrom smrti
Lišćem Arboretuma
Zajedno raspeti
Ja neljubljena
I ti mrziteljima ostavljen
Ruku na obrazima sanjanu, smirenu
Tko će nam darovati grade
(Pisano na Sv. Vlaha)

Đurđica Ivanišević

PROGONSTVO ILOKA

Tko još pamti ime srpskog oficira koji sred Iloka reče: "Hoćete li radije ovdje izginuti? Da na vas pustimo s lanca bradate, s nožem među zubima? Zar ne čujete tenkove s druge strane mosta? Vi morate otići, mrtvi ili živi - ovdje će biti Srbija!"

Sve su to oni već vidjeli u selima oko grada. Kad su bradati redom klali, pili rakiju i odsijecali glave, silovali i živa srca vadili iz mesa. Onda bi zvjezdaši stigli u čeličnim grdosijama i zatirali tragove da su ovdje ikad živjeli Hrvati.

Pred vratima smrti Iločani odlučise otići. Potpisali mrskom oficiru da se nikad neće vratiti. Da se ovdje nisu rodili, podizali grad, duboko uranjali ruke u njedra zemlje. Da nikad nisu bili tu. Europski mirotvorci, iskripljenih usta i pameti, posvjedočiše.

I sada idu. Dvadeset tisuća istrgnutih iz korijena. Okreću se prema Zapadu gdje u nebo raste Hrvatska ...

Netom odoše, na vrata opustjelih domova provale pijani četnici. Ali gle, sve što im tuđe dotaknu grabežljivi prsti, prevlora se u prah i ostavlja neizbrisiv trag na koži - znak zločina.

Bjesne, urlaju, poskakuju. Zidovi kuća, škola, crkava, trgovina tope se poput sladoleda, isparuju. Ni traga više stvarnome gradu. Samo sivo podrhtavanje i trajnim znakom obilježene ruke zločinaca.

Ipak jest i dalje Ilok: svaki prognan, a da mnogi i sam ne zna, nosi u sebi jedan njegov dio, velik kao mlinski kamen ili zrnce prašine, što stalno u njemu šumi, zove na obalu Dunava, gdje će jednom grad, sastavljen od kristalnih komadića, ponovno sjati u noć slobodnoga Srijema.

Slavko Mihalić

VRIJEME O KOJEM SANJAŠ

Vrijeme o kojem sanjaš je tu, plač djetinji kazuje nam to, pjesma zaljubljenih kazuje isto, probudi se, ono je već tu.

Ako se osvrneš makar na tren možeš vidjeti nasmihnuto mu lice kako put spaljene zemlje* olistava bršljan, probudi se, ono je već tu.

Val što pred sobom ruši sve, val što srušeno opet uspravlja, u nevidljive ruke sasipa sve, probudi se, ono je već tu.

Nikola Martić

Hrvatski književnici na braniku domovine

Kako se gotovo svi pisci svijeta, osim onih kukavičkih i izdajničkih, dižu i s oružjem u ruci ili pisanom riječju u obranu svoje napadnute domovine, tako to vazda činjaše i čine i hrvatski pisci. Kao prvo i poznato književno djelo koje se onodobno suprotstavilo osmanlijskim najezdama što su pustošile Hrvatsku bijaše pjesnički spjev "Judita" koji je u 16. st. napisao čakavskim dvostruko rimovanim dvanaestercem "otac hrvatske književnosti" Marko Marulić. I poslije Marulića brojni su se hrvatski pisci svojim književnim djelima suprotstavljali osvajačima i okupacijama, pa to učiniše i u ovome najnovijemu srpskome osvajačkom ratu čije svetosavske-bizantinske horde napadnuše, poubijaše, spališe i srušiše sve što su mogli i stigli, želeći na taj način sve hrvatsko i katoličko zbrisati sa zemljina lica.

I upravo u toj gotovo biološkoj borbi za opstanak, podigoše svoj glas i hrvatski pisci, a brojni se među njima prihvatiše i puške braneći Hrvatsku. U ovom za Hrvate zlosutnom vremenu nisu zatajili ni izvori pjesničkih nadahnuća, jer svjedoci smo da se napisalo i objavilo o ovome ratu i stradanjima velik broj vrijednih proznih djela, članaka i mnoge pjesme, a među njima i osobito uspješnih pjesničkih dostignuća koja će nadživjeti vrijeme i postati neumrlim spomenikom ovodobnih hrvatskih kolektivnih stradanja i najintimnijih pojedinačnih patnji.

Gospoda Ivo Sanader i Ante Stamać u suradnji sa Školskom knjigom iz Zagreba pokušali su napraviti izbor onoga najboljega što je ispjevano "U ovome strašnom času", kako i nazvaše svoju knjigu - antologiju suvremene hrvatske ratne lirike, pa je čitateljima prosuditi je li njihov odabir najuspjeliji. Uglavnom, dobismo vrijedno pjesničko svjedočenje koje će preslikati aktualnu hrvatsku pjesničku inspiraciju ratom i stradanjima. Knjiga je već prevedena na nekoliko europskih jezika, a mi ćemo kraćim izborom iz njezine cjeline pokazati čitateljima naših novina segment ove i ovakove pjesničke zbirke. (Hrvatski Iseljenički Zbornik)

GRAD KOJEGA NEMA

Junjačkim braniteljima Vukovara

U Vukovaru se zaustavila povijest: taj grad kojega zapravo nema, sad biva stvarniji i postojaniji od najtvrdog bedema

Krvožedne su ga rušile horde, ali grad nevidljiv, jer je život zamijenio smrću naprosto nije znao priznati kapitulaciju

Još samo po nestalim kućama, iz noći u noć kao po navici sablasno odjekuju rafali premda su im branitelji odavno izginuli

Ne, ne govorim o strahu, on se nastanio u zločincima, i svima koji su grad izdali prije nego li se iznova rodio, iz vatre i dima

Tako je nikla vjera, poput dobrog duha iz boce koji su stvorila djeca: u našim srcima on već dotiče zvijezde, nepokoren grad

Moj Vukovar, sazdan od prkosa i čuda napokon je iskupio svu tugu svijeta i sada ga više ništa ne može slomiti. Ernest Fišer

BOŽE, ČUVAJ HRVATSKU

Bože, čuvaj Hrvatsku, moj dragi dom, ljude koji blaguju pri oltaru tvom!

Nek se sliju molitve sve u jedan glas! Čuvaj ovo sveto tle, blagoslovi nas!

Ako treba, Gospode, evo, primi zavjet moj! Uzmi život od mene, pa ga podaj njoj!

I u dobru i u zlu budi s nama, budi s njom! Bože, čuvaj Hrvatsku, moj dragi dom!

✱ Drago Britvić

RUKE KATEDRALE

Gospode ti si tu i moje krvare suze Drhte djeca privinuta uz Oca i starci strepe za dane kojih je malo Uzdignute ruke zagrebačke katedrale mole i prestravljene usne šapću Ti vidiš dan koji nam nije znan i znam da živiš i vidiš. Amen. Ivan Golub

MRTVOM HRVATSKOM VOJNIKU

Ti samo misliš da sam mrtav Majko ovo ja samo spavam ništa meni nije uspravi se i čut ćeš kako braća pjevaju poslušaj ovu pjesmu uvijek je Tvojim srcem rominjala Bože moj čiste li melodije to ustvari cijela Kroacija u koru slobode govori sinove a tebi Majko suze naviru ti i ne znaš plakati i nemoj i ti pjevaj pjevajte planine, govorite žita, živite proljeća, vidiš onaj brijeg tu mi je lijepo, ovdje ću ostati, ovdje će doći naše djevojke kolo zaplesati ja ću i tada sanjati dobre ruke tvoje, dobra moja Majko, nisam mrtav samo sam zemlju zagrlio, i to je moja mjera i moja vjera ti se uputi pored rijeke i misli izvor, idi nasipom rijeke do naše kuće u ružište naše ušetaj i bijelu ružu uberi i stavi je na moj ležaj i znadeš: ti ne znaš plakati Antun Mladen Vranješ

BRANKA JAGIĆ-ZAGORKA

MOLITVA ZA HRVATE POGINULE U RATU

molitve u ruke nek im dođu i osvijetli im Bože stazu nebesku

mirom rajskim duša da im uznesena bude

po volji Tvojoj Bože i molitvi zemlje osvijetli im stazu vječnu

VJEČNA HRVATSKA

Iz kuća spaljenih diže se nova kuća Domovine

(1992.) Igor Zidić

Oprez prema Beogradu

Sudeći prema rezultatima ankete koju je u Srbiji provela agencija "Strategic Marketing", Hrvatska (ali ne samo ona) ima razloga ne samo za oprez nego i za zabrinutost zbog prevladavajućeg javnog mnijenja u toj zemlji. Ako građani Srbije i danas najpozitivnije ocjene "za obranu srpstva" daju Mladiću, Karadžiću, Arkanu i Miloševiću te ako njih čak polovica, kako govore rezultati ankete, ne zna navesti ni jedan zločin srbijanskih vojnih snaga u ratovima na području bivše Jugoslavije, a još veći broj ih nije čuo da su Srbi uopće počinili zločine, onda to znači da kod naših istočnih susjeda, unatoč nedavne promjene vlasti, još prevladava ideoloski koncept koji je i bio uzrokom srpskih osvajačkih ratova u proteklom desetljeću.

Informacije iz spomenute ankete su prilično značajne kako za hrvatsku nacionalnu sigurnost tako i za kreatore novog međunarodnog poretka u ovom dijelu Europe. Tim više jer se od Hrvatske u okviru približavanja Europskoj uniji traži jačanje regionalne suradnje između ostalih i sa Srbijom. U tome nema nešto posebno sporno posebice ako se tiče prvenstveno trgovačke razmjene, međutim, pitanje je do koje mjere nekakvo institucionalno vezivanje može ići ako se u Srbiji, kako anketa zorno svjedoči, nije dogodio onaj minimum promjena koji bi značio i odustajanje od velikodržavnih projekata.

Ako nad žrtvama Vukovara, Srebrenice i drugih stratišta stoji kolektivna amnezija, ako su "autori" masovnih stratišta i danas nacionalni heroji, ako su građanima Srbije i dalje za sve krivi "drugi", onda nisu posve daleko od istine oni analitičari koji tvrde da se u Beogradu nakon zadnjih izbora nije dogodila promjena politike nego tek zamjena političara.

U tom kontekstu očekivanja da će se u Srbiji dogoditi neka vrsta katarze zbog brutalnosti agresije ili stanovito otriženje kao posljedica neuspjeha Miloševićeve imperijalne politike, nažalost, ipak treba pomaknuti u budućnost. S tim u vezi vjerojatno se, s valjanim razlogom, i u prijedlogu hrvatske Strategije nacionalne sigurnosti u jednom od scenarija mogućeg razvoja događaja u širem hrvatskom okružju, između ostalog predviđa i varijanta u kojoj SRJ "obnavlja pretenzije na dijelove teritorija susjednih zemalja". (Vjesnik, 22.5.)

Sa zagrebačkim nadbiskupom Msgr. Bozanićem (u sredini), na lijevo don Ilija Petković, dopisnica gđa. Biserka Milinković (do Msgr. Bozanića) i urednica Valentina Krčmar (krajnje desno)

ALBANSKA DJECA RATUJU ZA 5000 DOLARA

Skopje - Na 48-satni ultimatum makedonskih snaga sigurnosti koji važi danas do podne, albanski ekstremisti u kumanovsko-lipkovskoj regiji odgovorili su napadom na vojsku i policiju.

Na Šar planini je vojno-policajska patrola uletjela u zasjedu kraj sela Lisec. Lakše je ozlijeđen jedan policajac. Moguće novo ratno žarište je skopsko selo Aračinovo, na starom putu prema Kumanovu. Prema listu Večer, ONA je regrutirala i 2500 mladića između 14 i 17 godina koji se bore u njezinim redovima. Djeca "dobrovoljci" u ONU su navodno stupili uz nadoknadu njihovim roditeljima od 5000 dolara, a ratuju za mjesečnu plaću od 1000 dolara. (Jutarnji list)

"HRVATSKA ISKRA" - Dvobroj 83/84, 31. V. 2001.

Saslušana Miloševićeva supruga i bivši visoki dužnosnici njegove stranke

BEOGRAD, 16. svibnja - Pred sucem istražiteljem u Beogradu je u srijedu saslušano više osoba u vezi s istragom protiv pritvorenoga bivšeg jugoslavenskog predsjednika Slobodana Miloševića, a među njima i njegova supruga Mira Marković, čelnica stranke Jugoslavenske ljevice.

Marković je svjedočila u postupku protiv pritvorenog visokog dužnosnika njezine stranke Siniše Vučinića koji se tereti za nasilje u vrijeme akcije uhićenja bivšeg jugoslavenskog predsjednika Miloševića 31. ožujka i 1. travnja. U srijedu je kao svjedok u ovom slučaju saslušan i potpredsjednik Miloševićeve stranke SPS Branislav Ivković, koji je u vrijeme akcije uhićenja bio nazočan u predsjedničkoj rezidenciji. Saslušan je i Miloševićev bivši dugogodišnji osobni tjelesni čuvar Senta Milenković. Detalji s ovih saslušanja, međutim, nisu poznati.

Na temelju sumnje za pronevjeru novca iz državnog proračuna saslušan je i bivši potpredsjednik jugoslavenske vlade Nikola Šainović. On je suoptuženi s Miloševićem zbog pronevjere oko 800.000 njemačkih maraka iz državnog proračuna. Uz njih dvojicu, za isto se kazneno djelo terete i drugi bivši potpredsjednik vlade SRJ Jovan Zebić, te nekadašnji šef savezne carine Mihajl Kertes. Šainoviću i Zebiću prošlog je tjedna jugoslavenski parlament ukinuo zastupnički imunitet kako bi se mogli odazvati sudskom pozivu. Okružni sud u Beogradu u utorak je najavio da će Šainović biti ispitivan u srijedu, a Zebić u četvrtak. Šainović je puna tri sata odgovarao na pitanja suca, ali nakon izlaska iz Palače pravde, okružen mnogobrojnim osiguranjem, odbio je dati izjavu. (Hina)

Del Ponte: Milošević bi ovoga ljeta mogao pred Haaški sud

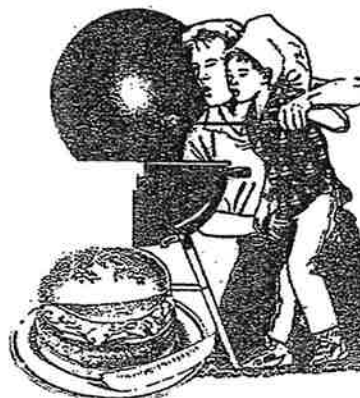
ŽENEVA, 17. svibnja - Glavna tužiteljica Međunarodnog suda za ratne zločine počinjene u bivšoj Jugoslaviji (ICTY) Carla del Ponte izjavila je u četvrtak kako se nada da će SRJ predati bivšeg predsjednika Slobodana Miloševića Haaškom sudu kako bi on izašao na suđenje prije kraja ljeta. Rekla je u Ženevi da bi jugoslavenski zakon o suradnji s Haaškim sudom mogao biti odobren do kraja sljedećeg mjeseca, što bi omogućilo da Milošević ubrzo nakon toga bude izručen.

Očekujemo da će taj zakon biti odobren vrlo brzo... do kraja lipnja. Vjerujem da će jugoslavenski predsjednik Vojislav Koštunica dozvoliti prebacivanje Miloševića nakon što zakon bude odobren u parlamentu, kazala je del Ponte. "Uvjeren sam da će čim zakon bude odobren, biti moguće prebaciti Miloševića u Haag", istaknula je. (Hina)

Taste of Europe

MEAT & DELICATESSEN INC.

- * Zadovoljava srca svih gurmana sa kvalitetnim odrescima za vaše roštilje.
- * Taste of Europe vas očekuje danas i svaki dan s velikim izborom mesa, kobasica, salama i velikim izborom proizvoda iz Hrvatske i Europe.
- * Snabdijevamo meso za duboko smrzavanje.
- * Povoljne cijene za bankete i slavlja.

Posjetite nas na

200 County Court Blvd. Brampton, Ontario

905-455-1077

OBITELJ POLUNIĆ RADO VAS OČEKUJE

Dr. Žarko Puhovski:

SAMO DVA ČOVJEKA IMAJU JASNU TAKTIKU - PAŠALIĆ I RAČAN

Dr. Žarko Puhovski, predsjednik HHO-a i profesor političke filozofije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, svjestan je da riječi političara u hrvatskom društvu imaju najveću težinu i da analize i upozorenja koja dolaze s nekih drugih razina - uključujući i znanstvenu - nemaju utjecaj, ali izabrao je, kako kaže, za sebe pravo da može sve reći. Pa tako i o tek proteklom izborima.

** Je li, prema Vašem mišljenju, pobijedila ljevica ili desnica? Komentari uglavnom ovise o aspektima s kojih se gleda i o emocionalnom naboju onih koji analiziraju.*

- Razumijevanje ovih izbora ovisi o odgovoru na ključno pitanje: jesu li to bili lokalni izbori ili se radilo o najskupljem mogućem ispitivanju javnog mnijenja. Ako je to bilo ispitivanje mišljenja javnosti, onda je baza za usporedbu siječanj 2000. godine i u odnosu na to, HDZ je dobio znatno veću podršku nego što se to moglo općenito očekivati, premda ja nisam time iznenađen. Ako je riječ o lokalnim izborima, onda je HDZ katastrofalno poražen. Dobit će tri, možda četiri župana, izgubit će desetke gradova neovisno o tome što će biti relativno jak u nizu mjesta i lokalnih sredina jer će se koalicijski partneri protiv njega ujediniti na različitim razinama. Ova nedoumica o stvarnom značenju onoga što se događalo u nedjelju proizlazi iz primjene posve nesuvislog modela izbora, čistog proporcionalnog, koji se na lokalnoj razini primjenjuje još samo, koliko je meni poznato, u Bugarskoj.

Slijedi sukob u vrhu HDZ-a

** Što zapravo znači podrška HDZ-u kad znamo da je riječ o stranci koja je protekle godine bila u velikim previranjima i da je izgubila svoju homogenost?*

- HDZ je dobio glasače koji su protiv, kao što je to bilo i na izborima 2000., kad se glasovalo za šestorku, a protiv HDZ-a. U nedjelju se glasovalo za HDZ zbog toga jer šestorka na socijalnom i gospodarskom planu nije ispunila očekivanja. To nisu glasači koji idu lijevo ili desno, već oni koji glasuju protiv vlasti. Situacija je u svakom slučaju zanimljiva jer je HDZ dobio veću podršku nego što organizacijski, kao stranka, zapravo može artikulirati i braniti pozicije svojih glasača, no u svakom slučaju čini se da je gospodin Pašalić bio u pravu kad je rekao da je ostvarena njegova ideja Hrvatskog bloka. Mislim da HDZ nakon ovih rezultata očekuje još jedna teška faza, sukobi u vrhu za vodeće pozicije stranke između ljudi iz HIP-a i HDZ-a.

** Znači, prema Vašem mišljenju, Pašalić je odredio taktiku?*

- Samo dva čovjeka ovoga trenutka imaju jasno razrađenu taktiku - nitko, nažalost, nema i strategiju - a to su Pašalić i Račan. Pašalić, na čijem reklamiranju rade svi od vlasti do Nacionala ili Ortynskog, uspio je eskivirati sve ono što mu se nametalo kao krivnja, nitko mu ništa nije dokazao, ispada da mu nitko ništa i ne može, a njegova ideja Hrvatskog bloka pokazala se uspješnom. Drugi čovjek je Ivica Račan koji sada mora raditi na jačanju šestorke jer mu je koalicija važnija nego ikad. SDP treba LS u Osijeku, HNS u Zagrebu, HSLS u Splitu. Zbog toga sve pripovijesti o raspadu koalicije otpadaju, iako moram reći da će IDS vjerojatno izići iz koalicije, što zbog pritiska članstva, što zbog malog broja zastupnika u parlamentu, pa nisu bitno potrebni. Također, u kriznim će situacijama biti ipak prisiljeni koalirati sa strankama šestorke, jer ne mogu s HDZ-om. Neki članci Istarskog statuta vjerojatno će biti zabranjeni i to će biti povod Jakovčiću da izađe iz Vlade. To će pak omogućiti Račanu da provede minireformu Vlade, i to vjerojatno tako da svoje ministre promijeni, a ostale ministre neće dirati.

** A pozicija HSLS-a?*

- Tu je na djelu čisti paradoks. HSLS je izgubio na lokalnoj razini gotovo sve, osim Bjelovara, Splita i Međimurja, a na razini Vlade svoje je pozicije ojačao više nego ikad. Naime, zbog jačanja desne opcije u političkoj javnosti, HSLS postaje zaštićen u Vladi, jer ako se okrene protiv HSLS-a, to će biti još samo jedan od dokaza da je Vlada izdala hrvatske nacionalne interese, a to je adut u rukavu desnice. Zato će Račan i te kako čuvati odnose s Budišinom strankom. Sve to dovest će do učvršćenja koalicije, a uz to će se do zadnjeg trenutka pokušavati odgoditi datum nacionalnih parlamentarnih izbora u nadi da će se socijalni problemi početi rješavati i da će socijalni očaj, posebno koncentriran u nekim dijelovima Hrvatske, biti ublažen i da će se birati vratiti opcijama šestorke. Zanimljivo je da je SDP posebno dobro prošao u ovim izborima. Naime, stranke na vlasti, a SDP se percipira

kao stvarna stranka na vlasti, u pravilu lošije prolaze na lokalnim izborima, jer se na njih svaljuje krivnja za neostvarena obećanja.

Škarićeva dvojba: šestorka ili HDZ

** Zanimljivo je gledati koliko međusobne trgovine treba obaviti da bi se konstituirala nova lokalna vlast. U svemu tome izmiču interesi normalnih građana u nekoj sredini?*

- U Hrvatskoj, nažalost, ne postoje jaki lokalni političari i sve se svodi na preslikavanje pozicija s državne razine na lokalnu sredinu. Pitanje je koliko će neke stranke iz šestorke izdržati sirenski zov mogućeg postavljanja na čelo parlamentarnog desnog pokreta. Tu prije svega mislim na HSLS i HSS, jer HDZ, koji je slabiji od podrške koju ima, još je ne može realizirati.

** U kojem smjeru onda mogu ići lokalne koalicije: u skladu sa srcem ili razumom?*

- Pitanje je do koje će se mjere pozicija HSLS-a u Splitu, gdje mora odlučiti za koaliranje sa SDP-om ili HDZ-om, ili Osijeku, gdje mora podržati LS, odraziti na HSLS na nacionalnoj razini. Splitski gradonačelnik Škarić je, recimo, učinio veliku uslugu šestorki, jer da nije bilo takva njegova pozicioniranja, Split bi vjerojatno otišao još više udesno. Dakle, postoje dvije logike: po stranačkoj logici od Škarića se može očekivati da ide s ostalim strankama šestorke, ali po logici izvora podrške, on je bliži HDZ-u. No vjerujem da će po principu održanja sve koalicije biti napravljene u skladu s interesom šestorke. Naravno, tu će veliku ulogu igrati stranačka disciplina, a ovi će izbori sigurno dovesti i do prilično značajnih unutarnjih kadrovskih promjena u barem dvije stranke u šestorki.

S HIP-om opet pokret umjesto stranke

** Jedno od izbornog iznenađenja svakako je HIP?*

- Ne mislim da je za HIP bitan imidž obavještajne zajednice ili njihove priče o tome kako imaju svoje članove na nekim drugim listama. Mislim da je važno registrirati da se ponovno pojavljuje pokret umjesto stranke, a to Hrvatsku vodi unatrag jer pokreti te vrste za razvijene zemlje nisu prihvatljivi. U HIP-u također imate zanimljivu kombinaciju u kojoj su s jedne strane vrlo uspješni ljudi u svojim strukama, koji dopuštaju da njihov imidž bude vezan ne uz njihove uspjehe nego uz njihova prezimena. To je paradoks kad je riječ o identitetu tih ljudi i sigurno je da se jedan dio ljudi glasujući poveo za frazom: Tudman poslije Tudmana. HIP također ima izrazito neutralan politički program, ali folklor njihova političkog nastupa radikalno je desničarski. Oni svjesno igraju na dvije razine, a u takvim sukobima uvijek prevlada niža razina, u ovom slučaju emocionalno desničarska.

(Jasmina Popović, *Večernji list*, 24. svibnja 2001.)

Na svečanoj misli za vrijeme 27. Hrvatsko-kanadskog folklornog festivala: grupa iz Sudbury-ja, u vrličkim nošnjama

"HRVATSKA ISKRA" - Dvobroj 83/84, 31. V. 2001.

leznicka pruga od Plaškog do Šibenika i severna železnička pruga od Sunje do Kostajnice. U tu bi oblast ušao na jednoj strani srez bugojanski, osim Gornjeg Vakufa, a od sresa lijevanskog opštine; Lijevno i Donje Polje, a na drugoj strani od sresa šibenskog opštine: Šibenik i Skradin; od kninskog sresa; opština Knin i srpski deo opštine Dmiš sa svom teritorijom preko koje prelazi železnička pruga Knin-Šibenik, te eventualno srpskim delom opštine Vrljika u sinjskom srezu; srez benkovački ceo; srez biogradski ceo, srez Preko ceo, tako da granica Zapadne srpske oblasti ide Velebitskim kanalom i obuhvata Zadar sa svim otocima pred njim, od sresa gospićkog opštine: Gospić, Lički Osik i Medak; od sresa otočackog opštine: Dabar, Škare i Vrhovine; od sresa ogulinskog opštine, Drežnica, Gomirje, Gornja Dubrava i Plaški, srez vojnički osim opštine Brilović, srez Vrginmost ceo, srez glinski osim opštine Bučica i Stankovac, od sresa petrinjskog opštine: Blinja, Graduša, Jabukovac i Sunja, srez kostajnički osim opštine Bobovac, od sresa Novske opštine: Jasenovac i Vanjska novska, ali ove opštine valja porušiti tako da železnička pruga ostane na teritoriju ovih dveju opština, srez okučanski ceo, srez pakrački osim opština: Antunovac, Gaj i Poljana; od sresa požeškog opština Velić Selo, srez Daruvar, Grubišno Polje i Slatina; zatim bosanski srezovi Derventa i Gračac. Razume se da u ovu oblast ulazi i svi srezovi unutar navedenih granica.

Za ovu zapadnu srpsku oblast, koja bi imala 46 srezova sa blizu milion i po duša, na kojoj je celo preduzeće Šipada, i veliki gvozdeni rudnik Ljubija, preko koje prelazi Jadranska pruga Valjevo - Banja Luka - Šibenik, valjalo bi obezbediti Zadar s okolinom i otoke koji su pred njima radi zaštite njenog izlaska na more.

4/ Severnoj srpskoj oblasti valja dodati, uz teritoriju Dunavske banovine, oduzete joj srpske srezove Vukovar, Šid, i Ilok, i od vinkovačkog sresa opštine Vinkovci, Laze, Mirkovci i Novi Jankovci; srez i grad Osijek ceo. Ovoj oblasti valja obezbediti Baranju s Pečujem i istočni Banat s Temišvarom i Rešicama.

5/ Središnjoj srpskoj oblasti - Drinskoj banovini - imaju se povratiti oduzeti joj bosanski srezovi Brčko, Travnik i Fojnica.

Dalmacija, koja bi obuhvatala Jadransku obalu od Ploča pa do Šibenika, te od bosansko-hercegovačkih srezova: Prozor, Ljubuški, Duvno, zapadne delove mostarskog i livanjskog sresa, te delove kninskog i šibeničkog sresa na severu, ima da uđu u sastav Srbije i da dobije zaseban autonoman položaj. Rimokatolička crkva u Dalmaciji biće priznata i od države pomagana, ali rad crkve i rimokatoličkog sveštenstva u narodu mora biti na korist države i po njenom kontrolom."

U poglavlju"II. Odnos prema ostalim jugoslovenskim i balkanskim državama", Moljević je pisao:

"Srbija ima da, verna svojoj prošlosti i svojoj misli na Balkanu, bude i u budućnosti oslonac jugoslovenske misli, te prvi pobornik balkanske solidarnosti i Gledstonova principa Balkan balkanskim narodima. Vreme traži okupljanje manjih država u veće jedinice, saveze i blokove, a od Srba će to tražiti i njihovi prijatelji. Srbi će se tim traženjima rado odazvati, jer je to u duhu njihove istoriske misli na Balkanu. Srbi su tim putem pošli već onda kad su stvarali Jugoslaviju, i oni s toga puta neće natrag. Samo, kako je prvi korak na tome putu bio pogrešno učinjen u tome što su oni sve dali i u Jugoslaviju odmah uklopili i Srbiju i Crnu Goru i srpstvo, dok su ostali - Hrvati i Slovenci i Muslimani - pošli protivnim putem - da od Jugoslavije sve uzmu, a ništa da daju, te se sad ta greška mora ispraviti, a ispraviće se samo ako Srbi odmah pri vaskrsu Jugoslavije, već u prvom času, i bez ičijeg pitanja, stvore homogenu Srbiju u granicama kako su napred označene, pa tek onda sa te osnovice, kao svršenog čina, pristupe uređenju svih ostalih pitanja sa Hrvatima i Slovencima.

Jugoslavija bi, prema tome, imala biti uređena na federativnoj osnovi sa tri federalne jedinice: srpskom, hrvatskom i slovenačkom (Srbija, Hrvatska i Slovenija, op. pisca). I tek kad se to stanje sredi, kad se svi srpski krajevi povežu u jednu homogenu Srbiju i kad se sažive, onda bi se moglo razmišljati na uže zbližavanje s Bugarima... Srbi moraju imati hegemoniju na Balkanu, a da imaju hegemoniju na Balkanu, moraju prethodno imati hegemoniju u Jugoslaviji." (HRVATSKI ISELJENIČKI ZBORNIK, 1995/6)

Iz naše zajednice

Preporučujemo

GENERAL TOURIST TRAVEL SERVICE LTD.

Special Agents for
CROATIA AIRLINES
MEMBER OF IATA

CAR RENTALS
IN CROATIA

General Tourist Travel Service Ltd. je jedna od najuglednijih putničkih agencija u Kanadi. Utemeljitelj i vlasnik ove poznate tvrtke je obitelj Lončarić. Profesionalnim uslugama ove agencije koriste se Hrvati iz Kanade, Hrvatske, Ujedinjenih Američkih Država i drugih zemalja, već više od 30 godina.

- Naša agencija zastupa gotovo sve zrakoplovne i pomorske linije.
- Organiziramo grupna (charter) putovanja s najnižim cijenama, naročito u domovinu Hrvatsku.
- Također, već više od 30 godina, obitelj Lončarić uređuje i emitira hrvatski radio sat "Zvuči Hrvatske," kojeg možete slušati: na radio postaji CHIN 100.7, FM od ponedjeljka do petka od 14:00-15:00, te nedjeljom od 12:00-13:00 sati. (15.40AM)
- Za sve informacije obratite se na naš ured.

- IVICA (JOHN) LONČARIĆ -

3045 Southcreek Rd., Unit 1, Mississauga, Ontario L4X 2X6

(905) 602-8900 Generaltourist@ICA.net www.generaltourist.com Fax: (905) 602-8899

Dobrodošli, govore
nam Iva i Stipe Žilić,
27. Folklorni festival

njenom privrednom razvoju i političkoj konsolidaciji postave što veća ograničenja. Jedno od takvih, veoma aktualnih ograničenja jeste sadašnji nedefinisanost i pun unutrašnjih konflikata ustavni položaj Srbije.

Ustavom od 1974. godine Srbija je faktički podijeljena na tri dela. Autonomne pokrajine su u svemu izjednačene sa republikama, sem što nisu definisane kao država i što nemaju isti broj predstavnika u pojedinim organima federacije.”

Navod nije istina, jer je Srbija u kolektivnom jugoslavenskom predsjedništvu imala tri glasa kada joj je to bilo potrebno (uža Srbija, Kosovo i Vojvodina), oni dalje kažu:

“Izuzimajući period postojanja NDH, Srbi u Hrvatskoj nikada u prošlosti nisu bili toliko ugrožavani koliko su danas. Rešenje njihovog nacionalnog položaja nameće se kao prvorazredno političko pitanje. Ukoliko se rešenja ne pronađu, posledice mogu biti višestruko štetne, ne samo po odnose u Hrvatskoj, već i po čitavu Jugoslaviju.

“Noseći na sebi duže od pola stoleća pečat i opterećenje da je bio tamničar drugim jugoslovenskim narodima, srpski narod nije bio u mogućnosti da oslonac potraži u sopstvenoj istoriji”.

“Posle dramatičnih međunacionalnih sukoba tokom drugog svetskog rata izgledalo je da je nacionalizam naglo splasnuo, da je bio na putu da potpuno iščezne. Takav utisak se pokazao varljivim. Nije dugo potrajalo, a nacionalizam je započeo svoj uspon, da bi se sa svakom ustavnom promenom upotpunjavale institucionalne pretpostavke za njegovo bujanje. Nacionalizam je stvaran odozgo, njegovi glavni inicijatori bili su politički ljudi. Osnovni uzrok višedimenzionalne krize leži u idejnom porazu koji je nacionalizam naneo socijalizmu. Dezintegracioni procesi svih vrsta, koji su jugoslovensku zajednicu doveli na rub propasti, zajedno sa raspadanjem sistema vrednosti posledica su tog poraza... Zbog toga je kao prvo i osnovno potrebno da se skine hipoteka istorijske krivice sa srpskog naroda, da se zvanično opovrgne tvrdnja da je on imao ekonomski privilegovan položaj između dva rata, da se ne poriče njegova oslobodilačka istorija i doprinos u stvaranju Juoslavije.”

IDEJA “VELIKE SRBIJE”

Možda je vrijeme da se malo osvsmemo na radove raznih ideologa Velike Srbije, pa vam danas uz ostalo donosimo i riječi Stevana Moljevića, odvjetnika iz Banjaluke, jednog od velikog zagovornika velikosrpske ideologije. Stevan Moljević rođen je u Banja Luci, 1888.g., koji je 1941 godine pobjegao u Crnu Goru. Bio je jedan od glavnih savjetnika četničkog vođe Draže Mihajlovića. Kakve je ideje zastupao i kakvu je veliku Srbiju želio, ponajbolje svjedoči njegov memorandum-proglas pod imenom “Homogena Srbija” objavljen u Nikšiću 1941. godine.

U tom proglasu Stevan Moljević ovako piše:

“Iskušenja srpskog naroda u ovome ratu, izazvana gubitkom države i slobode, dovela su ga do nepokolebljivog uverenja:

1/ da snagu države ne čini ni prostranstvo njene teritorije, ni broj njenog žiteljstva, pa ni bogatstvo zemlje, koliko nezavisnost pogleda, smisao i ljubav za državu, njenu slobodu i nezavisnost, unutrašnja sloga i duhovna povezanost naroda u času spoljne opasnosti, te spremnost njegova da za državu i njenu slobodu žrtvuje sve što ima pa i sebe sama;

1/ Da on tu istovetnost pogleda na državu, smisao i ljubav za državu i njenu nezavisnost može postići samo ako bude okupljen u homogenoј Srbiji. Primere su mu za to dale Srbija i Crna Gora u prošlim ratovima i Grčka u sadašnjem ratu.

Stoga se Srbima nameće danas prva i osnovna dužnost:

Da stvore i organizuju homogenu Srbiju koja ima da obuhvati celo etničko područje na kome Srbi žive, i da joj osiguraju potrebne strateške i saobraćajne linije i čvorove, te privredna područja kako bi joj bio omogućen i obezbeđen slobodan privredni, politički i kulturni život i razvitak za sva vremena.

Te strateške i saobraćajne linije i čvorovi, potrebni za sigurnost, život i opstanak Srbije, iako gdegdje danas ne bi imale srpsku većinu, imaju da posluže Srbiji i srpskom narodu da se ne bi više

“Postojeće depresivno stanje srpskog naroda, sa sve žešćim ispoljavanjima šovinizma i srbofobije u nekim sredinama, pogoduje oživljavanju i sve drastičnijem ispoljavanju nacionalne osjetljivosti srpskog naroda a i reagovanjima koja mogu biti zapaljiva, pa i opasna. Dužnost nam je da ni jednog trenutka i ni u jednom slučaju ne previdimo i ne potcenimo te opasnosti...

Nerešeno pitanje državnosti Srbije nije jedini nedostatak koji bi trebalo otkloniti ustavnim promenama. Jugoslavija je sa Ustavom iz 1974. godine postala veoma labava državna zajednica u kojoj se razmišlja i o drugim alternativama, a ne samo jugoslovenskoj, što pokazuju skorašnje izjave slovenačkih javnih poslenika i raniji stavovi makedonskih političara. Ovakva razmišljanja i temeljno izvršena dezintegracija navode na pomisao da Jugoslaviji preti opasnost od daljeg rastočavanja. Srpski narod ne može spokojno očekivati budućnost u takvoj neizvesnosti. Zbog toga se mora otvoriti mogućnost svim nacijama u Jugoslaviji da se izjasne o svojim težnjama i namerama. Srbija bi se u tom slučaju mogla i sama opredeliti i definisati svoj nacionalni interes. Takav razgovor i dogovor morao bi predhoditi preispitivanju Ustava. Naravno, pri tome Srbija ne bi smela zauzeti pasivan stav, iščekujući samo što će drugi reći, kao što je to do sada mnogo puta činila”.

Svoj Memorandum Srpska akademija nauka i umetnosti ovako je zaključila:

“Srpska akademija nauka i umetnosti i ovom prilikom izražava svoju spremnost da se svesrdno i celokupnim svojim snagama založi na ovim sudbonosnim zadacima i istorijskim nalogima naše generacije”.

Ovo bi bila ideologija Velike Srbije s kojom su Srbi ušli u Jugoslaviju i vladali u njoj, a koja se stalno sučeljavala s idejom zajedničke države ravnopravnih naroda i s idejom samostalnih država na ovome prostoru koju su zastupali ostali narodi koji su činili bivšu umjetnu državu. (Hrvatski Iseljenički Zbornik)

ponavljala teška stradanja koja Srbima nanose njihovi susedi čim se pruži prilika.

Preseljavanje i izmena žiteljstva, naročito Hrvata sa srpskog i Srba sa hrvatskog područja, jedini je put da se izvrši razgraničenje i stvore bolji odnosi između njih, a time otkloni mogućnost da se ponove strašni zločini koji su se dešavali i u prošlom ratu, a naročito u ovom sadašnjem, na svemu području na kome su Srbi i Hrvati bili izmešani, i gde su Hrvati i Muslimani s planom išli na istrebljenje Srba.”

U nastavku proglasa Stevan Moljević je obrađivao pitanje granica VELIKE SRBIJE, pa je napisao ovo:

“Osnovna greška u našem državnom uređenju bila je što 1918.g. nisu bile udarene granice Srbije. Ta se greška mora ispraviti, danas ili nikad. Te se granice danas moraju udariti, i one moraju da uhvate celo etničko područje na kome Srbi žive”sa slobodnim izlazima na more za sve srpske oblasti koje su na domak mora.

1/ Na istoku i jugoistoku (Srbija i Južna Srbija) srpske su granice obeležene ishodom ratova za oslobođenje, i njih valja samo pojačati Vidinom i Čustendilom.

2/ Na jugu (Cma Gora i Hercegovina) valja da u Jugozapadnu srpsku oblast uđu pored teritorija Zetske banovine:

a/ Sva istočna Hercegovina sa železničkom prugom od Konjica pa do Ploča, uključivo sa pojasom koji bi tu prugu zaštićivao, tako da bi u nj ušao srez konjički ceo; od mostarskog sreza opštine, Mostar grad, Bijelo Polje, Blagaj i Žitomislići, srez stolački ceo; a od metkovičkog sreza Ploče i sva područja južno od Ploča; te Dubrovnik kome bi se imao dati posebni status.

b/ Severni dio Albanije, ukoliko Albanija ne bi dobila autonomiju;

3/ Na zapadu valja da u Zapadnu srpsku oblast uđu, pored Vrbosanke banovine, Severna Dalmacija, srpski deo Like, Koruna, Banije i deo Slavonije, tako da toj oblasti pripadnu lička že-

“HRVATSKA ISKRA” - Dvobroj 83/84, 31. V. 2001.

U HRVATSKOJ NEMA OPASNOSTI OD KRIMINALIZACIJE DOMOVINSKOG RATA

Je li u nepunih pet godina nakon pobjedonosnog završetka Domovinskog rata došlo do nove podjele među Hrvatima? Domovinski rat nesumnjivo je bio platforma na kojoj se pokušala afirmirati politika "pomirenja Hrvata" i zacijeliti još otvorene rane iz Drugog svjetskog rata. Na žalost, "pomirba" je bila samo funkcionalne prirode, jer se trebalo obraniti od srpske agresije. Čim je cilj - stvaranje i obrana neovisne hrvatske države - ostvaren, ponovno je vrlo brzo, dodatno potaknut socijalnim nepravdama i korupcijom, pukao širok jaz među Hrvatima, koji zapravo nikad i nije bio premošćen, već samo "kamufli ran" trenutnim potrebama i odgođen za "bolja vremena". Pokazuje se da iza oguljene fasade, okićene proizvoljnim parolama, stoji mnogo dublja, no socijalna i politička, podjela među Hrvatima, ona - moralna.

To potvrđuje i najnovije istraživanje o temi "Mir u Hrvatskoj", provedena u sklopu "Cropax" inicijative Hrvatskog Caritasa i Franjevačkog instituta za kulturu mira, koje je premijerno predstavljeno javnosti na ovih dana u Zagrebu održanoj međunarodnoj konferenciji "Oprost i pomirenje". Anketna pitanja obuhvaćaju stavove hrvatskih građana prema Domovinskom ratu, odnose prema žrtavama rata, statusu invalida i veterana, prema povratku iseljenih Srba, prema počiniteljima ratnih zločina i suradnji s Haaškim sudom te prema uvjetima opraštanja i pomirenja sa Srbima u Hrvatskoj.

Već u samom uvodu u rezultate istraživanja, koje su za predstavljanje uredili fra Božo Vuleta, voditelj Franjevačkog instituta za kulturu mira, te Vice John Batarelo, tajnik Hrvatskog Caritasa i predstavljajući napominju da je sasvim izvjesno da se "Hrvatska već raslojila, ne više na dvije suprotstavljene strane, Srbe i Hrvate, već ponajprije na 'radikalne' i 'umjerene' Hrvate, dok se prvoispomenuta razina sukoba čini sekundarnom, uglavnom zbog malobrojnosti i umjerenosti srpskog stanovništva (radikalniji dijelovi vjerojatno su napustili zemlju)". Štoviše, istraživanje potvrđuje da danas u Hrvatskoj dominira svojevrsni tripartitni model polarizacije odnosa u kojoj se nepomirljivost radikalnih Hrvata (koji statistički čine znantnu manjinu u odnosu na "umjerenjake"),nakon obračuna sa srpskim agresorom, samo preusmjerila s "ostataka" srpske manjinske zajednice u Hrvatskoj na većinski korpus umjerenih Hrvata. Očito, oni elementi unutar hrvatskog narodnog korpusa koji su već početkom devedesetih zastupali radikalni pristup "tražnom riješavanju srpskog pitanja u Hrvatskoj", danas su samo promijenili smjer svojoj ostrici. Njima su u određenoj mjeri pristupili i dijelovi hrvatskog korpusa iz krajeva koji su pod srpskom agresijom najviše stradali, dakle Slavonije, Like i Dalmacije te nezanemariv broj Hrvata iz BiH.

Imajući u vidu da je radikalna povjesna, ratna, politička i gospodarska pozadina u kojoj se oblikovala specifična socijalna kultura i politička svijest Hrvata iz tih krajeva nesumnjivo dijelom uvjetovala i njihove sadašnje stavove, ipak rezultati ankete pokazuju - kad se radikalizam kao usvojeni način suočavanja s problemima ukorijeni u svijesti pojedinca ili dijela zajednice, on će prije promijeniti objekte svojih stavova, nego same stavove. Srećom najveći dio hrvatskog naroda zastupa umjereniju i trezveniju opciju. Uostalom, evo što o tome kažu anketirani, odgovarajući na ključna pitanja Cropaxova istraživanja o stavovima Hrvata prema Domovinskom ratu i problemima proizišlim iz njega.

Natpolovična većina anketiranih tvrdi da je Domovinski rat pripomogao stvaranju hrvatske države, ali i to da su u njemu počinjeni zločini koje valja osuditi kako cjelina ne bi bila dovedena u pitanje. Prevladava mišljenje da je Domovinski rat najsvjetliji trenutak hrvatske povijesti u kojem sukobljene strane ne snose podjednaku krivnju, ali također i da do njega nije trebalo doći. S tim u vezi, gotovo 80 posto anketiranih isključivim krivcem za rat drži agresivnu velikosrpsku politiku. To potvrđuje da u Hrvatskoj danas nema stvarne opasnosti od kriminalizacije Domovinskog rata, kako to neki politički manipulatori pokušavaju podmetnuti radi svoje političke promocije.

Što se tiče suradnje s Haaškim sudom, 44 posto ispitanih smatra da Hrvatska treba surađivati samo onoliko, koliko i susjedne zemlje (misli se na SR Jugoslaviju i BiH). Za bezuvjetnu suradnju je 25 posto, a za otkazivanje suradnje s Haaškim sudom samo 15 posto anketiranih. Među razlozima koji se navode u korist suradnje s Haagom, čak 34 posto

“HRVATSKA ISKRA” - Dvobroj 83/84, 31. V. 2001.

ispitanih navodi da je to pitanje morala i poštenja, 20 posto navodi očuvanje zakonitosti, a tek 17 posto kao razlog navodi udovoljavanje zahtjevima međunarodne zajednice. No, čak 28 posto njih drži da Haag sa svojim suđenjem ne pridonosi procesima oprosta i pomirenja, a 17 posto smatra da ih i dodatno otežava.

U vezi sa spremnošću na oprost i pomirenje, Cropaxovo istraživanje pokazuje da oko 55 posto građana drži da se zlo počinjeno u Domovinskom ratu ne može oprostiti i da do pravog pomirenja nikad neće doći, odnosno da će do njega doći tek nakon dosta vremena. Međutim, 74 posto ispitanih kaže da nije spremno oprostiti pojedincu koji je počinio zločin, ali je spremno oprostiti naciji, dok 45 posto građana odbija opraštanje, ali prihvaća suživot kao svojevrs tan "niži stupanj" snošljivosti. Samorazumljivo je da su ispitanici iz krajeva zahvaćenih ratom sumnjičaviji u odnosu na budućnost pomirbe (60 posto), nego ispitanici iz ostalih krajeva, kod kojih 53 posto ne vjeruje u pravo pomirenje. O podjelama među Hrvatima i eventualnom revanšizmu nove vlasti, 48 posto je ostalo suzdržano, 36 posto drži da nema revanšizma, a samo 16 posto tvrdi da nova vlast postupa revanšistički.

Opširno Cropaxovo istraživanje daje još niz zanimljivih podataka, kao ono da Katolička crkva najviše pridonosi smanjenju podjela među Hrvatima te među Hrvatima i Srbima, dok političari i stranke više produbljuju no smanjuju taj jaz. Međutim, vidljivo je da je u hrvatskom narodu, unatoč teškom socijalnom stanju, unutarnjim podjelama i još svježim sjećanjima na strahote rata, općenito solidno očuvana svijest o vrijednostima moralne ispravnosti, zakonitosti i civilizacijske snošljivosti. (Gordan Pandža, *Vjesnik*, 16. svibnja 2001.)

OBRATITE POZORNOST, MOLIMO VAS Hrvatska knjižnica i čitaonica

Dobrovoljnim radom osniva se nova hrvatska knjižnica i čitaonica u Mississaugi. Za ostvarenje tog, za hrvatsku zajednicu vrijednog projekta, potrebne su, jasno knjige, te se mole ljudi dobre volje da pomognu s donacijom svojih suvišnih knjiga, a i pomoć na bilo koji način - DOBRO JE DOŠLA! Unaprijed HVALA!

Nazovite, molim IVICU PUHALO, Tel@905-507-1389

Posebna napomena: Iako knjižnica i čitaonica iz objektivnih razloga još nije službeno otvorena, slobodni ste posjetiti istu, posuditi knjige (upisavši se u “Knjigu posudbe”), pročitati hrvatski tisak, u predoblju popiti piće, pogledati TV dnevnik ili porazgovarati sa prijateljem na terasi, uz sladoled.

Lokacija: 89 Queen St. S., Streetsville, Croatian soccer club “Croatia”, Tel@905-812-7868 ili (905) 507-1389

Damir Borovčak: Hello Toronto – ovdje Zagreb

DAN HRVATSKE DRŽAVNOSTI

Vrijedi li još uvijek Tuđmanova prosudba s prve obljetnice Dana hrvatske državnosti - "da bismo ostvarili punu samostalnost, za koju je kroz povijest hrvatski narod dao tolike žrtve, potrebno nam je, kao nikad dosad, mudrost i razboritost, spremnost na poštivanje tuđih prava, ali i nepokolebljiva odlučnost u obrani samobitnosti i slobode."?

STVARANJE HRVATSKE DRŽAVNOSTI

Nakon više desetljeća komunističkog jednonumlja, 30. svibnja 1990.g. konstituiran je prvi višestranački Hrvatski sabor. Tajnim gla-sovanjem za predsjednika Hrvatske izabran je dr. Franjo Tuđman. U pri-godnom govoru novi hrvatski predsjednik ukazao je na vrlo teške prilike u ko-jima se zbiva preuzimanje vlasti i najavio zadaće koje predstoje. Sve-opće narodno slavlje, prenijelo se na cijelu Hrvatsku i Hrvate izvan domovine. Od tada taj sudbinski dan postaje blagdan - svi Hrvati u domovini i svijetu slave Dan hrvatske državnosti.

Godinu dana kasnije, 28. svibnja 1991.g. na stadionu NK Zagreb predsjednik Tuđman obavio je pregled Zbora narodne garde. Taj je čin označen povijesnim događajem - začetakom hrvatskih oružanih snaga. "Nadam se da ćemo demokratskim putem spriječiti one koji nam žele raditi o glavi. Ali, bude li potrebno, branit ćemo svi skupa, do posljed-njeg, svoju slobodu i suverenost" - rekao je tom prigodom predsjednik RH dr. Tuđman. Dva dana kasnije, 30. svibnja, na prvu obljetnicu Dana državnosti, u Hrvatskom saboru izrekao je povijesnu prosudbu: "Da bis-mo ostvarili punu samostalnost, za koju je kroz povijest hrvatski narod dao tolike žrtve, potrebno nam je, kao nikad dosad, mudrost i raz-boritost, spremnost na poštivanje tuđih prava, ali i nepokolebljiva odluč-nost u obrani samobitnosti i slobode." Bilo je to vrijeme kada su mnogi hrvatski iseljenici sa svih strana svijeta, već pohrlili u pomoć Hrvatskoj. Potom slijede godine teških iskušenja. Pri povratku iz New Yorka u Zagrebu 24. svibnja 1992.g., povodom uspjeha primanja Hrvatske u članstvo UN-a, na prepunom Jelačićevu trgu predsjednik Tuđman je uzviknuo: "Održali smo se čuđom jedinstva hrvatskog naroda. I posljed-nja stopa hrvatske zemlje bit će oslobođena. Zrelost hrvatskog naroda priznao je čitav svijet. Upozorenje srpskom pučanstvu: nećemo trpjeti nikakovu oružanu pobunu." Na Dan hrvatske državnosti 1992.g., održa-no je tradicionalno Misno slavlje u zagrebačkoj katedrali s nazočnošću predsjednika RH. U predsjedničkim dvorima uručena su prva odličja, obiteljima našalost poginulih hrvatskih branitelja. Istog dana Sv. Otac Ivan Pavao II. osudio je napade na Sarajevo, a četnici su ponovno napadali Dubrovnik.

Godine 1993.g. u Hrvatskoj i iseljeništvu slavi se Dan hrvatske državnosti s razlogom. Hrvatsku su priznale 102 države, a diplomatske odnose uspostavilo je 90 zemalja. Godine 1994. po prvi puta središnja proslava Dana državnosti održana je na Medvedgradu. Počasni plotuni grmjeli su Medvednicom. Predsjednik Tuđman upalio je vječnu vatru na Oltaru hrvatske domovine za sve koji su u povijesti poginuli za Hrvatsku. Isti dan pustio je u promet kunu - hrvatsku nacionalnu valutu - tako je Hrvatska postala i financijski nezavisna. Veselje nacije pratilo se putem TV ekrana širom domovine i svijeta.

HRVATSKE VOJNE POBJEDE

Dolazi godina velikih hrvatskih pobjeda. Na svečanoj sjednici Hrvatskog sabora, 29. svibnja 1995. g., predsjednik Tuđman naglasio je u svojoj poslanici: "Hrvatska je politički i moralni pobjednik." Na Ja-runu u Zagrebu održan je svečani mimohod - impresivni prikaz hrvat-skih oružanih snaga. Pred vrhovnim zapovjednikom prodefiliralo je 3.700 sudionika, oko 220 borbenih vozila, 40 letjelica ... Hrvatska je te godine izvela vojne akcije 'Bljesak' i 'Oluja' - bravurozni memento hrvatske vojne povijesti.

Slijede godine mira i polaganja vijenaca na Oltar domovine na

Medvedgradu: Predsjednik Tuđman polaže vijence na Dan državnosti '96. i '97. godine. Hrvati diljem zemlje i svijeta slave i obilježavaju Da-ne hrvatske državnosti. Na Jarunu, u Bračkom kanalu i u Slunju, opet mimohod - 'Pobjednički bedem' hrvatskih oružanih snaga. Godine '98. predsjednik je položio vijenac na Oltar domovine i upisao u spomen knjigu: 'Ako želimo opstati kao narod onda moramo biti svoji na svo-me.' Na kraju i posljednja obljetnica Dana državnosti, 30. svibnja 1999.g. čovjeka i hrvatskog predsjednika koji je ušao u povijest kao veliki vođa hrvatskog naroda. Toga dana čestitao je 'najveći blagdan slobodne i su-verene hrvatske države' svim Hrvatima u domovini i svijetu. Dr. Tuđ-man je položio vijenac na Oltar domovine na Medvedgradu i prisus-tvovao Sv. Misi u crkvi Sv. Marka. Bila je to njegova posljednja obljet-nica Dana hrvatske državnosti. Od tada, Dani hrvatske državnosti više nisu kao prije.

HRVATSKA DRŽAVNOST DANAS

Odmah po ustoličenju novi predsjednik Mesić ukida državne tradi-cije: počasne straže, crvene odore predsjedničke garde i Oltar domovine na Medvedgradu. Na blagdan 30. svibnja 2000.g., Mesić, Račan i Tomčić, vijence su položili u Aleji branitelja na Mirogoju. Nedostatna je zahvalnost i pristojnost - nisu položiti vijence na grob utemeljitelja hrvatske države i njenog prvog predsjednika dr. Tuđmana. Čine to nji-hova izaslanstva. Netrepeljivost prema pokojnom utemeljitelju hrvatske države, mržnja i blaćenje - jača je od svakog poštovanja. Nadbiskup Bozanić na Sv. Misi za domovinu kaže: "Tuđman je bio veliki gra-ditelj!", ali novi predsjednik Mesić nakon Mise, u Hrvatskom državnom saboru svojom poslanicom najavljuje: "... potičem inicijativu za promje-nu hrvatskog Ustava, ... preustroj oružanih snaga RH, ... preustroj oba-vještajne zajednice, ... nastaviti suradnju s kaznenim sudom u Haagu ...".

Sve što je lani na Dan hrvatske državnosti rečeno - sve je i uči-njeno! Ukinuto je ime Hrvatski državni sabor, ukinut je Županijski dom sabora, promjenjen je Ustav čak dva puta, razriješeni su generali i pro-mijenjen je vojni ustroj, reorganizirane su službe sigurnosti. Što donosi druga obljetnica Dana hrvatske državnosti poslije Tuđmana? Kako u izvandomovinstvu, tako i u domovini: umjesto ponosa i slavlja na Dan hrvatske državnosti potreba je pažljive pozornosti. Izgovoreno prilikom ovogodišnjeg Dana hrvatske državnosti, moguć je novi usud za Hrvat-sku. Vrijedi li još uvijek Tuđmanova prosudba s prve obljetnice Dana hrvatske državnosti - "da bismo ostvarili punu samostalnost, za koju je kroz povijest hrvatski narod dao tolike žrtve, potrebno nam je, kao nikad dosad, mudrost i razboritost, spremnost na poštivanje tuđih prava, ali i nepokolebljiva odlučnost u obrani samobitnosti i slobode."? Dani hrvat-ske državnosti u '90-tim, neka zaboravnima posluže kao podsjetnik.

Damir Borovčak
damir.borovcak1@zg.tel.hr

HRVATSKA ISKRA
Vaše zadovoljstvo

Uz Dan državnosti:

Političke promjene na istoku Europe 1989/90 god. odsutno su utjecale i na kretanja u Jugoslaviji. U Hrvatskoj se osnivaju političke stranke, koje se izjašnjavaju za demokratsko i pluralističko društvo.

Potkraj veljače 1990. u Zagrebu je održan prvi opći sabor Hrvatske demokratske zajednice (HDZ-a). Njezin predsjednik dr. Franjo Tuđman, rezimirajući ukratko političke stavove iznesene u Programskoj deklaraciji, naglasio je, uz ostalo, kako je HDZ protiv svakog revanšizma i kako je krajnje vrijeme da se premoste idejno-političke i ratne podjele, osobito između domovinske i iseljene Hrvatske, ali i između sudionika vladajućeg ustroja i oporbe - da bi se u miru, slobodi i demokraciji gradio suživot po uzoru na suvremena civilizirana društva.

Početak ožujka 1990. pet stranačkih nezavisnih ličnosti i predstavnici četiriju opozicionih stranaka, i to Hrvatske kršćanske demokratske stranke (HKDS-a), Socijaldemokratske stranke Hrvatske (SDH), Hrvatske demokratske stranke (HDS-a) i Hrvatskog socijalno-liberalnog saveza (HSLŠ-a), osnovali su u Zagrebu Koaliciju narodnog sporazuma, u želji da se Hrvatska demokratski preobrazila na najbolji i najmirniji način. Svoju predizbornoj kampanji Koalicija je počela pod motom "Koalicija. De-mokracija, Croatia". Dr. Savka Dapčević istaknula je da se hrvatska ver-tikala programa Koalicije očituje u njegovim ciljevima: izvornome hrvat-skom suverenitetu s nepotrošenim pravo na samoopredjeljenje do odcjep-ljenja; integralnoj Hrvatskoj; civilnoj i pravnoj državi te višestranačju i parlamentarizmu.

Potkraj svibnja 1990. konstituiran je, prvi puta nakon završetka Dru-goga svjetskog rata, višestranački Sabor, na Radićevu trgu u Zagrebu. Za predsjednika Predsjedništva Sabor je izabrao dr. Franju Tuđmana, za pred-sjednika Izvršnog vijeća Sabora Stjepana Mesića. U svom pristupnom govoru predsjednik Predsjedništva iznio je neke najbitnije neposredne zadaće, naglasivši da su na izborima plebiscitnim očitovanjem hrvatskog naroda za demokratske slobode građana i državni suverenitet Hrvatske unaprijed donesene temeljne odrednice novoga hrvatskog ustava.

Predsjednik je izrazio spremnost za pregovore s ostalim narodima Jugoslavije, s time da se državni suverenitet Hrvatske u takvoj zajednici može osigurati jedino na konfederativnim osnovama, kao ugovorni savez suverenih država. Istaknuo je također, da se istodobno s tom unutrašnjom preobrazbom moraju poduzimati koraci za uključivanje Hrvatske u Europsku zajednicu, ustanoviti poredak pravne države, modernizirati državna uprava

Jesti li pročitali ovo:

MEMORANDUM SRPSKE AKADEMIJE NAUKE I UMETNOSTI (SANU) 1986.g.

Mnogi od vas spominju taj poznati Memorandum SANU-a, no mislim da mnogi nisu pročitali taj proglas srpskih intelektualaca iz Akademije znanosti i umjetnosti. Iz tog razloga danas vam donosimo ovaj dokument iako ne u cijelosti, jer je predugačak.

Veliko srpske ideje zastupali su mnogi srpski pisci, političari i znanstvenici, no svoje teze su kroz MEMORANDUM SANU 1986.g. zastupala Srpska akademija nauke i umjetnosti. Pisan je u vrijeme kada se u Jugoslaviji pomalo počinju osjećati demokratske promjene u svijetu, a Srbija pomalo počinje gubiti moć apsolutne gospodarske i političke kontrole. To je vrijeme kada Milošević poziva Srbe na pobunu. Osnovna poruka njegova čuvenog govora na Gazimestanu na Kosovu je da svi Srbi moraju živjeti u istoj državi i da "nitko neće da bije Srbe".

"Memorandum Srpske akademije nauka i umjetnosti" (SANU) je izdan šapirografirano 1986. U njemu su dani ideološki temelji Miloševićevoj daljnjoj politici i upute jugoslavenskoj vojsci o tome što treba napraviti u ratu koji je neminovan. Citirat ću samo neke ulomke:

"Raspadanje moralnih vrednota i ugleda vodećih ustanova društva, nepoverenje u sposobnost onih koji donose odluke praćeni su apatijom i ogorčenjem naroda, otuđenjem čoveka od svih nosilaca i simbola javnog poretka. Objektivno, preispitivanje jugoslavenske stvarnosti dopušta mogućnost da se sadašnja kriza završi socijalnim potresima sa nesagledivim poslasticama, ne isključujući ni tako katastrofoalan ishod kao što je raspad jugoslavenske državne zajednice. Pred onim što se zbiva i što se može dogoditi niko nema pravo da zatvara oči. Pogotovu na to nema pravo naj-starija ustanova naučnog i kulturnog stvaralaštva u ovom narodu.

U slobodnoj Hrvatskoj....

Prvi predsjednik RH dr. Franjo Tuđman i drugi predsjednik gosp. Stipe Mesić na prvoj proslavi Dana Državnosti

i provesti korjenite promjene u vlasničkim odnosima i gospodarstvu.

Tog dana 30.svibnja, koji se otad proslavlja kao Dan hrvatske držav-nosti - na zagrebačkom središnjem trgu održana je narodna svečanost. Na prigodno ukrašenoj pozornici građani su mogli pozdraviti novoizabranog predsjednika Predsjedništva Republike Hrvatske dr. Franju Tuđmana, zatim zagrebačkog nadbiskupa kardinala dr. Franju Kuharića i ostale ugledne ličnosti.

Zalaganjem Hrvatske socijalno-liberalne stranke već tijekom 1989.g. prikupljeno je 70.000 potpisa za povratak spomenika banu Jelačiću na sre-dišnji zagrebački trg; tako je 16. listopada 1990. ponovno postavljen gla-soviti spomenik hrvatskog bana - koji je prije 43 godine bio potajno uklo-njen s trga. Vraćanje spomenika na Trg bana Jelačića obilježeno je sve-čanom sjednicom Skupštine grada Zagreba, a završilo je veličanstvenom priredbom na Trgu, u prisutnosti stotinu tisuća Zagrepčana.

Srpska akademija nauka i umjetnosti smatra se obaveznom da u ovom sudbonosnom trenutku saopšti svoja viđenja društvenog stanja sa ubeđenjem da time pridonosi traženju izlaza iz sadašnjih nedaća. Priroda ovog dokumenta, međutim, ne dozvoljava udaljavanje od ključnih pitanja jugoslavenske stvarnosti. U ta pitanja se na žalost mora uvrstiti neodređen i novim zbivanjima silno aktualizovan težak položaj srpskog naroda...

"Delovi srpskog naroda, koji u znatnom broju žive u drugim repu-blikama, nemaju pravo, za razliku od nacionalnih manjina, da se služe svo-jim jezikom i pismom, da se politički i kulturno organizuju, da zajednički razvijaju jedinstvenu kulturu svog naroda. Nezaustavljiv progon Srba s Kosova na drastičan način pokazuje da ona načela koja štite autonomiju jedne manjine (Albanaca) nisu primenjena kad su u pitanju manjine u okviru manjine (Srbi, Crnogorci, Turci i Romi na Kosovu). S obzirom na postojeće oblike nacionalne diskriminacije današnja Jugoslavija se ne može smatrati modernom i demokratskom državom."

"Jugoslavija se ne prikazuje kao zajednica ravnopravnih građana ili ravnopravnih naroda i narodnosti, nego kao zajednica osam ravnopravnih teritorija. Ipak ni ova ravnopravnost ne važi za Srbiju zbog njenog posebnog pravno-političkog položaja, koji odražava težnje da se srpski narod drži pod stalnom kontrolom. Ideja vodilja takve politike bila je slaba Srbija, jaka Jugoslavija, koja je napredovala u uticajno mišljenje: ako bi se Srbima kao najbrojnijoj naciji dozvolio brz ekonomski razvoj, to bi pred-stavljalo opasnost za ostale nacije. Otuda korišćenje svih mogućnosti da se

svijet, pa su raketirali radiotelevizijske odašiljače u Hrvatskoj (na Sljemenu iznad Zagreba, na Srđu iznad Dubrovnika i drugdje). Novinarima i televizijskim snimateljima oduzimali su zapise i snimke, a mnoge su i ranili i ubili.

U svom zločiniteljsstvu velikosrpski agresori nisu poštovali na hrvatskom tlu ni jednu od međunarodnih konvencija koje govore što se ne smije činiti u ratu. Ubijali su hrvatske zarobljene policajce i vojnike, napadali hrvatske ekipe Crvenog križa, rušili bolnice. Razarajući Vukovar, Dubrovnik, Šibenik, Zadar, Osijek, Vinkovce, Gospić, Đakovo i druge hrvatske gradove, uništavali su i kulturno-povijesne spomenike tih gradova, čineći time i *kulturocid* kao najokrutniji i najbezumniji barbari. Velik je broj hrvatskih hrvatskih naselja, u kojima su velikosrpski agresori masovno ubijali nedužne ljude, Hrvate. Takva zlodjela počinili su npr. u Kuljanima i Zmlači (općina Dvor), u Dalju (općina Osijek), u Tovarniku, Berku i Lovasu (općina Vukovar), u Voćinu (općina Slatina) u Kraljevčanima i Pecki (općina Petrinja), u Škabrnji (općina Zadar) i Nadinu (općina Benkovac), u Tordincima i Antinu (općina Vinkovci).

Povijest ovog *hrvatskog Domovinskog rata* trajno će isticati veliko junaštvo i ratne vještine, koje su pokazali hrvatski branitelji. U ranijim razdobljima prošlosti, kad se Hrvatska nalazila u sastavu tuđinskih država, držalo se da su Hrvati slabi vojnici, da se nerado bore. Za takav njihov odnos prema ratovanju bilo je razloga: nisu se htjeli boriti i ginuti za tuđinske interese. Ali sada, kad je trebalo braniti vlastitu domovinu, samostalnu i suverenu hrvatsku državu, Hrvati su iskazali svoje najbolje ratničke vrline, svoje viteštvo i motiviranu hrabrost. Pokazale su to brojne bitke, među kojima osobito *bitka za Vukovar*. Oko 1.400 do 1.800 branitelja toga hrvatskog grada na Dunavu pružalo je više od tri mjeseca herojski otpor velikosrpskim agresorima, kojima su snage brojile od 30.000 do 45.000 napadača, s mnoštvom tenkova, topova i ratnih zrakoplova. Agresori su mogli ući u Vukovar 18. studenog 1991., tek kad su ga do kraja razorili. Preživjele stanovnike i branitelje potom su dijelom pobili, a dijelom odveli u svoje zatvoreničke logore. Zatečene ranjenike i bolesnike u podrumima vukovarske bolnice pretežno su pobili i pokopali ih u masovnoj grobnici na predjelu Ovčara. Takvi postupci agresora bili su tipičan ratni zločin. A takvih njihovih zločina bilo je mnogo, o čemu svjedoče brojne masovne grobnice u istočnoj Slavoniji i na Baniji, u kojima su pokopani ubijeni Hrvati.

Istina o velikosrpskoj agresiji na Hrvatsku i o hrvatskom obrambenom, Domovinskom ratu sve je šire prodirala u svijet. Usporedno s tim širio se i krug prijatelja napadnute Hrvatske. Značajnu *moralnu podršku* pružale su Hrvatskoj pojedine države, npr. Austrija, Mađarska, Italija, Island, Švedska, a najviše Vatikan i Njemačka. Papa Ivan Pavao II. pratio je s najvećom pažnjom što se zbiva u Hrvatskoj. On je još potkraj svibnja 1991. primio predsjednika Republike Hrvatske Franju Tuđmana, izrazivši svoje najbolje želje hrvatskom narodu i hrvatskoj državi. Njemački državnici, kancelar Helmut Kohl i ministar vanjskih poslova Hans Dietrich Genscher, kao i austrijski ministar vanjskih poslova Alois Mock, također su shvaćali položaj Hrvatske, mlade države koja se oslobodila komunističkih okova i na koju se potom sručila velikosrpska agresija. Držali su da Hrvatska ima pravo na pomoć i da joj treba prvenstveno politički pomoći da očuva svoju samostalnost.

Nakon konačnog stupanja na snagu ustavne odluke o samostalnosti i suverenosti Republike Hrvatske (*8. listopada 1991.*), pa do početka prosinca 1991. Hrvatsku su državu priznale Slovenija, Litva, Latvija i Ukrajina. Na sastanku Ministarskog vijeća Europske zajednice 17. prosinca 1991. u Bruxellesu zaključeno je da će sve članice Europske zajednice do 15. siječnja 1992. priznati bivše jugoslavenske republike kao samostalne i suverene države - pošto se SFRJ raspala - ako one odgovarajućim propisima na svom državnom području zajamče manjinska i ljudska prava i ako dostave svoj zahtjev za priznanje.

Island je, ne čekajući ispunjenje tih uvjeta, već 19. prosinca 1991. priznao Hrvatsku kao samostalnu i suverenu državu. A tog su dana i Njemačka, Švedska i Italija objavile svoje odluke o priznavanju Hrvatske, s tim da će primjenjivost tih odluka početi 15. siječnja 1992. kad će Hrvatsku priznati i sve ostale članice Europske zajednice, što se i dogodilo. Sveta Stolica priznala je Hrvatsku 13. siječnja 1992.

Poslije tih priznanja Hrvatsku su priznale mnoge male i velike zemlje u svijetu. Vrhunac međunarodnog priznanja Hrvatske kao samostalne i suverene države dosegnut je 22. svibnja 1992. kad je Hrvatska primljena u članstvo Ujedinjenih naroda.

Uz brigu o obrani svog državnog teritorija, Hrvatska se brinula od početka velikosrpske agresije i o brojnim *prognanicima*. Prvi prognanici stigli su u Vinkovce i Osijek iz zapadnog Srijema i istočne Slavonije već u srpnju 1991. Kako se velikosrpska agresija na Hrvatsku pojačavala, rastao je i broj prognanika iz agresijom zahvaćenih područja. Broj prognanika u pojedinim godinama rata kretao se ovako:

- krajem siječnja 1992. - 325.110

- krajem siječnja 1993. - 252.703

- krajem siječnja 1994. - 249.011

- krajem siječnja 1995. - 195.255

Budući da Mirovna konferencija o bivšoj Jugoslaviji i uza sva sklopljena primirja nije uspjela uspostaviti mir, glavni tajnik UN poslao je u Hrvatsku ujesen 1991. svoga posebnog izaslanika *Cyrusa Vancea*, američkog diplomata i političara, da prouči stanje i predloži mjere koje bi pridonijele mirnom razrješenju postojećih problema. Vance je obilazio zaraćena područja, razgovarao sa zaraćenim stranama te izradio pismeni prijedlog da bi bilo svrhovito da u Hrvatsku dođu mirovne snage UN, koje bi razdvojile sukobljene strane, potpuno razoružale srpske pobunjenike te omogućile povratak prognanika i uspostavu pravnog poretka Republike Hrvatske u njezinim privremeno okupiranim područjima. Vijeće sigurnosti UN prihvatilo je taj Vanceov prijedlog, poznat kao *Vanceov plan*.

Da bi u Hrvatsku mogle biti upućene mirovne snage UN, bilo je nužno da se prethodno uspostavi primirje. Posredovanjem Cyrusa Vancea, to je primirje sklopljeno 2. siječnja 1992. u Sarajevu. Bilo je to dotad već 15. primirje. Nakon toga Vijeće sigurnosti UN donijelo je 21. veljače 1992. rezoluciju kojom je odlučilo da se - na osnovi Vanceova plana - upute u Hrvatsku *Zaštitne snage UN (UNPROFOR)* na 12 mjeseci.

U to su vrijeme snage velikosrpskih agresora - pobunjeni hrvatski Srbi, ubačeni odredi iz Srbije i 'JNA' - držali pod svojom okupacijom 26,5 % od ukupne kopnene površine hrvatskog državnog teritorija. Prema Vanceovu planu postrojbe UNPROFOR-a raspoređene su od kraja ožujka do kraja svibnja 1992. u sve dijelove privremeno okupiranih hrvatskih teritorija. Ti okupirani dijelovi nazvani su *područja pod zaštitom (UNPA)*, a nalazila su se u četiri sektora: *Jug* (općine Knin, Benkovac, Obrovac, Donji Lapac i Korenica), *Sjever* (općine Slunj, Vrginmost, Vojnić, Petrinja, Glina, Hrvatska Kostajnica i Dvor), *Zapad* (općine Pakrac, Daruvar, Grubišno Polje, dijelovi općina Novska i Nova Gradiška), *Istok* (općine Vukovar, Beli Manastir te dijelovi općina Vinkovci i Osijek).

Nakon isteka prve godine mandata UNPROFOR-a, taj je mandat produžen za još jednu godinu, pa ponovno za još jednu godinu. Hrvatska je vlast imala vrlo ozbiljne primjedbe na rad UNPROFOR-a. On nije izvršio ni jedan od svojih bitnih zadataka: nije razoružao srpske pobunjenike, nije uspostavio stabilan mir, nije onemogućio dolaske naoružanih skupina i dopremu vojnih materijala iz Srbije, nije omogućio povratak prognanika. Nazočnost UNPROFOR-a svela se na očuvanje srpske okupacije. Pojedini pripadnici UNPROFOR-a bavili su se na veliko švercom, opskrbljivali su Srbe na okupiranom području naftom i drugim potrepštinama koje su dovozili s teritorija pod vlašću hrvatske države. Zbog svega toga prosvjedovali su i hrvatski prognanici i zahtijevali od hrvatskih vlasti da ne pristane na daljnji ostanak UNPROFOR-a.

Imajući sve to u vidu, predsjednik Republike Hrvatske i Sabor Republike Hrvatske odlučili su da se danom 31. ožujka 1995., kad je istjecao zadnji produžni rok UNPROFOR-a, otkaze daljnja nazočnost UNPROFOR-a u Hrvatskoj. Uvažavajući primjedbe hrvatske vlasti, Vijeće sigurnosti UN donijelo je rezoluciju kojom je preimenovalo mirovne snage u Hrvatskoj i utvrdilo njihove daljnje zadatke na hrvatskom prostoru. Od 1. travnja 1995. one su nazvane *Snage UN za obnovu povjerenja u Hrvatskoj (UNCRO in Croatia)*, a zadatak im je bio da nadziru prekid vatre, provedbu gospodarskih sporazuma i hrvatsku državnu granicu prema Srbiji i Bosni i Hercegovini.

(Prvi i drugi dio ovog poglavlja vidi u Hrvatskoj Iskri broj 67. i 68.)

Ivo Perić: Povijest Hrvata (Odlomak iz knjige)

HRVATSKA ISKRA

Vijesti iz kulture

OTVARA SE IZLOŽBA U PORTUGALU

Ministar kulture Antun Vujić otputovao je 23. svibnja u Portugal gdje će s portugalskim ministrom kulture nazočiti otvorenju velike izložbe EIXAT 51 i *"Nove tendencije"*, koje priređuje zagrebački Muzej suvremene umjetnosti. Ta najveća izložba koju je Hrvatska ikada pripremila u inozemstvu otvara se u Centro Cultural de Caicasu, u obnovljenom samostanu nedaleko od Lisabona. Za boravka u Portugalu hrvatski ministar posjetit će zakladu "Gulbencaim" i njezin Centar za modernu umjetnost. Ministar će prije otvorenja izložbe razgovarati s portugalskim ministrom kulture Joseom Sasportesom, a nazočit će i otvorenju velike izložbe *"Nadrealizam u Portugalu"*. Kako je predviđeno, u petak će ministar posjetiti samostan sv. Jeronima u Belemu nedaleko od Lisabona, jedan od najpoznatijih portugalskih spomenika kulture koji obilježava 500. obljetnicu postojanja. (Hina, Vjesnik)

Remek-djela trogirске baštine u Veneciji

Iz Trogira je preko Splita u Anconu, a zatim u Veneciju velikim tegljačima otpremljeno preko stotinjak eksponata trogirске kulturne spomeničke baštine što će biti predstavljeni na velikoj izložbi u Veneciji pod nazivom *"Trogir 1200.-1600."* - remek-djela srednjovjekovne i renesansne umjetnosti s hrvatske obale. Na venecijanskoj izložbi bit će izloženo i 14 skulptura kao što su rad Duknovića, kip sv. Ivana Evangelista, apostol Šimun, jedan od četiri apostola s vrha trogirске katedrale, Navještenje s Ciborija iz 14. stoljeća, rad Mavra i drugi. Tu je i renesansno zlato i srebro trogirске prvostolnice katedrale sv. Lovre, kukuljica s likom sv. Martina, renesanski kalež iz riznice katedrale te stare knjige i brojne slike starih majstora.

Izložbu će 8. lipnja ove godine otvoriti ministar kulture dr. Anton Vujić. Svi eksponati bit će izloženi u venecijanskoj crkvi San Barnaba u samom centru Venecije, nekoliko minuta od Trga sv. Marka. Izložba se otvara uoči Vencijanskog bijenala kada je Venecija centar svih zbivanja i boravak svjetskih i europskih bogataša. Izložba će biti otvorena pet mjeseci, tako da će turisti imati prigodu pri posjetu Veneciji vidjeti i najveće blago našeg grada Trogira. (Slobodna Dalmacija)

EMIL BENČIĆ U FAENZI

Emil Benčić jedini je hrvatski umjetnik koji, poslije dužeg vremena, izlaže od 18. svibnja do 31. prosinca ove godine na 52. međunarodnom natjecaju umjetničke keramike, u svjetski poznatom središtu umjetničke keramike Faenzi u Italiji. Međunarodni žiri odabrao je za izlaganje 130 djela, sto i jednog umjetnika iz 33 zemlje. Od Emila Benčića odabrana su tri rada, i to *"Athos"*, *"Porthos"* i *"Aramis"*. Tim nastupom samo je nastavljeno međunarodno djelovanje Benčića, koji je već tri puta nagrađivan na, do nedavno održavanom, Svjetskom triennalu male keramike u Zagrebu, te koji vrlo uspješno djeluje i izvan Hrvatske, a naročito u Francuskoj i Nizozemskoj. (Vjesnik)

"LADO" NA TURNEJI

Nacionalni folklomi ansambl plesova i pjesama Hrvatske "Lado" otputovao je 23. svibnja na dvotjednu turneju po Belgiji i Francuskoj, koja se održava pod okriljem UNESCO-a. "Ladovci" će nastupiti na festivalima u Saint Ghislainu i Carignanu, a koncerte će održati u Bruxellesu, Gauchy u Rouenu. Osim hrvatskoga ansambla na festivalima će nastupiti profesionalni ansambli iz Irske, Rusije, Brazila, Ukrajine, Venezuele, Kine, Čilea, Južne Afrike i domaćina. (Hina, Vjesnik)

Varaždinac fotografira američke Hrvate

U Muzeju "Mimara" može se do 3. lipnja razgledati atraktivna zbirka fotografija Vladimira Novaka tematski vezana za Hrvate u Americi. Rodeni Varaždinac Novak emigrirao je iz Jugoslavije 1959. godine iz političkih razloga, a u SAD-u je živio od 1962. do 1994. godine. U Los Angelesu je osnovao Hrvatski radioprogram koji djeluje i danas. Njegova zbirka sadrži 4000 prikupljenih, restauriranih ali i autorskih fotografija. U "Mimari" izlaže u čast pola stoljeća Hrvatske matice iseljenika. (Večernji list)

SVE MARULIĆEVE JUDITE

Proslavi polutisućljetnoga rođendana Marulićeve "Judite", prvoga spjeva "u versih harvacki složena", i 550. obljetnice rođenja njezina autora, *"oca hrvatske književnosti"*, pridružila se i Nacionalna i sveučilišna knjižnica u čijem je predvorju 24. svibnja otvorena izložba stotinjak knjiga Marka Marulića što se čuvaju u toj središnjoj hrvatskoj biblioteci. Uz pozdravne riječi dr. Josipa Stipanova, glavnoga ravnatelja NSK, mr. Ivana Kosića, autora izložbe, te akademika Mirka Tomasovića, posjetitelji su mogli razgledati izbor Marulićevih djela izvorno napisanih i objavljenih na hrvatskom, latinskom i talijanskom, te njihovih mnogobrojnih ponovljenih izdanja i prijevoda. U središtu je izložbe "Judita" sa svim izdanjima na hrvatskom od prvotiska iz 1522. do naših dana, te prijevodima na sve važnije strane jezike. Izložba je otvorena do 30. lipnja, a prati je opsežan katalog u kojem je popis svih Marulićevih djela iz fundusa NSK i radova o životu i djelu toga začetnika hrvatske autorske književnosti. (Večernji list)

ČAŠICA ZA DIKLIĆEVO SUHO GRLO

Sastav "Dream hunter" s austrijsko-američko-bugarskom postavom odličnim je nastupom u maloj dvorani "Lisinski" otvorio ovogodišnju Proljetnu reviju jazza. Saksofonist i flautist Gottfried Störger tom prigodom prisjetio se posljednjeg gostovanja u Zagrebu prije tri godine, s Boškom Petrovićem, koji bi se vjerojatno pojeo od zavisti da je čuo bugarskog vibrafonista Erola Rakipova. Zagrebačkoj publici ovi "lovci snova" izveli su koloplet suvremenih džez-skladbi protkanih etno zvucima i filmskom ambijentalnošću. U nastavku večeri u najboljoj maniri mainstreama zasvirao je Drago Diklić, praćen impresivnim ansamblom naših uglednih glazbenika. - Nek se zna tko kaj svira, pa ak' netko pogriješi, da znamo tko je kriv, da ne bi bilo zabune, nek se sve zna - rekao je predstavljajući svoj orkestar.

- Uh, brzo mi se suši grlo, dobro bi došla koja čašica viskija - podgrijavao je Diklić duhovitim komentarima odlično raspoloženje u publici. Večeras, 16. svibnja su na programu Boilers All Stars te nove nade džeza "Marjan Marjanović", sutra je Tribute to Miroslav Sedak-Benčić te nastup Zagreb Jazz Portraita, dok u petak nastupa Jazz Orkestar Radiotelevizije Slovenije. (Večernji list)

IZLOŽBA "PARTENON I ZAPADNI FRIZ"

Jedinstvena izložba koja pokazuje dio najnovijih istraživanja, restauracije i konzervacije atenske Akropole otvorit će se 24. svibnja u Muzeju "Mimara" u Zagrebu. Posebna je atrakcija za sve studente, klasičare i za svu stručnu javnost predstavljanje friza s Partenona koji je izradio Fidija. Pod naslovom *"Partenon i zapadni friz: restauracija i konzervacija"* hrvatskoj će javnosti biti do 15. lipnja predstavljen jedinstveni spomenik, kopija mramorne figuralne dekoracije klasične grčke monumentalne skulpture, čiji je original iz 5. st. prije Krista 1993. godine skinit u Partenona i pohranjen u Muzej Akropole. Otvorenju izložbe prisustvovat će grčki predsjednik Konstantinos Stefanopulos i hrvatski predsjednik Stjepan Mesić. (Večernji list)

Festival domoljubne pjesme Hrvatske

Brođani žive u znaku IX. festivala domoljubne pjesme Hrvatske "Brodfest 2001". Ovogodišnji "Brodfest" počeo je 17. svibnja "Novogradskiim glazbenim spomenarom", nastavio "Revijom nove domoljubne pjesme" i "Narodnim hitom godine", a završava "Narodnim dječjim festivalom - Malim Brodfestom". U četiri festivalske večeri nastupit će najpoznatiji estradni zabavljači, od Kiće Slabinca i Vere Svobode do "Baruna", "Gazda", klope "Ragusa" i drugih. "Brodfest 2001." se održava pod pokroviteljstvom predsjednika RH Stjepana Mesića i generalnim medijskim pokroviteljstvom "Večernjaka". Po slušanosti na 50-ak hrvatskih radiopostaja treće mjesto podijelili su Najbolji hrvatski tamburaši za "Hrvatsku elegiju" i "Šokci" za "Lijepu Anu", a drugo mjesto ravnopravno su podijelile "Slavonske lole" za "Pismo kumu Tuni" i "Patria" za skladbu "Kako mi je, tako mi je". Glavni medijski pokrovitelj "Brodfesta" statuom je nagradio najslušaniju pjesmu s "Brodfesta 2000". Nagrada je pripala đakovčakim "Zvonima" za pjesmu "Moj je dado puno radio", a statuu im je uručila urednica "Večernjega lista" Štefanija Fantela - Hlede. (Večernji list)

VINAR MILJENKO GRGICH SLAVI POBJEDU

Poznati američki vinogradar hrvatskoga podrijetla Miljenko Mike Grgich proslavit će 19. svibnja banketom 25. obljetnicu pobjede u slijepome kušanju najboljih francuskih i američkih vina (održanome 24. svibnja 1976. u Parizu). Tada je u konkurenciji najpoznatijih francuskih i američkih vina iz Kalifornije Grgichev 1973 Chateau Montelena Chardonnay osvojio prvo mjesto, što je bila senzacija za poznavatelje kvalitetnih vina i afirmaciju američkih vina u konkurenciji s najboljim francuskim vinima.

Tim povodom u Yountvilleu, u poznatoj vinorodnoj dolini Napa Valley u Kaliforniji, Miljenko Grgich priređuje banket za oko 1000 uzvanika koji će platiti po 50 dolara, a oni koji žele biti posluženi prvoklasnim kvalitetnim vinima dodatnih 250 dolara. U američkim krugovima proizvođača kvalitetnih vina pobjeda jednoga od kalifornijskih vina nad renomiranim francuskim sortama smatra se prekretnicom u vinogradarstvu Sjedinjenih Država. Otad je proizvodnja vina u Americi višestruko porasla, kao i uvoz iz poznatih vinogradarskih zemalja, uključujući u posljednje vrijeme i Hrvatsku. Grgichev chardonnay s takvom je slavom dospio na stolove Bijele kuće, britanskoga dvora i francuskoga predsjednika. Ugledni "New York Times" posvetio je nedavno reportažu tom događaju, smjestivši je ne pod gospodarstvo ili hranu nego u dodatak posvećen umjetnosti.

Prihod s banketa namijenjen je humanitarnoj organizaciji "Roots for Peace" koja djeluje i u Hrvatskoj u akciji razminiranja. Grgich, koji je otvorio svoju vinariju za kvalitetna vina u Trsteniku na Pelješcu, sponzorira u Hrvatskoj akciju pretvaranja minskoga polja u vinograd.

(Vjekoslav Kršnik, *Večernji list*)

DORA MARTINEK "MANEKENKA" ZA TELEFON

Kako su izabrali baš našu Doru? Odgovor na to pitanje još nam nije poznat, ali priča o devetogodišnjoj Dori Martinek objavljena je u nekoliko švedskih tjednika. Ona je zasad najmlađa korisnica najmanjega pokretnog telefona, opskrbljenog i radioaparatom (iako zasad samo lokalnih stanica). Švedska tvrtka DOROS, u oštroj konkurenciji sve-moćne finske Nokije, upravo je proizvela najmanji pokretni telefonski aparat na svijetu (osam puta tri i pol centimetra), koji ovih dana kani plasirati na svjetsko tržište.

Novi će aparat biti "manji, bolji, čulniji, u prihvatljivim bojama, lagan za upotrebu i - kodiran", kako piše *"Dagens Nyheter"*. Za njegovu prezentaciju odabrana je unuka naših iseljenika iz Kjosta jer je "pametna, izvršno govori švedski, sjajno se prezentira medijima i javnosti, a zaljubljena je u male bežične aparate..."

A ako mala Dora ne mogne stići u školu, to će moći objasniti svojoj učiteljici (zanimljivo je da se i ona zove nekako naški - Jasna Krulec) putem novoga aparata. Čini se da će ga imati svaki učenik, a već će polovicom sljedeće godine biti i jeftin - otprilike pola cijene današnjega najjeftinijeg mobitela. No, to nije sve: ako dođe do neke opasnosti - lopovi, nepoznate osobe, požar, mačka na krovu, čudan šum iz podruma..., dovoljan je samo jedan pritisak na dugme.

(Branko Bucalo, *Večernji list*, 17. svibnja 2001.)

SJEME HRVATSKIH BILJAKA PUTUJE U SVEMIR

Američka tvrtka Neweurope Concepts Inc. (NECI) sa sjedištem u Orlando u Floridi pripremila je jedinstven svemirski projekt za učenike hrvatskih srednjih i osnovnih škola. Na čelu te tvrtke je Puljanin mr. Dražen Premate koji više od 20 godina živi u Americi i jedini je Hrvat magistar svemirskih znanosti. Projektu *"Sjemenje mira i suradnje"* nakana je da se u orbitu oko Zemlje lansiraju sjemenke cvijeća, trava i povrća koje uspijevaju u našim krajevima. Zadatak naših učenika bio bi da sami izabiru te sjemenke i pohranjuju ih u specijalne spremnike. Nakon što se sjemenke vrate na Zemlju, sami će analizirati učinke multe gravitacije, radijacije i druge svemirske utjecaje na sjemenke. Cilj takvih projekata je proučavanje biljnog sjemenja u svemirskim uvjetima zato što se razmišlja o uzgoju hrane potrebne svemirskim misijama s ljudskom posadom koja će u svemiru boraviti dulje od šest mjeseci.

(Brnabić, *Večernji list*, 16. svibnja 2001.)

BLAGO S POTONULOG ANTIČKOG BRODA

Ta tko nije sanjao da roni u plavetne dubine i otkriva gusarsko blago kakva okrutnog kapetana na potonulom jedrenjaku? Izložbe podzemskih nalaza uvijek nude nezaboravan doživljaj, pa će bez sumnje i izložba *"Antički brod u podmorju Mljeta"* što je u utorak, 15. svibnja, otvorena u Arheološkome muzeju Zagreba privući brojne ljubitelje dubina. Izložbu priređuje Pomorski muzej Dubrovnik u suradnji s Upravom za zaštitu kulturne baštine Ministarstva kulture, a prije Zagreba prikazana je u Dubrovniku i Šibeniku. Kako je istaknuo ronilac arheolog dr. Mario Jurišić, uz Marijana Orlića i Irenu Radić najzaslužniji za znanstvenu obradu materijala, riječ je o bogatom blagu, mahom keramičkim nalazima pronađenima na brodu što je u 1. stoljeću potonuo kod rta Glavata na Mljetu. Brod su osamdesetih godina našli mjesni ronionci, te ga predali na znanstvenu obradu.

Brod je, kako pretpostavljaju stručnjaci, vjerojatno kružio i trgovao između obala Grčke i južne Italije, te je u jednom trenutku prešao na istočnu obalu Jadrana, smjerom preko Gargana, Palagruže, Visa i Mljeta, prema Naroni. Na povratku iz Narone prema Italiji, vjerojatno da se skloni, stradao je u nevremenu. Nalazište brodoloma istraživalo se u četiri navrata od 1988. do 1991. u organizaciji tadašnjeg Republičkog zavoda za zaštitu spomenika kulture iz Zagreba. Ostaci broda nađeni su oko 100 metara od obale na dubini od 36 do 42 metra, dok su keramički nalazi bili i do 50 metara duboko. Sačuvan je dio kolibice broda u obliku masivne grede. Uz bogato keramičko posuđe, podrijetlom iz različitih krajeva kojima je brod putovao, nađeno je šest žabica od maslinova drveta te ostatci olovnihi cijevi i prečke sidra. Brod je trgovao keramičkim posuđem, robom spremljenom u amfore, a vrlo su vrijedni i nalazi stakla, koje je Hrvatska prije par godina predstavila na velikoj izložbi antičkog stakla u Italiji.

Izložbu je u ime Pomorskog muzeja Dubrovnik pozdravila mr. Anica Kisić, koja nije samo sudjelovala u istraživanju nalaza, već je i sjajno postavila ovu izložbu, podsjetivši na mnoga blaga dubrovačkoga akvatorija, starosti od antike pa sve do 17. stoljeća, a za koje sustavno skrbi upravo dubrovački Pomorski muzej. Izložba pomorskog blaga samo je jedna u nizu koje Arheološki muzej priređuje prije otvorenja stalnog postava, a ovom prigodom i uz Međunarodni dan muzeja, naglasio je ravnatelj AMZ-a dr. Ante Rendić Miočević, dok je o bogatim i na mediteranu jedinstvenim nalazima "broda kod rta Glavat" govorio u ime Uprave za zaštitu kulturne baštine Miljenko Domijan.

(Marina Tenžera, *Vjesnik*, 16. svibnja 2001.)

ČAROLIJA IZ KLAVIRA MAJE ROGIĆ

Čarobnim muziciranjem na pijaninu - koji studira na Visokoj glazbenoj školi u Kölnu u klasi prof. Arba Valdmee - 21-godišnja pijanistica Maja Rogić sinoć, 18. svibnja, je oduševila stotinjak gostiju okupljenih u Muzeju "Mimara". Tamo se, nakon njezina koncerta u dobrotvorne svrhe održala aukcija slika 17-ero najpoznatijih hrvatskih autora. Publika je poslije uživanja u djelima Mozarta, Bacha, Haydna, Dore Pejačević, Rahmanjinova i Ravella mogla, naime, odabrati neko od umjetničkih djela koje su slikari Ivan Lacković Croata, Vladimir Halovanić, Željko Hegedušić, Dimitrije Popović, Zlatko Prica, Ivica Propadalo, Ivo Šebalj, Miroslav Šutej, Munir Vejzović, Mladen Veža, Nikola Reiser i ostali poklonili kako bi se prihodom od prodaje kupio artroskop za Opću bolnicu Karlovac. Početne cijene slika varirale su od 500 maraka, koliko je primjerice stajala "Djevojčica" Dragice Cvek Jordan, do 5000 maraka koliko su u startu ocijenjene "Bijele ruže" Nikole Reisera.

- Suvremena zglobna kirurgija danas je naprosto nezamisliva bez artroskopa, jer broj pacijenata čije bolesti ili ozljede zahtijevaju njegovu primjenu stalno raste - objasnio je dr. Zlatko Grbačić, šef Službe za kirurgiju, a on i dr. Gordana Pavan, ravnateljica Opće bolnice Karlovac, zahvalili su umjetnicima na velikodušnom odazivu. Mlada pijanistica, inicijatorica cijelog projekta ovu je ideju pak objasnila svojom ganutošću, koju je izazvalo osoblje Karlovačke bolnice. Upoznala ga je, kaže, kada je dolazila u posjet unesrećenom prijatelju te su je fascinirale pažnja i predanost koje medicinari posvećuju bolesnicima. (*Večernji list*)

O Danu Državnosti

USPOSTAVA SAMOSTALNE I SUVERENE HRVATSKE DRŽAVE (3)

Odmetnuti hrvatski Srbi, stalno poticani iz Beograda protiv hrvatskoga pravnog poretka i naoružavani od 'JNA', ponašali su se kao teroristi. Kad je jedna veća grupa tih srpskih terorista zauzela Plitvice, hrvatske policijske snage krenule su na katolički Uskrs, 31. ožujka 1991., da istjeraju odatle te teroriste. Teroristi su ih na Plitvicama dočekali napadom iz zasjede. Više je hrvatskih policajaca ranjeno, a jedan je policajac i poginuo. Bio je to Josip Jović, prva žrtva na službenom zadatku u obrani pravnog poretka Republike Hrvatske.

Protuhrvatska aktivnost srpskih terorista bivala je sve izraženija i u istočnoj Slavoniji. Tamo su među odmetnute i od 'JNA' naoružane hrvatske Srbe dolazili i razni velikosrpski emisari iz Srbije, koji su uvjeravali da Srbima u Hrvatskoj prijete opasnost od Hrvata te da se zbog toga moraju samoorganizirati. Na te istočnoslavonske prostore stizale su i naoružane četničke (terorističke) skupine iz Srbije s raznim nazivima: 'Beli orlovi', 'Dušan Silni' i dr. Ti su teroristi 1. svibnja 1991. napali u Borovu Selu hrvatsku policijsku ophodnju te dva policajca zarobili i masakrirali. Sutradan je iz Vinkovaca krenula autobusom oveća grupa hrvatskih policajaca da izvidi što se tamo zbiva te da uspostavi red. Kad je taj autobus bio na ulazu u Borovo Selo, na nj su srpski teroristi s više strana zapucali i pritom ubili 12, a ranili 20 policajaca. Zločin na Plitvicama i taj zločin u Borovu Selu značili su zaista početak rata velikosrpskih snaga protiv Hrvatske.

Dana 2. svibnja 1991. srpski su teroristi ubili jednog hrvatskog policajca blizu Polače u općini Benkovac. U to su doba 'martićevci' i jedinice 'JNA' zajedno držali u okruženju hrvatsko selo Kijevo u kninskoj općini, tražeći od hrvatskih policajaca iz policijske postaje u tom selu da se predaju. Zbog te opsade Kijevo, u Splitu su 6. svibnja 1991. održane velike demonstracije protiv 'JNA'.

Imajući ustavno pravo da organizira i svoju Teritorijalnu obranu, Republika Hrvatska pristupila je ustroju i tih svojih obrambenih snaga, koje je nazvala Zborom narodne garde. Prva smotra Zbora narodne garde održana je 28. svibnja 1991. na stadionu nogometnog kluba 'Zagreb' u Zagrebu. Bio je to početak redovne vojske Republike Hrvatske.

Pošto se proglasila samostalnom i suverenom državom, Slovenija je odmah uznastojala da preuzme nadzor i nad svojim granicama, a to ponajprije prema Italiji, Mađarskoj i Austriji. Međutim, savezni (jugoslavenski) organi i 'JNA' nisu dopuštali da carinske službe slovenske države preuzmu nadzor nad graničnim prijelazima. Zbog tog mijesanja u unutarnje poslove slovenske države izbio je u Ormožu 27. lipnja 1991. oružani sukob između slovenske Teritorijalne obrane i 'JNA', koji je prerastao u pravi rat.

S obzirom da je i prije tog početka rata u Sloveniji postojalo ratno stanje u Hrvatskoj, sazvan je za 7. srpnja 1991. širi sastanak na Brijunima. Na tom sastanku bili su prisutni članovi Predsjedništva SFRJ, predsjednik savezne vlade, predsjednici republika Hrvatske i Slovenije - trebao je biti nazočan i predsjednik Republike Srbije, ali on se nije odazvao - te tri predstavnika Europske zajednice. Sudionici tog skupa donijeli su zaključke, poznate kao *Brijunska deklaracija*. U toj je deklaraciji istaknuto da jugoslavensku krizu treba rješavati na miran način, dogovorima, te je odlučeno da - radi uspostave takvih dogovora - Hrvatska i Slovenija odgode za tri mjeseca primjenu svojih ustavnih odluka o samostalnosti i suverenosti.

Nakon završetka desetodnevnog rata u Sloveniji, iz koje su se povlačile jedinice 'JNA', rat se nastavio u Hrvatskoj. Taj rat protiv Hrvatske vodili su odmetnuti hrvatski Srbi, ubačene četničke skupine iz Srbije i 'JNA'. Četnički su teroristi 10. srpnja 1991. spalili hrvatsko selo Čelije u općini Vukovar. Potkraj tog meseca napali su Erdut, a početkom kolovoza načinili su stravičan pokolj u Dalju i uz pomoć 'JNA' okupirali Baranju.

Videći da se oružani sukobi i stradavanje civilnog stanovništva u Hrvatskoj stalno šire, Europska zajednica s velikom je pozornošću pratila ta zbivanja, zainteresirana da i ovdje, u jugoistočnom dijelu Europe vlada mir, a ne rat. U Hrvatsku su upućeni promatrači Europske zajednice. Na osnovi njihovih izvješća, Ministarsko vijeće Europske zajednice na svom sastanku 27. kolovoza 1991. u Bruxellesu zaključilo je da se u Hrvatskoj prekinu oružani sukobi, da se na područje Hrvatske pošalju stalni promatrači i da se organizira Mirovna konferencija o Ju-

goslaviji. Za koordinatora te konferencije imenovan je, u ime Europske zajednice, Peter Carrington, bivši britanski ministar vanjskih poslova.

Mirovna konferencija o Jugoslaviji počela je djelovati 7. rujna 1991. u Haagu. Apeli te konferencije da se prekine rat u Hrvatskoj nisu imali odjeka jer su velikosrpski agresori nastojali ostvariti svoj naum o stvaranju velike Srbije, kojoj bi zapadne granice dopirale do crte Virovitica - Karlovac - Karlobag. Uzalud je Stipe Mesić, kao predsjednik Predsjedništva SFRJ, naređivao da 'JNA' prestane ratovati i da se povuče u vojarne. Bilo je očito da srpski generali, koji su zapovijedali 'JNA', slušaju samo srbijanskog predsjednika Slobodana Miloševića, zagovaratelja velikosrpske ekspanzije.

Lord Carrington i dalje je sazivao mirovne sastanke u Haagu i drugdje, ali bez željenog rezultata - mir se nije mogao uspostaviti. Borbe u istočnoj Slavoniji, na Baniji, u sjevernoj Dalmaciji, a od početka listopada i u južnoj Dalmaciji bile su sve žešće. U velikosrpskoj agresiji na Hrvatsku sudjelovala je najotvorenije i 'JNA', i to svim svojim snagama - kopnenom vojskom, ratnim zrakoplovstvom i ratnom mornaricom. Dana 7. listopada 1991. dva su ratna zakoplova 'JNA' raketirala i Banske dvore u Gornjem gradu u Zagrebu, namjeravajući ubiti hrvatskoga predsjednika i članove hrvatskog vrhovništva koji su tu imali svoje radne prostorije.

Budući da pregovori o miru u Hrvatskoj, vođeni u sklopu Mirovne konferencije o Jugoslaviji, nisu imali uspjeha, te kako je tromjesečna odgoda primjene ustavne odluke o samostalnosti i suverenosti Republike Hrvatske istekla, *Sabor Republike Hrvatske odmah je 8. listopada 1991. objavio da tim danom konačno stupa na snagu ustavna odluka o samostalnosti i suverenosti hrvatske države*. A to je ujedno značilo, što je bilo i posebno istaknuto, da se tim danom prekidaju sve dotadašnje državnopravne veze Hrvatske sa SFRJ.

U 'JNA' je na odsluženju vojnog roka bilo još mnogo mladića i iz Hrvatske. Njih 'JNA' nije htjela pustiti kući kao državljane samostalne i suverene hrvatske države. Majke tih mladića, okupljene u svom pokretu *Bedem ljubavi*, zahtijevale su stoga da se njihovi sinovi odmah otpuste iz 'JNA'. Hrvati, oficiri 'JNA', koji se nisu ranije odazvali da istupe iz 'JNA', ponovno su pozvani da to urade.

S obzirom na to da je 'JNA' - zajedno s pobunjenim hrvatskim Srbima i četničkim skupinama iz Srbije - krenula od početka rujna 1991. u sveopći napad na Hrvatsku, hrvatsko je vrhovništvo naredilo da se blokiraju sve vojarne 'JNA'. To je odmah i učinjeno. Mnoge su se vojarne predale. Tako je Hrvatska vojska došla u posjed dijela naoružanja 'JNA'. A i domaća hrvatska industrija u znatnoj se mjeri preorijentirala na proizvodnju oružja i druge vojne opreme. U sastavu Hrvatske vojske osnovana je u rujnu 1991. i Hrvatska ratna mornarica.

Veliku pomoć u hrvatskom obrambenom, Domovinskom ratu dali su i raznim oblicima i *hrvatski iseljenici*. Oni su između sebe prikupljali novac za kupnju oružja, koje je - pošto je Hrvatska bila pod embargom - tajnim kanalima dopremamo u Hrvatsku. Slali su uz to i razni sanitetski materijal, robu i hranu. I mnogi sinovi hrvatskih iseljenika došli su u Hrvatsku da bi se kao dobrovoljci uključili u hrvatsku vojsku. Vratili su se u Hrvatsku i mnogi hrvatski politički emigranti, a i pojedini Hrvati koji su služili kao profesionalni vojnici u stranim vojskama, da bi sudjelovali u obrani Hrvatske.

Ratujući na hrvatskom tlu, velikosrpski su agresori činili stravična zlodjela: pljačkali su i palili hrvatske kuće, katoličke crkve, razarali katolička groblja, uništavali proizvodne pogone, rušili mostove, prekidali vodovode i dalekovode, prisiljavali nesrpsko stanovništvo da napusti svoje domove ili ga odvodili u logore, masakrirali i ubijali Hrvate, davali nova, srpska imena hrvatskim naseljima koja su okupirali. Cilj im je bio *etničko čišćenje* i uništavanje tragova hrvatske i katoličke opstojnosti na zauzetim prostorima. Time su činili zlodjela *genocida*.

Javni mediji Srbije obmanjivali su svijet da je to što se zbiva u Hrvatskoj građanski rat. Ali, svijet se nije mogao tako lako prevariti. Bilo je jasno da je to *agresivni rat Srbije protiv Hrvatske* radi zauzimanja hrvatskih teritorija. Izjave srbijanskih čelnika da Srbija nije u ratu jer da ona nikome nije objavila rat, također su bile u službi obmanivanja. Svijetu je bilo očito da Srbija vodi nenajavljeni, osvajački rat. Agresori su nastojali da istina o njihovu prljavom ratu ne prođe u

Have you heard: The movie PEARL HARBOR will be shown this week in America. It is about the Japanese attack on Pearl Harbor on December 7, 1941. A Croatian American was one of the few war heroes awarded the highest medal for bravery on that day by the President of the United States, President Roosevelt.

THE PETER TOMICH UNCLAIMED MEDAL OF HONOR (or Peter Tonic-Tomic-Herceg)

There are only two Medals of Honor in American history that are not claimed because a next-of-kin could not be found, one in the Indian Wars and Peter Tomich at Pearl Harbor, Hawaii on December 7, 1941. He died a hero on the battleship Utah. His next-of-kin, John Tomich in Los Angeles, could not be found and the Navy dropped the matter as his records simply stated born in Prolog, Austria. So, for 60 years the Navy, Medal of Honor Society and the Croatian community did nothing thru no fault of their own.

Approximately 15 years ago I asked a journalist, Vjekoslav Krsnik, from Split, Croatia to visit Mali and Veli Prolog in Dalmatia and Prolog in Hercegovina and ask for the names Tonic and Tomic and since these were small places, we should turn up something. To our surprise no Tonic-Tomic originated in Mali or Veli Prolog, but at Prolog in Hercegovina Vjekoslav found that Tonic was the Clan Name for Herceg. We had found our hero, his birthplace and his Croatian nationality. We obtained birth and other records from Prolog which were extremely useful. We thank Father Ljubo Krasic of Chicago for help in Prolog.

Admiral J. Robert Lunney of New York has probably contributed more than anyone in his help, cooperation and labor to present to the proper Naval authorities adequate proof that we do have a next-of-kin. Last year he traveled to Prolog to view the original Church and Civil records. His first submission to the Navy was rejected and since then a second Legal Brief has been filed. We also wish to thank my good friend Don Chvarak, a Croatian American War Veteran, of Texas, Admiral Robert A. Rosen, Senators Robert G. Torricelli and Max Cleland. Also special thanks to Mato Herceg here in California and a Vietnam Veteran, a native of Prolog, who updated and uncovered new documentation and president Bernard Luketich of the Croatian Fraternal Union for graciously publishing material on Peter Tomich in the Zajednicar.

The Navy is confused because of Prolog, Austria; Tonich changed to Tomich, then being advised that the name is really Herceg and that he is a Croatian from Hercegovina that had been Turkey in his father's lifetime. It does get confusing.

We are pleased to report to have found a direct relative of the next-of-kin, now deceased, his grandson, Srećko Herceg a Lt. Col. in the Croatian Army living in Split, Dalmatia. He received five medals for valor in battle against Serbian forces in the late war in Croatia. We also have a relative, Mato Herceg, living in California. Now we have two heroes, it must be in their blood...Hercegovci are known for their

stubbornness, loyalty, honor and as superior warriors against all odds. Peter Tomich-Herceg beat the Japanese in the Pacific and Srećko Herceg beat the Serbs in Croatia and Hercegovina. We do hope to have Srećko Herceg brought to America or Mato Herceg to receive the Medal from the President of the United States. I would like this Medal to be deposited at the Croatian Fraternal Union Museum in Pittsburgh.

TOMICH, PETER

Peter Tonich was born in Prolog, Austria, on June 3, 1893. He enlisted in U. S. Army at Fort Solcum, New York, on June 6, 1917, and served with the 12ti-Company, 3rd Training Battalion, 154th Depot Brigade, Camp Greene, North Carolina, and also with Company L, 47th Infantry, Camp Greene, North Carolina. He was honorably discharged January 13, 1919.

Tonich was naturalized at Charlotte, Mecklenburg County, North Carolina, on October 10, 1918. He enlisted in the U. S. Navy at Newark, New Jersey, on January 23, 1919, at which time his name was recorded as Tonich. Later he used the name Tomich in signing official papers. Tonich (Tomich) served continuously in the Navy from the time of his enlistment and was advanced through the enlisted ratings to that of Chief Watertender on June 4, 1930. Tonich (Tomich) was serving aboard the USS UTAH at Pearl Harbor when the Japanese attacked the Fleet on December 7, 1941, and was killed in that action. For his heroism on this historic occasion he was awarded the Medal of Honor, posthumously, by the President of the United States, with the following citation:

Medal of Honor: "For distinguished conduct in line of his profession and extraordinary courage and disregard of his own safety during the attack on the Fleet in Pearl Harbor, Territory of Hawaii, by the Japanese forces on December 7, 1941. Although realizing that the ship was capsizing, as a result of enemy bombing and torpedoing, he remained at his post in the engineering plant of the USS UTAH, until he saw that all boilers were secured, and all fireroom personnel had left their stations, and by so doing he lost his own life."

He was also awarded the Purple Heart Medal, posthumously.

In addition to the Medal of Honor and the Purple Heart Medal, Tonich (Tomich) was entitled to the American Defense Service Medal, Fleet Clasp, the Asiatic-Pacific Area Campaign Medal, and the World War II Victory Medal. A Destroyer Escort vessel, the USS TOMICH, DE-242, was named in his honor. (Adam S. Eterovich, CroWorldNet)

Toronto Institute of Spinal Health

Dr. J. Željko Srbelj, D.C., D.Ac.

Uspješno i profesionalno liječenje boli i ozljeda

- o Boli u leđima
- o Glavobolje
- o Vratne boli
- o Upale zglobova
- o Napetost i bolovi mišića
- o Radničko osiguranje
- o Prometne nesreće
- o Športske ozljede

- o Medicinske usluge
- o Kiropraktične usluge
- o Fizikalne terapije
- o Masiranje
- o Akupunktura
- o Snažno gibanje
- o Tjelesne vježbe
- o Yoga vježbe
- o Vježbe sa leđima

"Ručna Medicina za Kralježnicu"
na dvije adrese:

2522A Keele Street
Toronto, Ontario
416 - 244 - 4900

2 Jane Street (kod Bloor St.)
Suite 208, Toronto, Ontario
416 - 760 - 7418

"HRVATSKA ISKRA" - Dvobroj 83/84, 31. V. 2001.

HDZ BIG WINNER AT POLLS, BUT WILL HAVE DIFFICULTY FINDING COALITION PARTNERS

ZAGREB, May 22(FPB)-Not much has changed after the first unofficial preliminary results were announced for the nationwide local elections. Now it is time to get down and dirty, as the parties with the most seats in local and county assemblies will be looking for adequate coalition partners to form local authorities. It is interesting to note that the Croatian Democratic Union (HDZ) won the most assembly seats throughout the country (close to one third), but it will most likely not be in a position to form many local bodies of authority, as it is expected that parties of the Coalition Six will stick together. For example, in the Zadar County Assembly the HDZ won 20 out of 41 seats, but if the Social Democratic Party (SDP), Croatian Peasant Party (HSS), Croatian Social Liberal Party (HSLs) and Croatian People's Party (HNS) form a coalition they will have 21 seats, putting the actual winning party into opposition benches. The most doubt concerning post-election coalitions remains in the city of Split, where the HDZ and SDP won an equal number of seats, thus the swing vote will come from the HSLs, a Coalition Six partner that has been bitterly quarrelling with the SDP on the local level in this second largest city in Croatia.

NO MAJOR INCIDENTS AT LOCAL ELECTIONS

ZAGREB, May 22 (FPB) - At a Tuesday session of the Croatian Government it was concluded that the nationwide local elections held on Sunday had passed without any major incidents, though there had been some misunderstandings concerning how Vukovar residents were to vote. First Deputy Prime Minister Goran Granić pointed out that 1.8 million residents had turned out to vote, which was 46.85 percent of the voting body.

Elections will be repeated in two weeks at three polling stations: Marija Gorica (Zagreb County), Kraljevica (Primorje-Gorje County) and Matulji (Istria County). The most serious problem was that some 1 500 Vukovar residents, including Croatian Defenders Minister Ivica Pančić, were not allowed to vote, because they no longer have displaced person status. According to Minister Pančić, there was a high degree of confusion at polling stations regarding voters' lists, as some members of the same family were eligible to vote in Zagreb, while others were expected to travel to Vukovar to cast their vote.

CROATIAN GOVERNMENT REQUESTS RULING OF CONSTITUTIONAL COURT FOR SUSPENDED ISTRIAN STATUTE REGULATIONS

ZAGREB, May 22 (FPB) - The Croatian Government has decided to request that the Constitutional Court of Croatia rules on the constitutionality and legality of the 13 disputed regulations from the Istria County Statute regarding bilingualism in Istria. The Justice, Administration and Local Self-Government Ministry suspended 10 regulations of the Statute because it felt they were unconstitutional, while the Government added three more regulations to the list. Croatian Prime Minister Ivica Račan pointed out that he supported the decision of the Ministry to suspend the disputed regulations, adding that the ruling of the Constitutional Court would have to be respected, as Croatia is a country with a rule of law.

CLOSE BORDER AGREEMENT NOT IN CONFLICT WITH SLOVENIAN CONSTITUTIONAL REGULATIONS

LJUBLJANA, May 22 (FPB) - The Close Border Agreement that was ratified by the Croatian Parliament (Sabor) immediately after its signing some four years ago is yet to be signed by the Slovenian Parliament.

"HRVATSKA ISKRA" - Dvobroj 83/84, 31. V. 2001.

Editorial:

In Toronto "SUN", April 15, page 6. Comment, there was an article by Peter Worthington, "The Balkans: Always volatile and emotional". I wonder have you read it? In it he says (we are enclosing just a part of it, and please try to get this article, and should you wish to receive the whole article call me and I will fax it to you):

"Retired U.S. generals were actively involved in advising and guiding both Bosnians and Croats against Serbs of Krajina, massacring and "ethnically cleansing" some 300.000 of them in Operation Storm - mindful of Desert Storm (the same planners). To his credit, Canada's General Alain Forand defied orders in efforts to save Serb refugees in Knin from massacre.

In conflict, we - the allies - like good guys and bad guys to be clearly defined. Who is right, who is wrong; who are victims, who villains. White hats versus black hats.

The Balkans don't work that way. The tragedy of the Serbs (apart from having Milosevic as president) is that their public relations was so inept that they were effectively demonized.

From the start Croatia got clandestine help and weaponry from the U.S. and Germany, despite reviving Nazi symbols (checkerboard flag) of the Ustashe. The West conveniently forgot - and wasn't reminded - that Serbs were first to fight the Nazis in Yugoslavia and at enormous risk saved downed allied airmen in WWII...." - just few lines for your information.

There are no words to express my disbelief at Mr. Worthington's words. However, he never stopped defending the Serbs from the beginning to the end of the tragedy in the Balkans. He, unfortunately, doesn't know the history and does not bother to get to know it. I have managed to talk to him for just about a minute - he declines even to listen.

Yet, my comment is to you - my young Croatian friends, who were born here: do something now - today! It is up to you to react to such an article by historically supported evidence, with proven facts, with no emotions, with cool head.

I demand that YOU do something, because such writings with no empathy for the real victims of the Serbian aggression are just wrong. In democracy everyone has right to say what they think - but in journalism we need the truth - not half-truth, innuendos, or justification of the events the way the Serbs would do it. Even Worthington does not have right to it. Not after Vukovar, Srebrenica or Croatia, or Bosnia or Kosovo.

Valentina

Namely, some parliamentarians questioned its constitutionality for fears it would prejudice the international border between Croatia and Slovenia, i.e. the disputed maritime border at Piran Bay. The Constitutional Court of Slovenia ruled that the Agreement is not in contradiction with Slovenian constitutional regulations, thus its ratification by the Slovenian Parliament should be on the parliamentary agenda at a session in the near future.

MINISTER PICULA ON OFFICIAL VISIT TO CANADA

OTTAWA, May 22 (FPB) - Croatian Foreign Minister Tonino Picula is on a three-day official visit to Canada. On Monday he met with Ambassador Daniel Livermore, a Canadian External Affairs Ministry official responsible for mine clearing. Canada is actively assisting in mine clearing efforts in Croatia. On Tuesday Minister Picula met with Canadian External Affairs Minister John Manley. It is expected that Minister Picula will discuss Croatia's request for the extradition of Josip Budimcic, who has been living in Canada since 1995. Budimcic was convicted in absentia for war crimes he committed in 1991 as a member of Serbian paramilitary formations in Croatia.(HIC)

Young dancers prior to the performance, 27. Croatian-canadian folklore festival

Mr. Wolfgang Petritsch
High Commissioner
Sarajevo, Bosnia-Herzegovina

Excellency:

The recent violence by Bosnian Serbs in Trebinje and Banja Luka eloquently points out the fundamentally wrong approach by the International Community, meaning the U.S. Government, the EU and the U.N., in their soft treatment of the Bosnian Serbs as opposed to the Bosnian Croats. The Serb rioting should serve as an eye-opener for all to see and realize that the criticism and hard measures used against the Bosnian Croats are totally out of proportion when compared with the violent actions by the Serbs, - that you and other Western officials recently witnessed, - and in which case you did not find it necessary to ask Sfor to intercede. Yet you did not hesitate to use Sfor soldiers, tanks and helicopters in a very rough, "Banana Republic" type raid, to occupy Bosnian Croat banks and drive tanks and helicopters in the peaceful sanctuary town of Medjugorje, shocking not only the population but thousands of pilgrims from all over the world.

While making Bosnian Croats second class citizens of Bosnia, an act in conflict with the Dayton Agreement, which clearly states the equality of the three constituent peoples, you have no harsh words for the Bosnian Serbs, who have assumed an independent Serbian state of "Republika Srpska" to which they have not allowed the return of the ethnically cleansed Croatian and Muslim population.

While the Bosnian Croats get no acknowledgement from you for having delivered all the indicted war criminals to the ICTY years ago, you have made no effort to demand the same from the Serbs. Yet they started the war and they have the most grievous war criminals among them - Karadzic and Mladic. You also allowed Yugoslavia's President Kostunica to sign a "special relations" agreement with "Republika Srpska", while Croatia was severely criticized when it attempted the same with the Bosnian Croats. Such a double standard is shameful and appalling. While it was wrong, it was not surprising that the Bosnian Croat leadership had enough of such unfairness and inequality and desired to achieve the same privilege of independence that the Bosnian Serbs have been given.

Very truly yours,

Hilda M. Foley
National Federation of Croatian Americans
13272 Orange Knoll
Santa Ana, Ca. 92705, USA

KREŠIMIR ZUBAK PROPOSES THE ABOLITION OF ENTITIES IN B-H

MOSTAR - Are B-H entities, namely B-H Federation and Republika Srpska, to be abolished? This question is once again the focus of attention after the initiative of Zubak's NHI on the necessity for the entities to be abolished because they (entities) "do not fit into neither the Bosnian nor the European concept".

"If we have such administrative units that cannot guarantee our citizens basic human rights and freedoms, then there is no reason for their existence," exclaimed Zubak, the president of the NHI (New Croatian Initiative). He stated that the impossibility of guaranteeing basic human rights and freedoms was confirmed by the recent events in Republika Srpska, particularly in Banja Luka and Trebinje, as well as some events in the B-H Federation. He added that he saw the solution in abolishing the entities and the transfer of authority to state level.

This idea is not an old one, but for the first time there is mention of "human rights and freedoms" in NHI's initiatives, as well as reasons for the abolishment of entities. Aija Izetbegović, SDA president, supports Zubak's initiative, stating for the daily "Dnevni avaz" that "more and more people, both here and abroad, believe that the entity system of B-H is the main hindrance to the normalisation of the situation in the country and since Banja Luka, this number has certainly increased. A revision of Dayton in this sense is unavoidable, sooner or later".

"Dnevni Avaz" also gives the statement of Boško Ljubić vice-president of the HDZ of B-H: "Any initiative that will aid the functioning of B-H is acceptable, besides, the HDZ of B-H put forward this idea a long time ago and it is given in detail in the Platform for a democratic and self-sustainable B-H."

Split - panorama

French erected the *Napoleon fortress* (241 m, around 1810), and on a cape close to the Franciscan monastery the so-called Bateria (1811). The Austrians built a small fortress on the islet of Gališnik.

The centre of the old part of the town was formed in the 15th century. On the northern slope above the square, within the town ramparts, are partly preserved palaces of the Hvar aristocracy. On the southern slope, at the cemetery, is the former Augustinian church, St. Mikula (St. Nicholas), from the beginning of the 15th century. The most magnificent monument of civilian architecture, the *Arsenal*, was built in the period 1579-1611 on the location of the earlier one from 1331. Under a large vault (arch diameter 10 m) was the storage for a Hvar galley. In 1612, Duke Pietro Semitecolo built a floor on the Arsenal, which was intended for a *theatre house*, one of the oldest in Europe. Dramas and operas were performed at the Hvar theatre until 1796; it got the present aspect by a reconstruction in 1880. Today the Arsenal building houses the Modern Art Gallery "Arsenal".

The eastern side of the square is enclosed by the Renaissance cathedral of St. Stephen from the 16th-17th century, a work by local masters (Karlić, Pomenić). Next to the cathedral is a bell tower from the 17th century. The Baroque stone altars with marquetry feature the presentations of *Our Lady with Saints* (Domenico Uberti, 1692), *Our Lady with Child* (13th c.), *Pieta* (Juan Boscheto, around 1520) and *Our Lady with Saints* (Palma the Younger, 1627). Left of the entrance is a late-Gothic relief (end of the 15th c.), and above it the relief The Flagellation of Christ, a variation of the work by Juraj Dalmatinac (George the Dalmatian) from the altar of St. Staš in the Split cathedral.

The Gothic choir stalls were made by local masters in 1573. The treasury keeps old paintings, liturgical vessels, as well as the crosier of Bishop Pritić (a work by Pavao Dubravčić from 1509). In the middle of the square, in front of the cathedral, is the municipal well from 1520. The stairway street descends from the north-western part of the square to the Španjol fortress. Near the unfinished palace of the Hektorović family (ornate Gothic, 15th c.), this street branches out into a street running parallel with the longer axis of the square; it features several Gothic, Renaissance and Baroque buildings. At the very beginning of the ascent is *Leroj*, a *clock tower*, finished in Renaissance style in the 16th century, with a bell from 1562. Next to the tower is the *Town Loggia*, finished in 1479 (on the location of an earlier one, mentioned as early as 1289). Next to the Loggia and Leroj stood the Ducal palace, pulled down in 1903. At its location is now the Palace hotel. On the coast, toward the western part of the port, is the bell tower (around 1550) of the Gothic-Renaissance Dominican church of St. Mark, pulled down in the 1820s; today the church houses an archaeological collection and a collection of stone monuments and fragments. On the afforested Sveta Katarina (St. Catherine) peninsula is a tower from 1811, built on the ruins of the former monastery of St. Veneranda (16th c.). At this location is also an open stage; the bust of Hanibal Lucić is a work by Ivo Kerdić. The western way along the coast leads toward the public beach, to the zone of villas and the hotels Pharos and Amfora. In the old part of the town are small churches of *Sts. Cosmas and Damian* (15th/16th c. with the wooden ceiling) and of the *Holy Spirit* (Gothic, restored in 1494); it also features the painting of *Our Lady with St. Nicholas* by Alessandro Varotari-Padovani.

On the eastern part of the town, outside the town ramparts, is the Renaissance mansion of *Hanibal Lucić* (16th c.). On a cape between two coves is the *Franciscan monastery* with the church of *Our Lady of Charity*, built in 1465-1471. The bell tower was built at the beginning of the 16th century by Blaž Andrijić and F. and N. Španić. The lunette on the front features the relief of *Madonna with Child*, a work by the workshop of Nikola Firentinac (Nicholas the Florentine) from the mid-15th century. In the church are also three polyptychs by Francesco da Santacroce (one on the main altar, from 1583, the other two below the organ), the paintings *Christ on the Cross* by Leandro Bassano, *The Stigmatization of St. Francis* by Palma the Younger (1617), a series of paintings *The Passion of Christ* by Martin Benetević (1599) and other. The carved choir stalls were made in 1583 by Frano Čiočić-Čučić and Antun Spija. Below the main altar is the tomb of Hanibal Lucić. Through the cloister one enters the monastery refectory with a collection of embroidery (13th-15th c.), illuminated manuscripts, documents and books (collection of nautical charts of the Caspian Sea, around 1525). Among the paintings, the most notable is The Last Supper, a monumental painting by the circle of Palma the Younger.

A special pleasure are walks toward the Španjol fortress, as well as to the Napoleon fortress on the hill above the town, which offers a nice view on the surroundings, the Pakleni Islands and the island of Vis.

"HRVATSKA ISKRA" - Dvobroj 83/84, 31. V. 2001.

TOURIST INFORMATION

Tourist association: Trg svetog Stjepana b.b.

Hvar is the town of a unique cultural and historical heritage but also an important tourist resort with a centuries-old tradition in tourism. Main attractions are pleasant climate, a lot of sunshine, natural beauties, various accommodation facilities, gastronomic offer, sports and recreational opportunities, etc. Hvar is frequented both in the summer and winter months, and its very special climate favoured the development of health tourism. The so-called *Hygiene Society* was established in Hvar as early as 1868; the major task of the society was to take good care of the visitors from abroad. This marked the beginning of tourist development. The first hotel, Empress Elisabeth, was opened in 1903.

Hvar has an outstanding historical heritage - the cathedral, the Franciscan monastery, the Hvar theatre and the fortresses which offer a beautiful view on the Pakleni Islands and the island of Vis. Accommodation facilities include hotels, apartments, boarding houses and campsites. Sports and recreational opportunities are excellent - tennis, table tennis, basketball, boccia, bowling, water sports (equipment rented).

Hvar is famous for its very specific climate with a lot of sunshine, very few rainy days and almost no snow at all. As a rule, hotel guests pay only half a price if it is raining for the whole day and nothing at all if it is snowing (which occurs almost never). Hvar is very much appreciated by those who are keen on bathing in the sea, although there are indoor swimming pools with heated seawater. Tourists are much attracted by a visit to the *Pakleni Islands*, a small archipelago in front of the Hvar port, where one may enjoy the sun and the sea in one of the solitary, wooded coves. Restaurants and taverns in the town of Hvar offer excellent fish specialities, with exquisite local wines.

Among interesting souvenirs and products of Hvar one should emphasize a unique kind of *lace* made of agave fibres, which may be bought in the monastery of Benedictine nuns, as well as the famous Hvar *lavender*, either in form of dried flowers or oil, which may be used as a medicine, fragrance or moth repellent, and rosemary oil.

Traditional cultural events play an important role in the visitor opportunities of Hvar. These are the Hvar Summer (July-August-September), folk music and entertainment programs and fishermen's fiestas. Among religious feast days the most important are the Day of St. Stephen the Pope (2nd of August), with a large procession, also the Municipal Day, then St. Prosper (10th of May), the Holy Cross (14th of September), the procession on Good Friday and other. Excursions are regularly organized.

ACCOMODATION: Hotels Amfora (A), Adriatic (A), Palace (A), Bodul (B), Dalmacija (B), Delfin (B), Galeb (B), Pharos (B), Sirena (B), Slavija (B); apartments, rooms; campsite Vira (nudist resort - II).

Palmižana ACI Marina is located on the island of Sveti Klement (St. Clement), within the Infernal Islands, in front of the port of Hvar. It has, 190 berths; regular connections with Hvar are provided by taxi boats. In the vicinity of the Marina are nice beaches.

EXCURSIONS

Pakleni Otoci (Pakleni Islands) (3 Nm), Stari Grad (20 km), Jelsa (31 km), Brač (12 Nm), Vis island (14 Nm), Korčula island (19 Nm).

Pokrivenik, a cove with a nice beach on the northern coast of the island of Hvar, about 4 km northwest of the village of Gdinj. A pier has been built near fishermen's houses. On the western side of the cove is the Pokrivenik cave, about 30 m long, which is a rich archaeological site (painted pottery from the Neolithic).

This might interest you:

"croatia tourism info page. book your holidays!" in Zadar area

Turistico, based in Zadar, Croatia is proud to announce the launch of www.holidation.com

Booking an apartment or house for you holiday in Croatia was never easier!

If you have any questions or queries please do not hesitate to contact us by phone, fax or e-mail (business@holidation.com) and we will be pleased to be of assistance.